

ΧΡΟΝΙΚΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
XXXII

Λουκιανός Ζαμίτ

ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

α) Αυτοσύσταση – β) Το τέλος ενός φίλου

ΚΕΡΚΥΡΑ 2021

**ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ

ΝΑΣΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΖΑΜΙΤ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΡΥΩΝΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΛΙΝΤΟΒΟΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΣ ΠΕΝΝΑ

Πρόεδρος

Αντιπρόεδρος

Γεν. Γραμματέας

Ταμίας

Έφορος

Μέλος

Μέλος

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΟΛΩΜΟΥ)
Θεόδωρου Μακρή 2 & Κώστα Δαφνή (πρώην πάροδ. Αρσενίου), Μουράγια
49100 ΚΕΡΚΥΡΑ, τηλ.: 26610 30674

Το παρόν φυλλάδιο αποτελεί έκδοση εκτός εμπορίου.

Φίλιππος Σπ. Λένης
Γραφικές Τέχνες «Ιδέα & Τύπος»
Ισοκράτους 5
14121 Ν. Ηράκλειο - Αθήνα

Τηλ.-φαξ: 210 2827415

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το 2021 υπήρξε και για την **Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών** μια δύσκολη χρονιά, αφού οι συνθήκες της πανδημίας του Covid-19 δεν επέτρεψαν τις ζωντανές συγκεντρώσεις, που ελάμβαναν χώρα κάθε χρόνο στις αίθουσες του Μουσείου Σολωμού Κερκύρας. Έτσι, εκ των πραγμάτων οι εκδηλώσεις έγιναν διαδικτυακά, με εξαιρετική όμως επιτυχία, ώστε να προοιωνίζεται ότι το μέλλον των εκδηλώσεων θα είναι «υβριδικό» (hybrid), δηλαδή σύνολο ζωντανών εκδηλώσεων με ταυτόχρονη διαδικτυακή μετάδοση.

Αξιοποιώντας τις νέες τεχνικές δυνατότητες η **Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών**

α) Πραγματοποίησε **Επιστημονικό Συνέδριο** για τον ποιητή **Νικηφόρο Βρεττάκο** στις 12, 13 και 14 Νοεμβρίου 2021,

β) Σειρά διαδικτυακών επιστημονικών ομιλιών με διακεκριμένους επιστήμονες – μελετητές – ερευνητές,

γ) Επικοινωνήσε ηλεκτρονικά με τα μέλη και τους φίλους της σε περιπτώσεις επετείων, άλλων εκδηλώσεων ή ιδιαίτερων συμβάντων.

Παράλληλα, κατά τα διαστήματα, κατά τα οποία επιτράπηκε η λειτουργία του Μουσείου Σολωμού, δέχτηκε τις ζωντανές επισκέψεις επιφανών επισκεπτών, μελετητών, σχολείων, φοιτητών και μεμονωμένων επισκεπτών, καθώς και τμήματος του Σώματος των Προσκόπων Κερκύρας. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει για τη μαγνητοσκοπήση απαγγελίας σολωμικών ποιημάτων στην κεντρική αίθουσα του **Μουσείου Σολωμού**, για να αξιοποιηθεί σε εκδήλωση του **Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου (ΔΗΠΕΘΕ) Κερκύρας**, την κινηματογράφηση πλάνων για το πρότζεκτ «**Ψηφιακός Οδηγός Περιήγησης με Χρήση Επαυξημένης Πραγματικότητας και Ολογραμμάτων**» του Ιονίου Πανεπιστημίου, τη συνομιλία της σκηνοθέτιδος κ. **Ιωάννας Γιαννούλη** με τον πρόεδρο της **Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών** κ. **Περικλή Παγκράτη** για το Κανάλι **MEGA** στα πλαίσια των εκπομπών για τα 200 χρόνια της Ελληνικής Παλιγγενεσίας, κ.ά.

Τιμώντας, εξάλλου, το αρχαιότερο μέλος της και από το 1962 ανελλιπώς μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κ. **Λουκιανό Ζα-**

μίτ, η **Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών** οργάνωσε ανάγνωση από τον ίδιο αυτοβιογραφικών στοιχείων του, το κείμενο των οποίων περιλαμβάνεται στο παρόν φυλλάδιο και μεταδόθηκε διαδικτυακά την 29η Δεκεμβρίου 2021.

Παραθέτουμε παρακάτω τα «συμβάντα» του έτους 2021, ξεκινώντας από το Επιστημονικό Συνέδριο για τον Νικηφόρο Βρεττάκο. Σημειώνουμε ότι το συνέδριο αυτό επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στις 6, 7 και 8 Νοεμβρίου 2020, αλλά με ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ. της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών της **1ης Οκτωβρίου 2020** αναβλήθηκε λόγω των συνθηκών για την **12η, 13η και 14η Νοεμβρίου 2021**, όπως ευρύτατα είχε τότε γνωστοποιηθεί και είχε αναγραφεί στα «Χρονικά» του έτους 2020, στους συνέδρους, τα μέλη και τους φίλους της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών και τα Μ.Μ.Ε.

I.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ Ο ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΙΑΣ

Διαδικτυακό Επιστημονικό Συνέδριο

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ *Ο φιλοξενούμενος της ερημιάς*

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Κέρκυρα

12, 13 και 14 Νοεμβρίου 2021

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΟΛΩΜΟΥ

Πρόσκληση – Πρόγραμμα

Τιμώμενη:

η κ. Τζένη Βρεττάκου-Παπαδημητρίου

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΟΛΩΜΟΥ

Θεόδωρου Μακρή 2 & Κώστα Δαφνή
(πρώην πάροδ. Αρσενίου, Μουράγια)
49100 ΚΕΡΚΥΡΑ – τηλ.: 2661030674
<https://eksmouseiosolomou.gr>
<https://www.facebook.com/solomosmuseum>
E-mail: eksmouseiosolomou@gmail.com

Παρασκευή 12 Νοεμβρίου 2021
ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Σύνδεσμος: <https://us02web.zoom.us/j/88923630104?pwd=UUdpeGFibEkwUnVhSGJEd3dCZHVDdz09>
Meeting ID: 889 2363 0104
Passcode: 439869

Όλα έμοιαζαν σήμερα σάμπως να 'ρθε ο Ταΰγετος

Πρόεδροι: Κωνσταντίνος Οικονόμου – Περικλής Παγκράτης

- 18.00 **Vincenzo Rotolo:** Το βουνό στην ποίηση του Βρεττάκου ως τοπογραφικός προσδιορισμός και μεταφορικό σύμβολο
- 18.15 **Renata Lavagnini:** Ο Νικηφόρος Βρεττάκος συντάκτης του Νεοελληνικού-Ιταλικού Λεξικού στο Παλέρμο
- 18.30 **Αλέξης Ζήρας:** Οι πρώτες συλλογές ποιημάτων του Νικηφόρου Βρεττάκου, 1929-1938. Από το μπωντλαιρικό στο ησιόδειο πνεύμα
- 18.45 **Βαγγέλης Χατζηβασιλείου:** Νικηφόρος Βρεττάκος: κοινωνικοπολιτική στράτευση και ποιητική ιδεολογία
- 19.00 **Μαρία Τσούτσουρα:** Η θέση του Νικηφόρου Βρεττάκου στο τοπίο των νεοελληνικών ποιητικών και πολιτικών αξιών
- 19.15 **Περικλής Παγκράτης:** *Λειτουργία κάτω από την Ακρόπολη:* η σύμπληξη Ιστορίας, Παθών, Φύσης και Τοπίου
- 19.30 **Ελένη Τζινιέρη-Τζανετάκου:** Αρχείο Νικηφόρου Βρεττάκου: Πρακτικές ανάπτυξης και αξιοποίησής του
- 19.45 **Συζήτηση**
- 20.30 **Λήξη συνεδρίας**

Vincenzo Rotolo

Renata Lavagnini

Σάββατο 13 Νοεμβρίου 2021

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Σύνδεσμος: <https://us02web.zoom.us/j/89233723067?pwd=QWVnTUFycFRFRWVG1hTHhTSXE1aTNoQT09>

Meeting ID: 892 3372 3067

Passcode: 102993

Έστηνε η άνοιξη την προτομή μου σε μικρούς λόφους ειρήνης

Πρόεδροι: Θεόδωρος Παππάς – Νάσος Μαρτίνος

- 10.00 Γεράσιμος Ρομποτής:** Τα αυτοβιογραφικά κείμενα του Νικηφόρου Βρεττάκου *Οδύνη και Ενώπιος ενωπίω*
- 10.15 Σπύρος-Μάριος Παγκράτης:** «Πολιτικός» Βρεττάκος. *Δύο άνθρωποι μιλούν για την ειρήνη του κόσμου* – η υποκειμενική και αντικειμενική διάσταση της κοινωνικής πραγματικότητας
- 10.30 Αναστασία Σιώψη:** «Αγαπώντας κανείς, έχει πάρει κίολας μια θέση απέναντι στον πόλεμο»: η ιδέα της «ειρήνης» ως σημαντική κινητήρια δύναμη στην τέχνη με αφετηρία την ποίηση του Νικηφόρου Βρεττάκου
- 10.45 Κώστας Σουρέφ:** Νικηφόρος Βρεττάκος – Ιάσων Δεπούνη. *Ακατοίκητες νύχτες*
- 11.00 Θεανώ Τράκα:** Η δράση του Νικηφόρου Βρεττάκου σε ένα παιδικό χωριό Pestalozzi στην Ελβετία
- 11.15 Νικολαΐς Πέννα:** Παιδαγωγικά συμφραζόμενα από τη συλλογή διηγημάτων *Μπροστά στο ίδιο ποτάμι* του Νικηφόρου Βρεττάκου
- 11.30 Κωνσταντίνα Χρυσικοπούλου:** Ο Νικηφόρος Βρεττάκος στα σχολικά εγχειρίδια λογοτεχνίας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- 11.45 Ειρήνη Αγγελή – Αθηνά Μέγα – Ιωάννης-Ελευθέριος Μωραΐτης – Κωνσταντίνα Τσολιάκου:** Η «εικονοποιία»

της ουτοπίας στην ποίηση του Νικηφόρου Βρεττάκου: τα παιδιά διαλέγονται με το έργο του ποιητή

- 12.00 Μαντώ Μαλάμου:** Ο Νικηφόρος Βρεττάκος, η «Μαργαρίτα» και «η χώρα των Ιλαλαμά»
- 12.15 Γιώργος Κουτούβελας:** Το θρησκευτικό στοιχείο στην ποίηση του Νικηφόρου Βρεττάκου: επιδράσεις σε εκπροσώπους της γενιάς του '70
- 12.30 Νάντια Μισιρλιάδη:** Ο διασκελισμός στα μεσοπολεμικά ποιήματα του Νικηφόρου Βρεττάκου
- 12.45 Συζήτηση**
- 14.00 Λήξη συνεδρίας**

* * *

ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2021
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Σύνδεσμος: <https://us02web.zoom.us/j/86810052354?pwd=bUxLSEg4VWJDRFRMSkt3STRMTkdycz09>

Meeting ID: 868 1005 2354

Passcode: 716996

Μια μουσική με χρώματα – νερά ζωγραφισμένη

Πρόεδροι: **Μιχάλης Πολίτης – Κώστας Σουέρεφ**

- 18.00 Γιώργος Κ. Μύαρης:** Νικηφόρος Βρεττάκος και Κύπρος. Η πνευματική φιλία με την Έλλη και τον Πανίκο Παιονίδη
- 18.15 Διονύσης Φλεμοτόμος:** Μια ανάγνωση της «Επιστολής του Κύκνου» του Νικηφόρου Βρεττάκου στη Ζάκυνθο του Μεσοπολέμου, που ζητά ανανέωση
- 18.30 Πέρσα Αποστολή:** Ο Νικηφόρος Βρεττάκος ως κριτικός: κείμενα για τη μεταπολεμική πεζογραφία (1946-1954)
- 18.45 Νίκιας Λούντζης:** Ο Καζαντζάκης του Βρεττάκου

12

- 19.00 **Σταυρούλα Γ. Τσούμπου:** Νικηφόρος Βρεττάκος – Νίκος Καζαντζάκης
- 19.15 **Γιώργος Ανδρειωμένος:** Για μια συνολική έκδοση του έργου του Νικηφόρου Βρεττάκου: φιλολογικά ζητούμενα και προοπτικές
- 19.30 **Συζήτηση**
- 20.45 **Λήξη συνεδρίας**

* * *

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2021

Σύνδεσμος: <https://us02web.zoom.us/j/89571490962?pwd=UHBQYVNFdzhrakNHcFBUR0wwTEt6dz09>

Meeting ID: 895 7149 0962

Passcode: 071712

Ώρα 11.00 π.μ. – 13.30 μ.μ.

ΡΕΣΙΤΑΛ ΣΟΛΟ ΒΙΟΛΙ & ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΠΟΙΗΣΗΣ

σε διαδικτυακή μετάδοση από την Ιερά Μονή Παναγίας
(Καρμήλου) της Τενέδου (Σπηλιά):

Σόλο βιολί: **Μαρία-Μποζένα Σουέρεφ**

Ανάγνωση ποίησης: **Σπύρος Βέργης**

Εισαγωγή & επίλογος: **Κώστας Σουέρεφ**

Συμπεράσματα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Εισαγωγή: Στοιχεία για τον Ναό της Τενέδου και του Ρεσιτάλ Βιολιού

- Ανάγνωση ποίησης του Νικηφόρου Βρεττάκου
- **Michal Kleofas Oginski** (Πολωνία 1765 – Ιταλία 1833): *Αποχαιρετισμός της πατρίδας* (Polonaise, 1794) (σόλο βιολί)
  - Ανάγνωση ποίησης του Νικηφόρου Βρεττάκου
- **Max Reger** (Βαυαρία 1873 – Λειψία 1916): *Ciaccona σε σολ ελάσσονα για σόλο βιολί, έργο 117 αρ. 4* (1912)
  - Ανάγνωση ποίησης του Νικηφόρου Βρεττάκου
- **Fritz Kreisler** (Βιέννη 1875 – Νέα Υόρκη 1962): *Recitativo e Scherzo-Capriccio για σόλο βιολί, έργο 6* (1911), αφιερωμένο στον βιολονίστα και συνθέτη Eugè Ysaÿe
  - Ανάγνωση ποίησης του Νικηφόρου Βρεττάκου

Επίλογος

Συμπεράσματα

Λήξη Συνεδρίου

* * *

ΣΥΝΕΔΡΟΙ

1. **Αγγελή Ειρήνη:** Παιδαγωγός-δασκάλα – Πλουτάρχου 25, Μέγαρα – τηλ.: 6945609125 – angeeli.ireene@gmail.com
2. **Ανδρειωμένος Γιώργος:** Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Αντιπρύτανης Διοικητικών Υποθέσεων Πανεπιστημίου Πελοποννήσου – Διεύθυνση: Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Φιλολογίας, Παλιό Στρατόπεδο, Ανατολικό Κέντρο, 24100 Καλαμάτα – τηλ.: 2721065152, 6976479660 – gjb_andreiomenos@hotmail.com
3. **Αποστολή Πέρσα:** Διδάκτωρ Φιλολογίας, Μέλος ΣΕΠ στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο – Σπαθάρη 6, 17121 Νέα Σμύρνη – τηλ.: 2109219504, 6977905153 – persapost@yahoo.gr
4. **Βρωώνης Παναγιώτης:** Μέλος Δ.Σ. Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών – Μαντζάρου 40, 49100 Κέρκυρα – τηλ.: 6945331662 – panos@vrionis.com
5. **Ζαμίτ Λουκιανός:** Μέλος Δ.Σ. Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, συγγραφέας – Πολυχρονίου Κωνσταντά 8, 49100 Κέρκυρα – τηλ.: 6974677251
6. **Ζήρας Αλέξης:** Κριτικός λογοτεχνίας – Σόνιας Νικολακοπούλου 16, 11525 Αθήνα – τηλ.: 6972664251 – alexis.ziras45@yahoo.com
7. **Καραμανώλη Μαρίνα:** Υποψ. διδάκτωρ Ιονίου Πανεπιστημίου – τηλ.: 6940685842 – marinakrm@gmail.com
8. **Κονιδάρης Δημήτρης:** Γραμματέας Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, συγγραφέας – συνδιευθυντής περιοδικού *Πόρφυρας* – Τ.Θ. 206, 49100 Κέρκυρα – τηλ.: 6945074944 – dimit.konidaris@gmail.com
9. **Κουτούβελας Γιώργος:** Υποψ. διδάκτωρ, Συγκριτική Θρησκευτικής Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ – Παντοκράτορος 3, 12131 Περιστέρι – τηλ.: 6944652463, 2105773890 – gkoutouvelas@outlook.com.gr
10. **Lavagnini Renata:** Ομότιμη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας Πανεπιστημίου του Παλέρμο – Istituto Siciliano di Studi Bizantini e Neoellenici – Via Noto 34, 90141 Palermo, Italy – renata.lavagnini@unipa.it – τηλ.: 00390916259541, 00393478340667
11. **Λιντοβόης Κωνσταντίνος:** Μέλος Δ.Σ. Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, Φιλολόγος, συγγραφέας – Φιγαρέτο 5^Α, 49100 Κέρκυρα – τηλ.: 6937255275 – klido-99@otenet.gr
12. **Λούντζης Νίκιας:** Πρόεδρος Εταιρείας Ζακυνθινών Πολιτιστικών Μελετών, συγγραφέας – Κρόνου 27, 17561 Π. Φάληρο Αττικής – τηλ.: 2106854832, 210681815, 6945292684 – nikias.lountzis@gmail.com
13. **Μαλάμου Μαντώ:** Διδάκτωρ Φιλολογίας ΕΚΠΑ – Μαυρομιχάλη 126, 11472 Αθήνα – τηλ.: 2103635134, 6988976811 – mandomalamou@gmail.com – mandomalamou@gmail.com

14. **Μαρτίνος Νάσος:** Αντιπρόεδρος Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, συγγραφέας – Μαντζάρου 12, 49100 Κέρκυρα – τηλ.: 6972088928 – nasosmartinos@yahoo.gr
15. **Μέγα Αθηνά:** Πτυχ. Φιλολογίας ΕΚΠΑ – Λάμπρου Τζαβέλα 52, Μέγαρα – τηλ.: 6980802886 – athenamega@gmail.com
16. **Μισιρλιάδη Νάντια:** Υποψ. διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας ΕΚΠΑ – Πλατεία Κανάρη 15, Πειραιάς – τηλ.: 6982613953 – nmissirliadi@yahoo.gr
17. **Μύαρης Γιώργος, Κ.:** Εκπαιδευτικός, συγγραφέας – Παλ. Πατρών Γερμανού 29, 2102 Αγλαντζιά, Λευκωσία, Κύπρος – τηλ.: 0035796372933, 00306945485096 – georgemiaris@gmail.com
18. **Μωραΐτης Ιωάννης-Ελευθέριος:** Υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας ΕΚΠΑ – Κωνσταντίνου Χρήστου 16, 19100 Μέγαρα Αττικής – τηλ.: 6984100520 – giannismoraitis@yahoo.gr
19. **Οικονόμου Κωνσταντίνος:** Κοσμήτορας της Σχολής Επιστήμης της Πληροφορίας Ιονίου Πανεπιστημίου – Δυτική πτέρυγα ανακτόρων Αγ. Γεωργίου και Μιχαήλ, 49100 Κέρκυρα – 2661087708 – okon@ionio.gr
20. **Παγκράτης Περικλής:** Πρόεδρος Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, συγγραφέας – συνδιευθυντής περιοδικού *Πόρφυρας* – Μαρασλή 34^Α, 49100 Κέρκυρα – τηλ.: 2661035938, 6944621222 – perpagra2000@yahoo.gr
21. **Παγκράτης Σπύρος-Μάριος:** Μ.Δ. Δημοσίου Δικαίου ΕΚΠΑ, Διδάκτωρ Ιονίου Πανεπιστημίου, Νομικά και Πολιτ. Επιστήμες ΕΚΠΑ, Οικονομικά American College of Greece – Σπ. Αρβανιτάκη 6, 49100 Κέρκυρα – τηλ.: 694539399 – spirosmarios@hotmail.com
22. **Παππάς Θεόδωρος:** Καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου – Ι. Θεοτόκη 72, 49100 Κέρκυρα – τηλ.: 2661087401 – thrappas@ionio.gr
23. **Πέννα Νικολαΐς:** Μέλος Δ.Σ. Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, Φιλολόγος – Ασύρματος Ποταμού, 49100 Κέρκυρα – τηλ.: 6945967244 – pena_nicole@ymail.com
24. **Πολίτης Μιχάλης:** Αναπλ. Καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου – τηλ.: 2661087809 – politis@ionio.gr
25. **Ρομποτής Γεράσιμος:** Διδάκτωρ Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης ΕΚΠΑ, ποιητής – Αλκιβιάδου 9, 10439 Αθήνα- τηλ.: 2108830532, 6972637443 – robotisgr59@gmail.com
26. **Rotolo Vincenzo:** Ομότιμος Καθηγητής Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας Πανεπιστημίου του Παλέρμιο – Via Silea 99, 90144 Palermo, Italy – Σικελικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών – direzione@issbi.org
27. **Σιώπη Αναστασία:** Καθηγήτρια Τμ. Μουσικών Σπουδών Ιονίου Πανεπιστημίου – Παλαιό Φρούριο, 49100 Κέρκυρα – τηλ.-fax: 2661087569 – siopsi@ionio.gr
28. **Σουέρεφ Κώστας:** Αρχαιολόγος, δρ. Φ., επίτιμος Εφορος

- Αρχαιοτήτων, συγγραφέας –
Θ. Κοτάρδου 14, 49100 Κέρκυρα
– τηλ.: 6938011742 – souerefk1@
gmail.com
- 29. Σουέρεφ Μαρία-Μποζένα:**
Μουσικός – Θ. Κοτάρδου 14, 49100
Κέρκυρα – τηλ.: 6948821570 –
bosoueref@gmail.com
- 30. Τζινιέρη-Τζανετάκου Ελένη:**
Υπεύθυνη του Αρχείου
Νικηφόρου Βρεττάκου (Δημόσια
Κεντρική Βιβλιοθήκη Σπάρτης)
– Αρχιδάμου 95, 23100 Σπάρτη –
τηλ.: 2731025566 – etzinieri@yahoo.gr
- 31. Τράκα Θεανώ:** Διδάκτωρ,
διδάσκουσα στο Τμήμα
Μετάφρασης και Διερμηνείας
του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
– 4η πάροδος Κομνηνών 5, 49100
Κέρκυρα – τηλ.: 6947361627 –
theano31@yahoo.com
- 32. Τσολιάκου Κωνσταντίνα:**
Νηπιαγωγός ΠΕ. 60, μεταπτ.
στο Διαπανεπιστημιακό
ΠΜΣ «Μουσειολογία
Διαχείριση Πολιτισμού» ΑΠΘ
και Πανεπιστήμιο Δυτικής
Μακεδονίας – Διοσκούρων 6,
Μέγαρα, Αττική – τηλ.: 6986573254
– akynthosa.tsoliakou@gmail.com
- 33. Τσούπρου Σταυρούλα, Γ.:**
Καθηγήτρια – Σύμβουλος στο
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
(ΕΑΠ) – Τερψιχόρης 10, 15232 Κ.
Χαλάνδρι – τηλ.: 2106721383 –
tmatsa@otenet.gr
- 34. Τσουτσογρα Μαρία:** Διδάκτωρ
Φιλολογίας με Διεύθυνση
Ερευνών Ελληνικών Σπουδών
στο Πανεπιστήμιο Σορβόνης,
πρ. επίκ. Καθηγήτρια στο Ιόνιο
Πανεπιστήμιο, συγγραφέας –
Σπετσών 12, 15342 Αγ. Παρασκευή
Αττικής – τηλ.: 2106001959, fax
2106001764 – mtutura@otenet.gr
- 35. Φλεμοτόμος Διονύσης:**
Εκπαιδευτικός, συγγραφέας,
Αντιπρόεδρος Μουσείου Σολωμού
και Επιφανών Ζακυνθίων
– Διονυσίου Στεφάνου 11 &
Φωσκόλου, 29100 Ζάκυνθος – τηλ.:
2695092899, 6977223485 – dfle90@
otenet.gr
- 36. Φρόνιμου Ναυσικά-
Μαρία:** Μεταπτ. Μουσικής
Παιδαγωγικής, Πτυχ.
Μουσικών Επιστημών, Ιόνιο
Πανεπιστήμιο, Σχολή Μουσικής
και Οπτικοακουστικών Τεχνών,
Τμήμα Μουσικών Σπουδών-
Τρίκλινο, 49100 Κέρκυρα – τηλ.:
6948658882 – nafsikamaria@gmail.
com
- 37. Χατζηβασιλείου Βαγγέλης:**
Κριτικός λογοτεχνίας – Πετρίτη
9B, 14572 Δροσιά Αττική – τηλ.:
2108130241, 6932608787 – vhatziv@
gmail.com
- 38. Χρυσικοπούλου Κωνσταντίνα:**
Διδάκτωρ Ιονίου Πανεπιστημίου,
πρ. Σχολική Σύμβουλος
Φιλολόγων – Ι. Θεοτόκη 122, 49100
Κέρκυρα – τηλ.: 6976793924 –
dinachris4@gmail.com

Συντονισμός Γραμματείας Συνεδρίου

Ναυσικά-Μαρία Φρόνιμου

II.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ για το Επιστημονικό Συνέδριο ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ

α.

Κέρκυρα, 2 Οκτωβρίου 2020

Αριθ. πρωτ.: 257

Προς
Παραλήπτες Πίνακα Διανομής

Αγαπητές φίλες και αγαπητοί φίλοι,

Με την παρούσα επιθυμούμε να σας γνωρίσουμε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών στη συνεδρίασή του της 1ης Οκτωβρίου 2020, λαμβάνοντας υπόψη τις έκτακτες συνθήκες που επικρατούν, αποφάσισε ομόφωνα να αναβάλει το προγραμματισμένο για την 6, 7 και 8 Νοεμβρίου 2020 συνέδριο το αφιερωμένο στον Ποιητή Νικηφόρο Βρεττάκο.

Το συνέδριο αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί την 12, 13 και 14 Νοεμβρίου 2021 στο «Μουσείο Σολωμού Κερκύρας».

Σας ευχαριστούμε για την κατανόησή σας.

Ο Πρόεδρος
Περ. Παγκράτης

Ο Γραμματέας
Δημ. Κονιδάρης

* * *

β.

Κέρκυρα, 31 Μαΐου 2021

Αριθμ. Πρωτ.: 42

Παραλήπτες Πίνακα Διανομής

Αγαπητές φίλες και αγαπητοί φίλοι,

Όπως γνωρίζετε είχαμε προγραμματίσει το επιστημονικό συνέδριο της εταιρείας της για τον ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΒΡΕΤΤΑΚΟ της 6, 7 και 8 Νοεμβρίου 2020.

Υποχρεωθήκαμε λόγω των συνθηκών πανδημίας –όπως σχετικά σας είχαμε ενημερώσει– να το αναβάλουμε για την 12, 13, 14 Νοεμβρίου 2021.

Πρόθεσή μας είναι να παραμείνει το πρόγραμμα ως ακριβώς έχει. Αλλά αυτό θα εξαρτηθεί από εσάς.

Σας επισυνάπτουμε το πρόγραμμα όπως το είχε πέρυσι στοιχειοθετήσει το τυπογραφείο.

Θα αλλάξουν μόνο οι ημερομηνίες (αντί για 6, 7, 8 Νοεμβρίου 2020, σε 12, 13, 14 Νοεμβρίου 2021).

Σας παρακαλούμε ΝΑ ΜΑΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΕΤΕ τη συμμετοχή σας το αργότερο μέχρι 30 Ιουνίου 2021 και πιθανές επικαιροποιήσεις στοιχείων.

Θερμή παράκληση να ανταποκριθείτε σε αυτήν την πρόσκληση για να προβούμε στην αναγκαία προεργασία.

Με τη βεβαιότητα της ανταπόκρισής της.

Ο Πρόεδρος
Περικλής Παγκράτης

Ο Γραμματέας
Δημήτρης Κονιδάρης

* * *

Υ.

Κέρκυρα, 1 Αυγούστου 2021

Αριθμ. Πρωτ. 82

Αποδέκτες Πίνακα Διανομής

**(Σύνεδροι του Συνεδρίου
Νικηφόρος Βρεττάκος)**

[ψηφιακή αποστολή

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Πολλοί από της συνέδρους του Συνεδρίου για τον Νικηφόρο Βρεττάκο, που επρόκειτο να διεξαχθεί στην Κέρκυρα την 6η, 7η και 8η Νοεμβρίου 2020 και αναβλήθηκε για την **12η, 13η και 14η Νοεμβρίου 2021**, μας ρωτούν αν το Συνέδριο:

- α) Θα πραγματοποιηθεί αποκλειστικά δια ζώσης, ή
- β) Αν θα είναι αποκλειστικά διαδικτυακό, ή

γ) Αν θα πραγματοποιηθεί εν μέρει δια ζώσης και εν μέρει ηλεκτρονικά («υβριδικό»).

Η ρευστότητα των υγειονομικών συνθηκών, δεν μας επιτρέπει προς το παρόν να δώσουμε κατηγορηματική απάντηση, **παρά μόνον ότι φέτος το Συνέδριο θα πραγματοποιηθεί οπωσδήποτε και δεν πρόκειται να αναβληθεί για δεύτερη φορά.**

Θα επιθυμούσαμε φυσικά να γίνει αποκλειστικά δια ζώσης, αλλά οι δύσκολες συνθήκες αφήνουν ανοιχτά και τα άλλα δύο ενδεχόμενα.

Υπολογίζουμε ότι θα είμαστε σε θέση να σας δώσουμε οριστική απάντηση περί την 15η Σεπτεμβρίου 2021.

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Ο πρόεδρος
Περικλής Παγκράτης

Ο γραμματέας
Δημήτρης Κονιδάρης

* * *

δ.

Κέρκυρα, 16 Σεπτεμβρίου 2021

Αριθμ. Πρωτ.: 109

Παραλήπτες Πίνακα Διανομής

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Η αβεβαιότητα των υγειονομικών συνθηκών, η οποία δυστυχώς ακόμη διατηρείται, μας επιβάλλει να πραγματοποιήσουμε το προσεχές συνέδριό μας για τον ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΒΡΕΤΤΑΚΟ (προγραμματισμένο για την 12η, 13η και 14η Νοεμβρίου 2021) **αποκλειστικά διαδικτυακά.**

Η αβεβαιότητα αυτή δεν μας επιτρέπει καν να πραγματοποιήσουμε το συνέδριο εν μέρει ζωντανό και εν μέρει διαδικτυακό. Και τούτο, διότι δεν είναι δυνατόν να γνωρίζουμε ποιες συνθήκες θα επικρατούν τα μέσα Νοεμβρίου, ούτε είναι δυνατόν να υποβάλουμε κάποιους συνέδρους στην ταλαιπωρία να κλείσουν αεροπορικά εισιτήρια, ξενοδοχεία κ.λπ. και την τελευταία στιγμή να υποχρεωθούν ενδεχομένως να τα ακυρώσουν (με οικονομικές μάλιστα επιβαρύνσεις).

Μπρος σ' αυτή την αβεβαιότητα είμαστε υποχρεωμένοι να επιλέξουμε την ασφαλέστερη λύση. Και αυτή είναι να πραγματοποιηθεί το συνέδριο διαδικτυακά. Λεπτομερείς οδηγίες θα σας στείλουμε πολύ σύντομα.

Θα σας παρακαλέσουμε θερμά να μας επιβεβαιώσετε τη διαδικτυακή συμμετοχή σας στο συνέδριο, το αργότερο μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου 2021, ώστε να προσαρμόσουμε αναλόγως το πρόγραμμα.

Ευχόμαστε οι συνθήκες ν' αλλάξουν σύντομα και οι συναντήσεις μας να ξαναγίνουν όπως τις ξέραμε.

Σας ευχαριστούμε ολόψυχα για την κατανόησή της.

Με θερμούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος
Περικλής Παγκράτης

Ο Γραμματέας
Δημήτρης Κονιδάρης

* * *

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Αγαπητές κυρίες και αγαπητοί κύριοι, σας προσκαλούμε στο διαδικτυακό συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί στις **12, 13 & 14 Νοεμβρίου** μέσω της πλατφόρμας **zoom**.

Εφόσον δεν έχετε κάποια εισήγηση σας προτείνουμε για διευκόλυνσή σας να συνδέεστε στο κανάλι της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών στο youtube και να παρακολουθείτε ζωντανά πατώντας **εδώ**.

Μπορείτε να συμμετέχετε στη συζήτηση αφήνοντας ερωτήματα, σχόλια, καθώς και να ζητήσετε βεβαίωση παρακολούθησης, γράφοντας στη ζωντανή ροή της συζήτησης δίπλα από το βίντεο στο youtube,

Για τη βεβαίωση παρακολούθησης γράφετε το πλήρες ονοματεπώνυμό σας λέγοντας «Επιθυμώ βεβαίωση παρακολούθησης».

Συνημμένα θα βρείτε το **πρόγραμμα του συνεδρίου, το Δελτίο Τύπου**, καθώς και το προσωπικό σας τεύχος του 2020 από τα «Χρονικά» της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών **XXXI**.

Ο Πρόεδρος
Περικλής Παγκράτης

Ο Γραμματέας
Δημήτρης Κονιδάρης

III.

ΝΙΚΟΣ ΓΚΑΤΣΟΣ – ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Συνεχίζοντας την καθιερωμένη ετήσια διεξαγωγή των Επιστημονικών Συνεδρίων, η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών αποφάσισε να αφιερώσει το επόμενο Συνέδριο της στον ποιητή **ΝΙΚΟ ΓΚΑΤΣΟ**. Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στο Μουσείο Σολωμού Κερκύρας **την 11, 12 και 13 Νοεμβρίου 2022**. Τιμητικά προσκεκλημένη θα είναι η σύντροφος του Ποιητή κ. **Αγαθή Δημητρούκα**, ενώ θα ληφθεί μέριμνα μιας τουλάχιστον παράλληλης μουσικής εκδήλωσης. Το Συνέδριο θα έχει τίτλο : **«ΝΙΚΟΣ ΓΚΑΤΣΟΣ- Κι αν θα διψάσεις για νερό θα στύψουμε ένα σύννεφο...»**

Ο Νίκος Γκάτσος γεννήθηκε στην Ασέα Αρκαδίας και πέθανε στην Αθήνα το 1992. Φοίτησε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1943 εξέδωσε την ποιητική σύνθεση *Αμοργός* που αποτέλεσε σταθμό στην ιστορία του ελληνικού υπερρεαλισμού. Μετέφρασε θεατρικά έργα για το Εθνικό Θέατρο και το Θέατρο Τέχνης του Κάρολου Κουν. Μεταξύ άλλων, Λόγκκα: «Μα-

τωμένος γάμος» (1943), «Το σπίτι της Μπερνάντα Αλμπα» (1954), «Περλιμπίν και Μπελίσα»(1959), Επτά μονόπρακτα του Τενεσσή Ουίλιαμς (1955-1959), Άρτσιμπαλντ Μακ Λής: «Ιώβ» (1945), Στρίντμπεργκ: «Ο πατέρας» (1962), κ.λ. Ο Γκάτσος διέπρεψε ως στιχουργός συνεργαζόμενος με τον Μάνο Χατζηδάκι, αλλά και με τους Μίκη Θεοδωράκη, Σταύρο Ξαρχάκο, Δήμο Μούτση, κ.α. Το σύνολο του στιχουργικού του έργου συγκεντρώθηκε στον τόμο *Νίκος Γκάτσος, Όλα τα τραγούδια* (εκδ. Πατάκης, 1999, με πολλές επανεκδόσεις). Το 1987 τιμήθηκε με το Βραβείο του Δήμου Αθηναίων για το σύνολο του έργου του.

IV.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

Εν όψει των ιδιαίτερων συνθηκών η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών πραγματοποίησε διαδικτυακά τις ακόλουθες ομιλίες:

(α)

Τετάρτη 24 Νοεμβρίου 2021, ώρα 20.00, διαδικτυακή ομιλία του κ. **Αθανασίου Λαβράνου**, δικηγόρου, ιστορικού ερευνητή, με θέμα: **«1821: Η Συνεισφορά των Επτανησίων στον Αγώνα & το Χρέος της για Νεότερες Γενιές»**. Η εκδήλωση διεξήχθη μέσω zoom και μεταδόθηκε ζωντανά από το κανάλι μας στο youtube. Ανοίγοντας το συνημμένο pdf της πρόσκλησης μπορούσε ο αποδέκτης να βρει τις σχετικές πληροφορίες καθώς και οδηγίες για τη σύνδεση και παρακολούθηση της εκδήλωσης. Λόγω του περιορισμένου αριθμού συμμετεχόντων στο zoom έγινε πρόταση –εκτός κι αν κάποιος επιθυμούσε να παρέμβει– να παρακολουθείται η ζωντανή ροή του καναλιού μας στο youtube.

Λίγα λόγια για την ομιλία:

Στην υπόλοιπη Ελλάδα λίγα έχουν λεχθεί και ακόμη λιγότεροι έχουν γνώση για την δράση των Επτανησίων στα χρόνια του αγώνα του 1821. Η συνεισφορά τους τόσο στον στρατιωτικό, όσο και στον πολιτικό και διπλωματικό τομέα υπήρξε πολυσχιδής και ιδιαίτερα σημαντική. Αποτελεί χρέος μας προς τις γενιές εκείνες να συμβάλλουμε στην ανάλυση, ανάδειξη, και προβολή του Έργου τους, το οποίο αποτελεί και διδαχή για τις επόμενες.

Ο προσκεκλημένος Ομιλητής:

Ο Αθανάσιος Λαβράνος διετέλεσε δικηγόρος στην Κέρκυρα από το 1976. Υπήρξε Νομικός Σύμβουλος στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο στην περίοδο 2009-2016. Ασχολήθηκε με τη δημόσια ζωή και την τοπική αυτοδιοίκηση του πρώτου και του δεύτερου βαθμού. Υπήρξε δημοτικός σύμβουλος την περίοδο 1984-1988 και νομαρχιακός σύμβουλος στην πρώτη αιρετή νομαρχιακή αυτοδιοίκηση κατά τα έτη

1994 έως 1998, κατά τα οποία διετέλεσε Αντινομάρχης Κερκύρας της τομείς των Οικονομικών και του Τουρισμού. Υπήρξε μέλος Δ.Σ. σε πολλά σωματεία, και πρόεδρος του Επιστημονικού Συλλόγου Κερκύρας, μέλος του Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Κερκύρας, μέλος της Δ.Ε. της Καλλιτεχνικής Λέσχης Κερκύρας, μέλος του Δ.Σ. της Κερκυραϊκής Ένωσης Αθηνών, μέλος του Δ.Σ. της Φιλαρμονικής Ένωσης Κερκύρας «Ο Καποδίστριας». Είναι ιδρυτικό μέλος της Αναγνωστικής Εταιρίας Κερκύρας και της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών. Από το 2000 ασχολείται με την ιστορική έρευνα και τεκμηρίωση σε θέματα της νεότερης Ελληνικής και Επτανησιακής ιστορίας.

(β)

Τετάρτη 1 Δεκεμβρίου 2021, ώρα 20.00, διαδικτυακή ομιλία του κ. **Σωτήρη Λίβα**, Καθηγητή, Προέδρου του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου, με θέμα: **«Από το Μίσος στη Γενοκτονία – Γλωσσικές και Νομικές προσεγγίσεις της Γλώσσας του Μίσους και της Γενοκτονίας»**. Η εκδήλωση διεξήχθη μέσω zoom και μεταδόθηκε ζωντανά από το κανάλι της Εταιρείας στο youtube. Ανοίγοντας το συνημμένο pdf της πρόσκλησης μπορούσε ο αποδέκτης να βρει τις σχετικές πληροφορίες καθώς και οδηγίες για την σύνδεση και παρακολού-

θηση της εκδήλωσης. Λόγω του περιορισμένου αριθμού συμμετεχόντων στο zoom έγινε πρόταση –εκτός κι αν κάποιος επιθυμούσε να παρέμβει– να παρακολουθείται η ζωντανή ροή του καναλιού της στο youtube.

Λίγα λόγια για την ομιλία:

Ο λόγος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εξώθηση και περιοριοποίηση ατόμων και ομάδων εκτός πολιτικής κοινότητας και η χρήση αυτή μπορεί να υπαγορεύεται από λογικές εκμετάλλευσης και έκφρασης μίσους και δυσανεξίας. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, ο λόγος αποτελεί το μέσο προετοιμασίας εξόντωσης και γενοκτονίας και μάλιστα θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως το πρώτο απαραίτητο βήμα για τον θάνατο και την καταστροφή. Στην ομιλία μου, ανιχνεύω τα στάδια λεκτικής προετοιμασίας της γενοκτονίας και των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας αλλά και της νομικές προσπάθειες καθορισμού και αποσαφήνισης των όρων αυτών.

Ο Προσκεκλημένος Ομιλητής

Ο Σωτήρης Λίβας είναι Καθηγητής (γνωστικό αντικείμενο: Δίκαιο και Πολιτική στη Μέση Ανατολή), Πρόεδρος του τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστη-

μίου και Διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτική, Γλώσσα και Διαπολιτισμική Επικοινωνία». Το τελευταίο του βιβλίο «Γλώσσα και Εξτρεμισμός – Δέκα +1 Δοκίμια για τη Γλώσσα του Μίσους» μόλις εκδόθηκε από της Εκδόσεις Παπαζήση.

(γ)

Τετάρτη 8 Δεκεμβρίου 2021, ώρα 20.00, διαδικτυακή ομιλία του κ. **Μιχάλη Πολίτη**, αναπληρωτή καθηγητή του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου, με θέμα: «**Η σημασία της γεωγραφικής πληροφορίας στην καθημερινή μας ζωή**». Η εκδήλωση διεξήχθη μέσω zoom και μεταδόθηκε ζωντανά από το κανάλι της Εταιρείας στο youtube. Ανοίγοντας το συνημμένο pdf της πρόσκλησης μπορούσε ο αποδέκτης να βρει τις σχετικές πληροφορίες καθώς και οδηγίες για την σύνδεση και παρακολούθηση της εκδήλωσης. Λόγω του περιορισμένου αριθμού συμμετεχόντων στο zoom έγινε πρόταση –εκτός κι αν κάποιος επιθυμούσε να παρέμβει– να παρακολουθείται η ζωντανή ροή του καναλιού μας στο youtube.

Λίγα λόγια για την ομιλία:

Γιατί η σχέση μας με τη Γεωγραφία δεν είναι πάντα καλή; Πού οφείλεται το ότι κάποιοι άνθρωποι δυσκολεύονται στη χρήση τους και κάποιοι άλλοι τους θεωρούν απαραίτητους όταν μετακινούνται από περιοχή σε περιοχή, όταν παρακολουθούν τις ειδήσεις ή όταν μελετούν ιστορία; Κανείς δεν μπορεί να υποστηρίξει τεκμηριωμένα ότι γνωρίζει το τι ακριβώς συμβαίνει στους ανθρώπους κι εκδηλώνονται αυτές οι διαφοροποιήσεις. Υιοθετώντας διεπιστημονική προσέγγιση, θα εξετάσουμε το πώς τα βρέφη, τα νήπια και τα παιδιά μαθαίνουν να ελέγχουν τον χώρο που τα περιβάλλει, κι όταν μεγαλώσουν, να κινούνται σ' αυτόν χρησιμοποιώντας σημάδια. Η εμπέδωση της έννοιας του χάρτη πραγματοποιείται θεωρητικά στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού. Μετά από σχετική έρευνα πεδίου, διαπιστώθηκε ότι η μύηση των παιδιών στον κόσμο των χαρτών δεν γίνεται πάντοτε χωρίς πρόβλημα, με αποτέλεσμα πολλοί έφηβοι, αλλά και ενήλικες, να δυσκολεύονται στη χρήση τους. Η ομιλία θα ολοκληρωθεί θέτοντας το ερώτημα κατά

πόσο η τεχνολογία και οι σχετικές εφαρμογές δημιουργούν μια μεγαλύτερη εξοικείωση με τη γεωγραφική πληροφορία.

Ο Προσκεκλημένος Ομιλητής

Ο Μιχάλης Πολίτης διδάσκει από το 1988 στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχει ειδικευτεί στους τομείς της μετάφρασης νομικών, οικονομικών, πολιτικών και ιστορικών κειμένων από τα Γαλλικά στα Ελληνικά, καθώς και στη Διδακτική της Μετάφρασης. Το 2021 διορίστηκε από τη Σύγκλητο του Ιονίου Πανεπιστημίου Συνήγορος του Φοιτητή του Ιονίου Πανεπιστημίου. Για τη συμβολή του στην ανάπτυξη της πανεπιστημιακής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Γαλλίας, το 2004 ο Γάλλος Πρωθυπουργός του απένειμε τον τίτλο του Ιππότη του Τάγματος του Ακαδημαϊκού Φοίνικα. Το 2014 προήχθη στον βαθμό του Αξιωματικού του ίδιου Τάγματος. Το 2011 τιμήθηκε από το Διεθνές Ρόταρι για το ερευνητικό και διδακτικό του έργο με το Αριστείο Διακεκριμένης Επιστημονικής Προσφοράς. Πρόσφατα κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Λειμών η μετάφραση που εκπόνησε του έργου του πρώην Πρέσβη της Γαλλίας στην Ελλάδα Jacques Baeynes «Οι Γάλλοι στην Κέρκυρα, 1797-1799 & 1807-1814».

(δ)

Τετάρτη 15 Δεκεμβρίου 2021, ώρα 20.00, διαδικτυακή ομιλία του κ. **Αθανασίου Αγγ. Ευσταθίου**, Καθηγητή, Κοσμήτορα της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ιονίου Πανεπιστημίου, με θέμα «Η ελληνική γλώσσα χθες και σήμερα». Η εκδήλωση διεξήχθη μέσω zoom και μεταδόθηκε ζωντανά από το κανάλι της Εταιρείας στο youtube. Ανοίγοντας το συνημμένο pdf της πρόσκλησης μπορούσε ο αποδέκτης να βρει τις σχετικές πληροφορίες καθώς και οδηγίες για την σύνδεση και παρακολούθηση της εκδήλωσης. Λόγω του περιορισμένου αριθμού συμμετεχόντων στο zoom έγινε πρόταση –εκτός κι αν κάποιος επιθυμούσε να παρέμβει– να παρακολουθείται η ζωντανή ροή του καναλιού μας στο youtube.

Λίγα λόγια για την ομιλία:

Οι περιπέτειες της ελληνικής γλώσσας, οι διχασμοί (αττικισμός στην αρχαιότητα και οι σύγχρονες εκδοχές του), το λεγόμενο γλωσσικό ζήτημα και η σύντομη ιστορική του παρουσίαση, τα προβλήματα που εμφανίζονται στη χρήση και τη διδασκαλία της νέας αλλά και της αρχαίας ελληνικής αποτελούν τα αντικείμενα της ομιλίας.

Ο Προσκεκλημένος Ομιλητής:

Ο Αθανάσιος Ευσταθίου είναι καθηγητής στο Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου με γνωστικό αντικείμενο «Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία». Την περίοδο 2018-2020 υπηρέτησε ως πρόεδρος του εν λόγω τμήματος και από τον Σεπτέμβριο του 2021 εκλέχθηκε και ασκεί τα καθήκοντα του κοσμήτορα της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών. Επιπλέον, ασκεί διοικητικό και ερευνητικό έργο ως Διευθύντρια του Εργαστηρίου Μελέτης του Αρχαίου Κόσμου (Τμήμα Ιστορίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο), ενώ είναι μέλος της Συγκλήτου και του Συμβουλίου του ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Δίδαξε σε ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια, όπως το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (στον προπτυχιακό και τον μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών), στο πανεπιστήμιο ELTE της Βουδαπέστης (Faculty of Humanities, Department of Greek Language and Literature), στο University of Urbino (Università degli Studi di Urbino

Carlo Bo), ενώ διεξήγαγε έρευνα στην Ιερά Μονή Αγίας Αικατερίνης Σινά, στο Βερολίνο (Πανεπιστήμια Freie και Humboldt). Διετέλεσε Visiting Research Fellow στο U.C.L., το Ινστιτούτο Κλασικών Σπουδών και το Roehampton University του Λονδίνου. Εξελέγη ως επισκέπτης ερευνητής μέλος του Senior Common Room του Κολεγίου Corpus Christi, University of Oxford.

Ασχολείται διδακτικά και ερευνητικά με θέματα κλασικής ρητορείας και ρητορικής, ιστοριογραφίας, θεσμών και πολιτικής, δημοκρατίας, ελληνικής γλώσσας. Έχει δημοσιεύσει δύο μονογραφίες και πλέον των 40 επιστημονικών άρθρων σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά. Το έργο του μελετάται από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα (ενδεικτικές οι πλέον των 120 ετεροαναφορών [citations] στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία). Την ερευνητική του εργασία παρουσιάζει σε διεθνή συνέδρια και οργανισμούς (π.χ. Μάιος 2019 στον ΟΗΕ, Νέα Υόρκη).

(ε)

Τετάρτη 29 Δεκεμβρίου 2021, ώρα 20.00, διαδικτυακή εμφάνιση του κ. **Λουκιανού Ζαμίτ**, μέλους του Δ.Σ. της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, με ανάγνωση αυτοβιογραφικού του αφηγήματος και του βιωματικού αφηγήματός του «Το τέλος ενός φίλου».

Η εκδήλωση διεξήχθη μέσω zoom και μεταδόθηκε ζωντανά από το κανάλι της Εταιρείας στο youtube. Ανοίγοντας το συνημμένο pdf της πρόσκλησης μπορούσε ο αποδέκτης να βρει τις σχετικές πληροφορίες καθώς και οδηγίες για τη σύνδεση και παρακολούθηση της εκδήλωσης. Λόγω του περιορισμένου αριθμού συμμετεχόντων στο zoom έγινε πρόταση –εκτός κι αν κάποιος επιθυμούσε να παρέμβει– να παρακολουθείται η ζωντανή ροή του καναλιού στο youtube.

Λίγα λόγια για την εμφάνιση του κ. Λουκιανού Ζαμίτ:

Η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, τιμώντας, το αρχαιότερο μέλος της και ανελλιπώς από το 1962 μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κ. **Λουκιανό Ζαμίτ**, παρουσιάζει ανάγνωσή του αυτοβιογραφικών στοιχείων, με τίτλο («Αυτοσύσταση»), καθώς και ένα νεότερο αφήγημά του, βιοματικό (με πραγματικά περιστατικά), με τίτλο «Το τέλος ενός φίλου».

Ο Ομιλητής

Ο κ. **Λουκιανός Ζαμίτ** γεννήθηκε στην Κέρκυρα στις 29 Ιανουαρίου 1931. Από ενωρίς είχε δείξει ιδιαίτερη αγάπη για τον αθλητισμό, ιδιαίτερα σε δρόμους παρατεταμένης ταχύτητας, με σημαντικές επιδόσεις. Υπηρέτησε στην Αεροπορία και επιλέχτηκε με

το 13ο Σμήνος Μεταφορών, που στάλθηκε στην Κορέα, λόγω ειδικότητας αλλά και γνώσεων της αγγλικής. Όταν απολύθηκε, προσλήφθηκε στην Εμπορική Τράπεζα, όπου εργάστηκε 33 χρόνια. Στο σχολείο, με αφορμή μίαν έκθεση ιδεών, άρχισε ν' ασχολείται με τη λογοτεχνία, κι αργότερα άρχισε να δημοσιεύει διηγήματα σ' εφημερίδες και περιοδικά. Το πρώτο του βιβλίο είχε τίτλο *Μιντόρι* (1955), μια νουβέλα-παραλλαγή της «Μπατερφλάυ», με επιμέλεια του Κώστα Δαφνή, ιδρυτή της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών. Το 1958 εκδόθηκε η συλλογή διηγημάτων του με τίτλο *Η πρώτη μέρα ενός ανθρώπου*, και αργότερα με τη μελέτη του *Η οικονομία της Επτανήσου επί Αγγλικής Προστασίας (1815-1864)* εγκαινιάστηκε η εκδοτική σειρά «Δημοσιεύματα Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών», χάρη στην πολύτιμη φιλία του με τον Κώστα Δαφνή. Το πιο σύγχρονο βιβλίο του, αφού προηγήθηκαν δεκάδες, είναι η νουβέλα *Ο άρχοντας και η Λιομαζώχτρα*, (σειρά της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών «Κερκυραίοι δημιουργοί», 2020).

V.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

(α)

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. ΙΔ' (2021) (β' περίοδος), Όπως τους ζήσαμε... / Μνήμη Κερκυραίων Συγγραφέων

(Νίκος Λευθεριώτης – Ειρήνη Δεντρινού – Θεόδωρος Μακρής – Κώστας Δαφνής – Γεράσιμος Χυτήρης – Α.Χ. Τσίτσας – Σπύρος Πλασκοβίτης – Μ.Ι. Δεσύλλας – Μαρία Ασπιώτη – Νάσος Δετζώρτζης – Ιάσων Δεπούντης – Γιώργος Κάρτερ – Ιωάννης Σαρακηνός – Ορέστης Αλεξάκης – Δημήτρης Ι. Σουρβίνος – Τάσος Κόρφης – Νίκος Α. Καββαδίας - Γιάννης Καβάσιλας – Διομήδης Βλάχος).

Γράφουν οι Γιάννης Πιέρης, Λουκιανός Ζαμίτ, Ρένα Κρουαζιέ, Περικλής Παγκράτης, Κώστας Σουέρεφ, Θεοτόκης Ζερβος, Νάσος Μαρτίνος, Δημήτρης Κονιδάρης, Νικολαΐς Πέννα.

β)

Η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών στις 9, 10 και 11 Νοεμβρίου 2018 είχε οργανώσει το Επιστημονικό Συνέδριο «**ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ – Ι.Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ – ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ / Ο ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΚΙ Ο ΛΟΓΟΣ**». Οι ανακοινώσεις του συνεδρίου είχαν δημοσιευθεί, υπό τύπον Πρακτικών στα τεύχη του περιοδικού *Πόρφυρας* υπ' αριθμ. 172-173 (2020) [Γιώργος Θεοτοκάς], υπ' αριθμ. 174 (2021) [Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος] και υπ' αριθμ. 175-176 (2021) [Άγγελος Τερζάκης].

Ο κ. **Άλκης Παναγιωτόπουλος**, υιός του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Σχολής Παναγιωτοπούλου (Ελληνικό Εκπαιδευτήριο) πρότεινε τη δημιουργία ενός τόμου με τα Πρακτικά του παραπάνω συνεδρίου, για τους τρεις δημιουργούς, πράγμα που ευχαρίστως αποδεχτήκαμε. Ο τόμος θα φέρει τον τίτλο «**Γιώργος Θεοτοκάς – Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος – Άγγελος Τερζάκης: Δημιουργοί και Στοχαστές**», τον Πρόλογο θα υπογράψει ο κ. **Περικλής Παγκράτης** και τη γενική επιμέλεια του τόμου θα έχει ο κ. **Δημήτρης Κονιδάκης**.

Προσβλέπουμε στην εν λόγω έκδοση και ευχαριστούμε τον αγαπητό κ. Άλκη Παναγιωτόπουλο για την πρωτοβουλία του.

VI.

Η ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ Η ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Όπως είναι γνωστό, από **7 Νοεμβρίου 2020** και εφεξής επιβλήθηκε καθολικό lockdown. Μετά την επαναλειτουργία των αρχαιολογικών χώρων, σειρά είχαν οι πολιτιστικές υποδομές της χώρας.

Το **Μουσείο Σολωμού** της Κέρκυρας άνοιξε της θύρες του και πάλι την **Δευτέρα 17 Μαΐου 2021**, με τήρηση όλων των προβλεπόμενων μέτρων.

Συγκεκριμένα:

Κατά την είσοδο και έξοδο και εντός του Μουσείου τηρούνταν οι αποστάσεις τουλάχιστον 2 μ., μέγιστος αριθμός μεμονωμένων ατόμων (επισκεπτών, ξεναγήσεων κ.λπ.) τρία άτομα ανά όροφο (1ος και 2ος όροφος), εκτός αν ήταν οικογένεια, τηρουμένων και σ' αυτή την περίπτωση των αποστάσεων, απολύμανση χεριών, δεν επιτρεπόταν το άγγιγμα των προθηκών και των εκθεμάτων και η χρήση μάσκας ήταν υποχρεωτική.

* * *

Νέα μέτρα κατά της εξάπλωσης του Covid-19

Παραθέτουμε την ανακοίνωση που εκδώσαμε:

Καλημέρα από το **Μουσείο Σολωμού** της Κέρκυρας!

Επιδιώκοντας η επίσκεψη στο σπίτι του Ποιητή να γίνεται πάντα με τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια κι επειδή τα μουσεία μας είναι συντηρητές ιστορίας και πολιτισμού και τα θέλουμε ανοιχτά, το μουσείο μας συμμορφώνεται με τα νέα μέτρα κατά της εξάπλωσης του Covid-19, ΦΕΚ ΤΕΥΧΟΣ Β 4206/12-9-2021 του Υπουργείου Υγείας που ισχύουν από σήμερα **Δευτέρα 13/9/2021**.

- Κατά την είσοδό της στο μουσείο θα πρέπει να επιδείξετε:
- Πιστοποιητικό εμβολιασμού ή
  - Πιστοποιητικό νόσησης (έως έξι μήνες από την διάγνωση)
  - Εργαστηριακό rapid test αντιγόνου (έως 48 ώρες πριν)
  - Για παιδιά κάτω των 12 ετών self test (του τελευταίου 24ώρου)

Ο έλεγχος των εγγράφων θα γίνεται με ειδική εφαρμογή covid free app καθώς και ταυτοποίηση των στοιχείων πριν την είσοδό της στο μουσείο.

Ευχαριστούμε.

Welcome to Solomos Museum!

Our museum complies with the new measures against the spread of Covid-19, of the Ministry of Health that are valid from Monday 13/9 (Government Gazette ISSUE B 4206 / 12-9-2021).

Upon entering the museum you must show one of the following:

- Vaccination certificate
- Certificate of illness (up to six months since diagnosis)
- Rapid laboratory antigen test (up to 48 hours before)
- For children under 12 self test (of the last 24 hours)

The documents will be checked by a special application covid free pass and the identification will be confirmed by showing an ID card or passport before entering the museum.

You can demonstrate the above in writing or electronically. If you are from a country outside the European Union, the documents must be presented in written form.

Thank you!

VII.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΑ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ

*Κατά το χρονικό διάστημα της καραντίνας
επιδιώξαμε να έχουμε ηλεκτρονική επικοινωνία
με τα μέλη και τους φίλους μας:*

α) 14/1/2021

Φίλες αγαπητές και φίλοι αγαπητοί,

Φέτος οι συνθήκες δεν επιτρέπουν ακόμη συναντήσεις. Μένουμε ασφαλείς. Η πνευματική ψηφιακή μας επικοινωνία δεν θα λείπει όσο διαρκούν τα μέτρα για την υγεία. Γι' αυτό τον λόγο θα σας επισυνάψουμε τους «Ελεύθερους Πολιορκημένους», που σχετίζονται και με το 1821, τις εορτές του 2021 (200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση). Οι «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» αποτελούν ένα από τα κορυφαία ποιητικά συνθέματα του Διονυσίου Σολωμού, που φαίνεται ότι τον «απασχόλησε στο μεγαλύτερο διάστημα της ζωής του». Τρία σχέδια, τα εκδίδει ο Ιάκωβος Πολυλάς.

Πηγή έμπνευσης των «Ελεύθερων Πολιορκημένων» είναι ο αγώνας των υπερασπιστών του Μεσολογγίου, κατά τη δεύτερη πολιορκία του από τους Οθωμανούς, που κράτησε σχεδόν ένα χρόνο (1825-1826) και κορυφώθηκε με την απέλπιδα έξοδο της Κυριακής των Βαΐων της 10ης Απριλίου 1826, η οποία ανέδειξε το ηθικό μεγαλείο των αγωνιστών.

Ας απολαύσουμε τώρα το πρώτο Σχέδιο. Τα άλλα Σχέδια θα δοθούν τμηματικά, λόγω της έκτασής τους. Σας στέλνουμε το πρώτο Σχέδιο φωτογραφικά, από την ιστορική έκδοση Πολυλά του 1859.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος
Περικλής Παγκράτης

Ο Γραμματέας
Δημήτρης Κονιδάρης

β) 13/2/2021

Αγαπητοί φίλοι,

Την 21η Φεβρουαρίου 2021 συμπληρώνονται 164 χρόνια από τον θάνατο του ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ.

Πριν κάποιες μέρες σας στείλαμε το Α' σχεδιάσμα των «ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΩΝ» (που σχετίζονται και με τον απελευθερωτικό αγώνα της Ελλάδος, τα διακόσια χρόνια του οποίου γιορτάζουμε φέτος) και το εξέδωσε ο ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΛΥΛΑΣ στη μνημειώδη έκδοση του 1859.

Σας στέλνουμε σήμερα τους Στοχασμούς του ποιητή από την ίδια μνημειώδη έκδοση του 1859, και αργότερα θα σας στείλουμε το Β' και Γ' Σχεδιάσμα των «ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΩΝ», για την επικοινωνία μας και πάλι μαζί σας σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος
Περικλής Παγκράτης

Ο Γραμματέας
Δημήτρης Κονιδάρης

γ) 10/4/2021

1821-2021

**Η επέτειος της ηρωικής εξόδου του Μεσολογγίου
(10 Απριλίου 1826) και ο Διονύσιος Σολωμός**

Αγαπητοί φίλοι,

Σε προηγούμενες επικοινωνίες μας, είχαμε αναρτήσει σχεδιάσματα του μεγάλου έργου του Εθνικού Ποιητή Διονυσίου Σολωμού «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι», που τα εξέδωσε ο Ιάκωβος Πολυλάς στην μνημειώδη έκδοση των «Ευρισκομένων» του έτους 1859.

Αυτό τον καιρό, με αφορμή την επέτειο της Εξόδου του Μεσολογγίου (10 Απριλίου 1826) επικοινωνούμε πάλι μαζί σας.

Σας είναι γνωστό ότι Η Έξοδος του Μεσολογγίου (ή κατά ορισμένους συγγραφείς το Ολοκαύτωμα του Μεσολογγίου) αναφέρεται στην έξοδο που πραγματοποίησαν οι πολιορκημένοι του Μεσολογγίου (ένοπλοι και άμαχοι), κυρίως λόγω εξάντλησης των τροφίμων και των πυρομαχικών. Το γεγονός συνέβη τη νύχτα μεταξύ

10ης και 11ης Απριλίου 1826 (ξημερώνοντας Κυριακή των Βαΐων), κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821.

Η αντίσταση και η πτώση του Μεσολογγίου διαδόθηκαν στην Ευρώπη μέσα από έργα Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών. Ο Εθνικός μας Ποιητής Διονύσιος Σολωμός, έγραψε το έργο «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι».

Το έργο –σε τρία σχέδια– είναι εμπνευσμένο από τον ηρωικό αγώνα των πολιορκημένων του Μεσολογγίου, οι οποίοι θα κατορθώσουν να κατακτήσουν την εσωτερική ελευθερία, καθώς μέσα στην ηθική τελειώσή της προβάλλεται η τέλεια και μαγεμένη φύση, ο έρωτας, η επίκληση του θείου και ο θάνατος. Στα 1844 ο ποιητής επεξεργάζεται για τρίτη φορά το έργο και στο τρίτο αυτό σχέδιο ο ομοιοκατάληκτος δεκαπεντασύλλαβος στίχος δίνει τη θέση του στο ανομοιοκατάληκτο. Αλλά και πάλι το έργο θα παραμείνει αποσπασματικό.

Στο γραφείο που εκτίθεται στο Μουσείο Σολωμού της Κέρκυρας, που ανήκε στον φίλο και μαθητή του Πέτρο Κουαρτάνο-Κα-

λογερά, ο οποίος και του το παραχώρησε, ο ποιητής έγραψε τους «Ελεύθερους Πολιορκημένους» και το ωριμότερο έργο του, από το 1832 έως τον θάνατό του, σύμφωνα με την παράδοση της οικογένειας Κουαρτάνου.

Σας υπενθυμίζουμε και το μελέτημα του αξέχαστου ποιητή Διομήδη Βλάχου (1953-2004) για τη μετάφραση των ιταλικών περικειμένων (σημειώσεων) του Σολωμού στο δεύτερο σχέδιασμα των «Ελεύθερων Πολιορκημένων», με επιλεγόμενα του Γιάννη Δάλλα (εκδ. Γαβριηλίδης, 2007).

δ) 1/5/2021

Αγαπητοί φίλοι
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ!

Η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών σας στέλνει και σήμερα τις ευχές της, και είναι κοντά σας με την «Ημέρα της Λαμπρής», από το ποίημα «Ο Λάμπρος» του Διονυσίου Σολωμού.

Σας επισυνάπτουμε φωτογραφία δύο αυτογράφων του Σολωμού από το ποίημα, καθώς και την έντυπη έκδοση του ποιήματος από τον Ιάκωβο Πολυλά, από τη μνημειώδη έκδοση του 1859.

Με της θερμότερες ευχές μας
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Περικλής Παγκράτης

Ο Γραμματέας
Δημήτρης Κονιδάρης

VIII.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΟΙΗΣΗΣ

Η **Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης** εορτάζεται κάθε χρόνο στις 21 Μαρτίου. Η αρχική έμπνευσή της ανήκει στον έλληνα ποιητή Μιχαήλ Μήτρα το έτος 2000. Η εισήγηση του **Μ. Μήτρα** έφτασε με επιστολή στα χέρια του ποιητή Κώστα Στεργιόπουλου, προέδρου τότε της Εταιρείας Συγγραφέων. Η ποιήτρια **Λύντια Στεφάνου** πρότεινε ως ημέρα εορτασμού την 21η Μαρτίου, την ημέρα της εαρινής ισημερίας. Την επόμενη χρονιά ο συγγραφέας **Βασίλης Βασιλικός**, πρόεδρος της Ελλάδας στην UNESCO, εισηγήθηκε στο Εκτελεστικό Συμβούλιο του Οργανισμού η 21η Μαρτίου να ανακηρυχθεί Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης. Η ελληνική πρόταση υπερψηφίστηκε.

Σκεφτήκαμε να εορτάσουμε αυτή την ημέρα –καθώς η κατάσταση φέτος δεν επιτρέπει εκδηλώσεις με φυσικές παρουσίες– με ένα ποίημα του **Ορέστη Αλεξάκη** (2/10/1931 – 16/5/2015), από τη μεταθανάτια συλλογή του *Συνομιλίες με τον Ιωάννη* (εκδ. Ρώμη, 2020), εις μνήμη.

Ορέστης Αλεξάκης

Μη λησμονείς την Άβυσσο, Ιωάννη

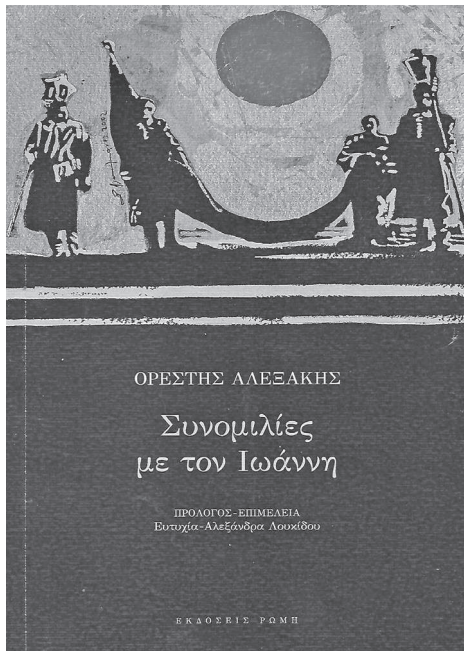
*Μας διεκδικεί. Πολιορκεί
τον ζωτικό μας χώρο. Εισβάλλει στους ιδιαίτερους κοιτώνες μας και
με ποτάμια λησμονιάς τη μυστική ζωή μας κατακλύζει. Μη λησμονείς
τον Περιπατητή–είδωλο ή σύμβολο του ανύποπτου εαυτού μας– που
ημίτυφλος ακροπατεί, κατά μήκος σκιών και μυστηρίων.*

*Και ποιος μπορεί, Ιωάννη –ποιος μπορεί– τα υπόγεια της ψυχής
να ξεκλειδώσει και κλείνοντας τις στρόφιγγες να αναχαιτίσει τη ροή
των σκοταδιών και τον φρενήρη καλπασμό των λογχοφόρων;*

*Φρούδες ελπίδες· οι καιροί βαραίνουν. Στα κράσπεδα ξεσπούν οι
προφητείες. Λαβύρινθοι σωμάτων και ψυχών μάς έχουν αμετάκλητα
εγκλωβίσει.*

*Δεν προσδοκώ καμιά δικαίωση πια.
Με τη σημαία μεσίστια θα χαθούμε.*

IX.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Την Κυριακή **21 Μαρτίου 2021**, επισκέφθηκε το **Μουσείο Σολωμού** της Κέρκυρας η περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων κ. **Ρόδη Κράτσα-Τσαγκαροπούλου**. Την κυρία Ρόδη-Κράτσα υποδέχτηκα και ξενάγησε ο πρόεδρος της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών κ. **Περικλής Παγκράτης**.

Η κ. **Ρόδη Κράτσα-Τσαγκαροπούλου** έγραψε στο βιβλίο επισκεπτών: *«Με συγκίνηση βρίσκομαι στο Σπίτι-Μουσείο του μεγάλου Εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού. Τέκνον της Ιόνιας γης, ο Διον. Σολωμός μας εμπνέει με το πατριωτικό σθένος του, την αυτογνωσία, την κριτική του θεώρηση και την ελληνική φιλοσοφία του ΜΕΤΡΟΥ, που χαρακτηρίζει το έργο του. Οφείλουμε τιμή, αναγνώριση και ανάδειξη της τεράστιας παρακαταθήκης του.*

Ρόδη Κράτσα-Τσαγκαροπούλου

Περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων

Πρ. Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου».

* * *

Το Σάββατο **11 Σεπτεμβρίου 2021**, επισκέφθηκε το Μουσείο Σολωμού της Κέρκυρας και ξεναγήθηκε από τον πρόεδρο κ. **Περικλή Παγκράτη**, παρουσία και του γραμματέα της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών κ. **Δημήτρη Κονιδάση**, ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΚΚΕ κ. **Θανάσης Παφίλης**, συνοδευόμενος από την κ. **Αλεξάνδρα Μπαλού**, επικεφαλής της Λαϊκής Συσπείρωσης Ιονίων Νήσων, και τον κ. **Γιάννη Μπορμπότη**, γραμματέα της Τ.Ε. Κέρκυρας του ΚΚΕ.

Ο κ. **Θανάσης Παφίλης** έγραψε στο βιβλίο επισκεπτών: «Σ' αυτό τον όμορφο και ιστορικό χώρο, όπως μας είπε και ο κ. Παγκράτης, νοιώθεις την αύρα του μεγάλου εθνικού μας ποιητή, του ποιητή της ελευθερίας, των ελεύθερων πολιορκημένων. Για μας και ιδιαίτερα για τους νέους και τις νέες μας, δίνει και το σύγχρονο μήνυμα της Ελευθερίας. Ελευθερία από την εκμετάλλευση.

Θανάσης Παφίλης, κοιν. Εκπρόσωπος ΚΚΕ».

Το Σάββατο **6 Νοεμβρίου 2021** επισκέφθηκαν το Μουσείο Σολωμού – και τους υποδέχτηκε και ξενάγησε ο πρόεδρος της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών κ. **Περικλής Παγκράτης** – οι κ.κ. **Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης**, ομότιμος καθηγητής Λαογραφίας του ΕΚΠΑ συνοδευόμενος από τον κ. **Δημήτριο Σταθακόπουλο** δρ. Παντείου Πανεπιστημίου-Οθωμανολόγο, την ποιήτρια κ. **Εύη Μελά-Αλεξιάδη** και την Πρόεδρο του Λυκείου των Ελληνίδων Κερκύρας κ. **Λίζα Αλεξάκη**.

Ο κ. **Μηνάς Αλεξιάδης** έγραψε στο βιβλίο επισκεπτών: «*Ηθελα πάντα να έχω τον χρόνο για να δώ με προσοχή του Μουσείο Σολωμού στην Κέρκυρα και να ξεναγηθώ σε αυτό χωρίς βιασύνη. Τώρα με τη μεσολάβηση του Καθηγητή κ. Δημητρίου Μεταλληνού, συνάντησα τον υπεύθυνο του Μουσείου, λόγιο δικηγόρο κ. Παγκράτη, συγγραφέα, [...] Ο κ. Παγκράτης, γνώστης σημαντικός του έργου του, με βοήθησε να καταλάβω περισσότερο το έργο και την προσωπικότητα του μεγάλου αυτού Έλληνα. [...] Όταν μπορώ θα μιλάω για τον Σολωμό και το Μουσείο της Κέρκυρας.*

Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης

Ομ. Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών».

Στο βιβλίο επισκευτών καταχώρισαν επίσης τις εντυπώσεις τους και οι κκ. **Δημήτριος Σταθακόπουλος**, **Εύη Μελά-Αλεξιάδη** και **Λίζα Αλεξάκη**.

* * *

Την **21η Νοεμβρίου 2021** το **Μουσείο Σολωμού** της Κέρκυρας υποδέχτηκε με ιδιαίτερη χαρά τα μέλη της Ένωσης Παλαιών Προσκόπων 6ου Συστήματος Κέρκυρας. Τους επισκέπτες μας, καλωσόρισε και ξενάγησε η υπεύθυνη του Μουσείου κ. **Ναυσικά-Μαρία Φρονίμου**. Ο Αρχηγός του Ε.Π.Π. 6ου Συστήματος Κερκύρας, κ. **Αντώνιος Σπυρίδων Πάσχος**, αφού προσέφερε στο Μουσείο Σολωμού δύο συλλεκτικά αναμνηστικά μετάλλια των 100 χρόνων ελληνικού προσκοπισμού (1910-2010), με πιστοποιητικό γνησιότητας, έγραψε στο βιβλίο των επισκεπτών: «*Ένα μεγάλο ευχαριστώ στη θερμή φιλοξενία σας, σε ένα χώρο γεμάτο εικόνες από το παρελθόν και την ιστορία του τόπου μας, της Ελλάδας μας. Σας ευχαριστούμε πολύ, τιμή και δέος, σεβασμός στο έργο σας!!*

Αντώνιος Σπυρίδων Πάσχος

Αρχηγός Ε.Π.Π. 6ο Σ. Κερκύρας».

* * *

Επίσκεψη στη Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Ζακύνθου

Στις 14 Αυγούστου 2021 ο Πρόεδρος της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών επισκέφθηκε τη Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Ζακύνθου.

Αφού ξεναγήθηκε της αίθουσες της βιβλιοθήκης από τον Πρόεδρο του Δ.Σ., δημοσιογράφο, εκδότη της εφημερίδας *Ερμής* και Πρόεδρο ου Μουσείου “Ugo Foscolo”, κ. **Φίλιππο Συνετό**, εξέφρασε το θαυμασμό του για τη μεταμόρφωση των χώρων της τους τελευταίους μήνες και στο Βιβλίο επισκεπτών έγραψε χαρακτηριστικά: «*Συγχαίρω από καρδιάς. Είναι αξιοθαύμαστη η προσπάθεια που γίνεται στην Ιστορική Βιβλιοθήκη της Ζακύνθου. Η Ζάκυνθος αντιπροσωπεύει κατ’ εξοχήν αυτή τον επτανησιακό πολιτισμό και γι’ αυτό οι Επτανήσιοι σάς είμαστε ευγνώμονες.*

Ζάκυνθος 14/8/2021

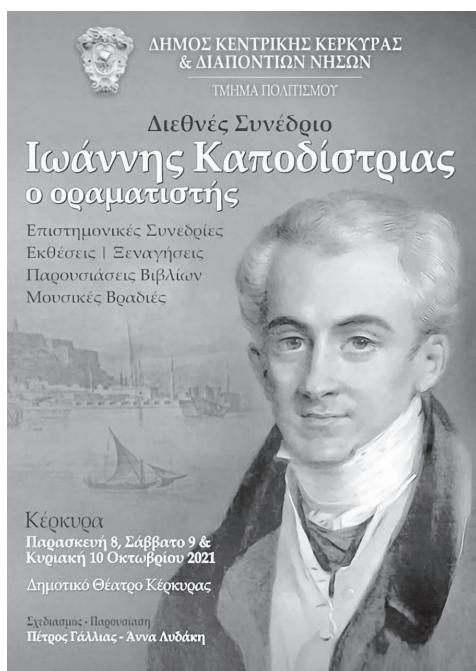
Περικλής Παγκράτης».

Χ.

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ: «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ, Ο ΟΡΑΜΑΤΙΣΤΗΣ»

Τριήμερο διεθνές επιστημονικό συνέδριο του Δήμου Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων (Τμήμα Πολιτισμού) για τον **Ιωάννη Καποδίστρια**, με τίτλο «*Ιωάννης Καποδίστριας, ο οραματιστής*», με παράλληλες εκδηλώσεις, πραγματοποιήθηκε στο **Δημοτικό Θέατρο** της Κέρκυρας, από 8 έως 10 Οκτωβρίου 2021, με τη συμμετοχή ιστορικών και προσωπικοτήτων των γραμμάτων που έχουν μελετήσει τη ζωή, το έργο αλλά και την εποχή που έζησε και έδρασε ο Ιωάννης Καποδίστριας, καθηγητών από πανεπιστήμια της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ιταλίας, καθώς και

ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
& ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Διεθνές Συνέδριο
Ιωάννης Καποδίστριας
ο οραματιστής

Επιστημονικές Συνεδρίες
Εκθέσεις | Ξεναγήσεις
Παρουσιάσεις Βιβλίων
Μουσικές Βραδιές

Κέρκυρα
Παρασκευή 8, Σάββατο 9 &
Κυριακή 10 Οκτωβρίου 2021
Δημοτικό Θέατρο Κέρκυρας

Συνδιοργάνωση - Παραγωγή
Πέτρος Γάλλιας - Άννα Λυδάκη

καλεσμένων επιστημόνων και συγγραφέων από τις πόλεις-σταθμούς της ζωής του Ιωάννη Καποδίστρια. Το συνέδριο φώτισε την πορεία του Ιωάννη Καποδίστρια στην Ελλάδα και στην Ευρώπη και το όραμά του για τον σύγχρονο κόσμο.

Στο εν λόγω Συνέδριο, αποδόθηκαν τιμητικές πλακέτες στους συνέδρους και σε πνευματικούς φορείς του νησιού. Μεταξύ αυτών, στην Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών – Μουσείο Σολωμού.

Η κήρυξη των εργασιών έγινε από τη Δήμαρχο κ. **Μερόπη Υδραίου**.

ΧΙ.

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΛΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Το Μουσείο Σολωμού επιλέχθηκε από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο ως χώρος-σταθμός για το πρότζεκτ «Ψηφιακός Οδηγός Περιήγησης με Χρήση Επαυξημένης Πραγματικότητας και Ολογραμμμάτων» με επιστημονικό υπεύθυνο τον αναπλ. Καθηγητή του Τμήματος Τεχνών Ήχου και Εικόνας της Σχολής Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών του Ιονίου Πανεπιστημίου κ. **Ιωάννη Δεληγιάννη**. Το πρόγραμμα αφορά την πολιτιστική προώθηση της Κέρκυρας με παροχή πληροφοριών στους επισκέπτες του νησιού μέσω εφαρμογών φορητών συσκευών. Για την υλοποίηση του πρότζεκτ, ο κ. **Νίκος Μάμαλος** και ο κ. **Λεωνίδας Κούφαλης** ήλθαν, φωτογράφησαν και βιντεοσκόπησαν το Μουσείο. Επιλέχθηκε ιδιαίτερος για ψηφιοποίηση το γραφείο του ποιητή, αυθεντικό του έπιπλο για ολογραμματική αναπαράσταση.

XII.

ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Την 20ην Αυγούστου 2021 αποχώρησε από την Επιμελητεία του Μουσείου Σολωμού Κερκύρας, για λόγους προσωπικούς - επαγγελματικούς, αφήνοντας τις καλύτερες εντυπώσεις από την τετραετή συνεργασία μας, η μέχρι τότε Επιμελήτρια κ. **Μαρίνα Καραμανώλη**, πτυχιούχος του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου και υποψήφια Διδάκτωρ στο Τμήμα Αρχειονομίας-Βιβλιοθηκονομίας-Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Από την 23ην Αυγούστου 2021 ανέλαβε την Επιμελητεία του Μουσείου η κ. **Ναυσικά-Μαρία Φρόνιμου**, Πτυχιούχος Μουσικών Επιστημών (Τομέας Μουσικολογίας), του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, της Σχολής Οπτικοακουστικών Τεχνών του Ιονίου Πανεπιστημίου και με μεταπτυχιακές σπουδές στο ίδιο Τμήμα στο αντικείμενο «Μουσική Παιδαγωγική στο Σχολείο και στην Κοινότητα».

Το Δ.Σ. της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών εκφράζει ευχές και ευχαριστίες προς τις δύο Επιμελήτριες του Μουσείου.

XIII.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ

Διοργανώθηκε στη Ζάκυνθο διαδικτυακό Διήμερο Συνέδριο (29-30 Οκτωβρίου 2021), στο Μουσείο Σολωμού & Επιφανών Ζακυνθίων, με γενικό θέμα: «*Τα Επτάνησα και το 1821: Γεγονότα, Πρόσωπα. Γραφές*». Διοργάνωση: Το Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων και η Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου, χρηματοδότηση: Υπουργείο Πολιτισμού.

Το απόγευμα 18:10-18:30 της 29ης Οκτωβρίου 2021 μίλησε ο κ. **Περικλής Παγκράτης**, Πρόεδρος Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, με θέμα: «*Στον απόηχο των Ελεύθερων Πολιορκημένων: ΤΟ ΣΟΥΛΙ του Ιάκωβου Πολυλά*».

Ο σύνδεσμος από το site του μουσείου, όπου περιελάμβανε όλους της συνδέσμους του YouTube στο οποίο μεταδιδόταν το συνέδριο και παραμένει και σε αναμονή, ύστερα από τη λήξη του, ήταν ο <http://akynthos-museumsolomos.gr/eptanisa1821.html/>

XIV.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

(στη σελίδα του Μουσείου Σολωμού
στο face book της 2 Σεπτεμβρίου 2021)

Σήμερα (2-9-2021) έφυγε ο μεγάλος Έλληνας δημιουργός **Μίκης Θεοδωράκης**. Θρηνεί σήμερα η χώρα.

Ξαναβρίσκουμε μερικά λόγια από το προλογικό σημείωμα του Μίκη Θεοδωράκη στην έκδοση του «Βήματος» για τον Διονύσιο Σολωμό «Οι ποιητές της Ρωμιοσύνης», 19.1.2014

«[...] Πέρα από τη μέγιστη λογοτεχνική του αξία, το συναρπαστικό ποίημα του Σολωμού που αργότερα, με την ευκαιρία της Ένωσης των Επτανήσων με την Ελλάδα, έγινε ο Εθνικός Ύμνος της πατρίδας της, είναι, από κάθε άποψη, ένα από τα πιο προοδευτικά ποιητικά έργα που γράφτηκαν ποτέ στην ελληνική γλώσσα. Ως συνθέτης δε, θαυμάζω τον τρόπο με τον οποίο ο Μάντζαρος, ο οποίος είχε δώσει μαθήματα μουσικής στον Σολωμό, ανακάλυψε και έφερε στο φως την εσωτερική μουσική του ποιήματος, όταν το μελοποίησε για τετράφωνη ανδρική χορωδία και πιάνο. Και νιώθω ευτυχής και δικαιωμένος, γιατί εκείνο που έκαναν ο Μάντζαρος με τον Σολωμό ήταν εκείνο που, τόσες γενιές αργότερα, κάναμε με τον Ρίτσο στον *Επιτάφιο* και τη *Ρωμιοσύνη*, με τον Ελύτη στο *Άξιον Εστί*, με τον Σεφέρη στο *Μυθιστόρημα*...

Μπορεί να φανταστεί κανείς την ελληνική συνείδηση και την ελληνικότητα χωρίς αυτά τα λόγια του Σολωμού για την Ελευθερία να είναι κτήμα όλων των Ελλήνων εδώ και τόσες γενιές; Όχι. Ο Σολωμός και ο Μάντζαρος έβαλαν τη μεγάλη τους σφραγίδα στην έννοια και τη συνείδηση της ελληνικότητας. Η ποίηση και η μουσική, χέρι χέρι, στην πιο μεγάλη της ώρα, ενέπνευσαν γενιές Ελλήνων να αγωνιστούν, τους έδειξαν και τους άνοιξαν το δρόμο προς την Ελευθερία, όπως πάντοτε συμβαίνει. Και όπως, ασφαλώς, θα τον ανοίξουν και πάλι.

Μίκης Θεοδωράκης
Δεκέμβριος 2013»

Η **Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών** συνοδεύει τη μνήμη του Μίκη Θεοδωράκη με τρία μελοποιημένα ποιήματα του Διονυσίου Σολωμού και ένα του Ανδρέα Κάλβου . Το ποίημα «Η Άνοιξη. Του Μεταστασίου» ή «Η Άνοιξη» που είναι μετάφραση από τον Σολωμό ποιήματος του Metastasio, το ποίημα «Η πρωτομαγιά» που είναι απόσπασμα από την «Τρελή Μάνα» τμήμα του έργου «Ο Λάμπρος», και το ποίημα «Η Αγνώριστη» του Διονυσίου Σολωμού καθώς και το «Χάλκαιο χέρι» /»Εις Σάμον» του Ανδρέα Κάλβου. Τα ποιήματα του Σολωμού συγκαταλέγονται στο άλμπουμ με τίτλο «40 Τραγούδια για παιδάκια και παιδιά», ενώ του Κάλβου στο άλμπουμ με τίτλο «Τα Τραγούδια του Αγώνα/Αρκαδία IV», του εκλιπόντα δημιουργού.

https://www.youtube.com/watch?v=zZrPKHsf_4

https://www.youtube.com/watch?v=tKXQ8HdK_vY

<https://www.youtube.com/watch?v=eHXsr0H-oJg&t=20s>

<https://www.youtube.com/watch?v=thTKITAUNBQ>

XV.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

A) Πρακτικές Ασκήσεις Φοιτητών

Τον Ιούλιο και τον Αύγουστο 2021 διενεργήθηκαν στο Μουσείο Σολωμού 5 Πρακτικές Ασκήσεις φοιτητών. Συγκεκριμένα, έλαβαν μέρος οι:

1. **Αναστασία Ζήκα**, φοιτήτρια του Τμ. Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, στο διάστημα μεταξύ 1 Ιουλίου – 24 Αυγούστου.
2. **Φρειδερίκη Βελέντζα**, φοιτήτρια του Τμ. Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, στο διάστημα από 1 Ιουλίου μέχρι 24 Αυγούστου.
3. **Παναγιώτης Τελέκογλου**, φοιτητής του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, διάστημα από 1 Ιουλίου έως 31 Ιουλίου.
4. **Ζωή Στούρη**, φοιτήτρια του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, από 1 Ιουλίου έως 31 Ιουλίου.
5. **Αλεξάνδρα Μαργαρίτη**, φοιτήτρια του Τμ. Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, στο διάστημα από 1 Ιουλίου 2021 – 24 Αυγούστου 2021.

Την επίβλεψη των ασκουμένων είχε η επιμελήτρια του Μουσείου κ. **Μαρίνα Καραμανώλη**, η οποία δέχθηκε την ευαρέσκεια των αρμοδίων Καθηγητών για την πληρότητα της επίβλεψής της και τις οδηγίες της.

* * *

Την Παρασκευή 26 Νοεμβρίου 2021 η υπεύθυνη του Μουσείου Σολωμού κ. **Ναυτικά-Μαρία Φρόνιμου**, υποδέχτηκε –και εκ μέρους του Δ.Σ. της **Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών**– με ιδιαίτερη χαρά το **1ο Γυμνάσιο Λευκάδας**. Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί συνοδοί της περιηγήθηκαν στο Μουσείο, ανακάλυψαν νέες πτυχές της ζωής και του έργου του Ποιητή μέσα από έργα τέχνης και τεκμήρια, μίλησαν για τον ελληνικό απελευθερωτικό

αγώνα, και με αφορμή το έργο του Ποιητή προβληματίστηκαν πάνω σε διάφορα θέματα. Τα παιδιά μās εξέπληξαν για ακόμα μια φορά ευχάριστα και μας έδωσαν τη μοναδική οπτική τους για τη ζωή και την καθημερινότητα. Τα ευχαριστούμε! Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε τις υπέροχες και εμπνευσμένες εκπαιδευτικούς κ.κ. **Ελένη Κατσούλη, Ηρώ Κουκουλά** και την κ. **Αθανασία Καζολή** για την άψογη συνεργασία!!

* * *

Την Τετάρτη 1 Δεκεμβρίου 2021 είχαμε τη μεγάλη χαρά να υποδεχθούμε στο Μουσείο Σολωμού μαθητές του ΕΠΑΛ Κάτω Κορακιάνας (Κέρκυρα) στα πλαίσια των Διδακτικών Εκδρομών τους,

μια πρωτοβουλία μείζονος παιδαγωγικής σημασίας. Τα παιδιά γνώρισαν τον Σολωμό μέσα από κείμενα, χειρόγραφα και έργα τέχνης, ανακάλυψαν πτυχές της ζωής του ποιητή και των προσωπικοτήτων με τις οποίες συνδέθηκε και μοιράστηκαν μαζί μας τους προβληματισμούς αλλά και τις απόψεις τους για διάφορα θέματα με αφορμή το έργο του ποιητή. Ευχαριστούμε πάντα τα παιδιά! Θερμές ευχαριστίες στους εμπνευσμένους και αφοσιωμένους εκπαιδευτικούς, κ.κ. **Τρύφωνα Γιαγκούλη, Φωτεινή Γραμμένου και Ελένη Μακρή**. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον διευθυντή του ΕΠΑΛ Κάτω Κορακιάνας κ. **Γιώργο Πισσάνο** για την άψογη συνεργασία. Συγχαρητήρια για την πρωτοβουλία και το παιδαγωγικό τους έργο, στο οποίο είναι χαρά μας να συμβάλλουμε όπως μπορούμε.

XVI.

Ο ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Consulate General of Greece in Moscow

«Ο Πολιτικός Σολωμός»... όμορφη ποιητική βραδιά στις 5 Δεκεμβρίου 2021 στο Barnes Moscow, με πρωτοβουλία / πρόσκληση του Γενικού Προξένου της Ελλάδος στη Μόσχα και με τιμώμενο πρόσωπο τον φίλο, ποιητή και μεταφραστή, στα ρωσικά, του Σολωμικού έργου, Hippolyte Harlamoff.

«Η ποίηση και το ερώτημα της δημιουργίας πολιτείας... ο Σολωμός κάνει τη βαθύτερη και ουσιαστικότερη δουλειά για να τεθεί σε κίνηση το δίπολο πολιτεία-πολιτισμός. Το αναγγέλλει ως ιστο-

ρικό αιτούμενο, επειδή το θέτει ως πολιτισμική αναγκαιότητα. Να λοιπόν η 4η νεοκλασική αναγέννηση: “Με λογισμό και μ’ όνειρο, τι χάρ’ έχουν τα μάτια”».

Greeks of Russia

Yagrek

Hellenic Cultural Center in Moscow

Μουσείο Σολωμού - Solomos Museum

Μουσείο Σολωμού και Επιφανών Ζακυνθίων

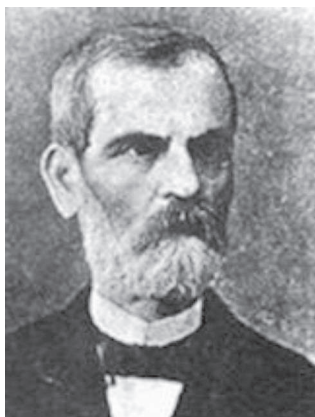
XVII.

ΑΠΟΚΤΗΜΑΤΑ

Σημαντικότερο απόκτημα για το **Μουσείο Σολωμού** αποτελεί η δωρεά προς την **Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών** ιστορικής κασέλας (ξύλινου κιβωτίου, μπαούλου), που ανήκε στον συνεπέστερο μαθητή, φίλο και πρώτο εκδότη των έργων του ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ, τον ΙΑΚΩΒΟ ΠΟΛΥΛΑ (1825-1896).

Η κασέλα αυτή κατασκευασμένη στην Κέρκυρα, στις αρχές του 19ου αιώνα, δωρήθηκε από τον **Ιάκωβο Πολυλά** στον γάμο του **Λεωνίδα Τριβυζά**, γιου του συγγενή και πολιτικού φίλου του, **Θεοδώρου Τριβυζά**. Ο Λεωνίδας Τριβυζάς του Θεοδώρου (γεν. 1864) νυμφεύθηκε την 15η Ιουλίου 1890 στον Αγρό της Κέρκυρας την **Αναστασία Κοντού** του Σπυριδωνος (γεν. 1870) και φυλάχθηκαν σ' αυτή την κασέλα τα προικικά ενδύματα της νεόνυμφης, σύμφωνα με την παράδοση της οικογένειας Τριβυζά. Παρέμεινε έκτοτε στην κατοχή της οικογένειας Τριβυζά (**Πελοπίδας Λεων. Τριβυζάς** 1898-1956), **Εδουάρδος Πελ. Τριβυζάς** (1933-2010), για πολλά χρόνια στο Σιδάρι της Κέρκυρας και από τη δεκαετία του '60 στην πόλη της Κέρκυρας.

Δωρήθηκε στην Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών από την κ. **Σοφία Εδουάρδου Τριβυζά** τον Ιούλιο του 2021.

XVIII.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021

Τα μέλη της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών συνήλθαν της 30 Ιουνίου 2021 και ώρα 20.00 σε Γενική Συνέλευση στην αίθουσα του Μουσείου Σολωμού. Θέματα της Γενικής Συνέλευσης ήσαν:

1. Έκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής για το έτος 2019.
2. Έκθεση πεπραγμένων Δ.Σ. κατά το έτος 2020 και προγραμματισμός δραστηριοτήτων 2021.
3. Υποβολή και έγκριση απολογισμού 2020.
4. Υποβολή και έγκριση προϋπολογισμού 2021.
5. Εκλογή Εξελεγκτικής Επιτροπής.
6. Ανακοινώσεις.

Η Γ.Σ. διενεργήθηκε με όλα τα μέτρα ασφαλείας λόγω της πανδημίας.

Στη συνέχεια συζητήθηκε η δυνατότητα δανεισμού τριών αντικειμένων ειδικής αξίας του Μουσείου Καποδίστρια (Αναγνωστική Εταιρεία Κερκύρας, Φιλαρμονική Εταιρεία Κερκύρας, Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών) στην έκθεση της Γενεύης για περιορισμένο χρονικό διάστημα με όλους της προβλεπόμενους από τον νόμο αυστηρούς κανόνες δανεισμού εκθεμάτων μεταξύ Μουσείων (προθεσμία, ασφάλεια κ.λπ.), μη αποκλειομένης και της συνοδείας των αντικειμένων από πρόσωπο της ιδιαίτερας εμπιστοσύνης του Μουσείου για το διάστημα του ταξιδιού αποστολής μέχρι την επάνοδο στην Κέρκυρα, που είχαν προσφερθεί στον Ι. Καποδίστρια το 1816 από το καντόνι της Γενεύης, ήτοι:

α) Το χρυσό κουτί της Γενεύης, έργο των Moulinié, Bautre & Mougnier, που φυλάσσεται στη θυρίδα της Alpha Bank,

β) Το δίπλωμα πολιτογράφησης του Ιωάννη Καποδίστρια σε πολίτη της Γενεύης, και γ) Τη σφραγίδα της Γενεύης.

Η συνέλευση ενέκρινε ομόφωνα τα παραπάνω.

Επίσης, η έκθεση πεπραγμένων του Δ.Σ., η έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής για τη χρήση 2019, ο απολογισμός 2020 και ο προϋπολογισμός 2021 εγκρίθηκαν ομόφωνα.

XIX.

ΑΠΩΛΕΙΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ (ΤΖΙΝΟΣ) ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ

Έφυγε της **24 Απριλίου 2021** ο ζωγράφος **Τζίνος (Γιάννης) Δημητράτος** (γεν. 1943).

Φτωχότερη η Κέρκυρα. Ο Τζίνος είχε φιλοτεχνήσει το πορτρέτο του Διονυσίου Σολωμού, «Ο ποιητής σε νεαρή ηλικία», και το είχε δωρήσει στο Μουσείο Σολωμού στα τέλη τη δεκαετίας του 1970. Ευφυής καλλιτέχνης, προικισμένος εκπαιδευτικός (τεχνικά, ζωγραφική και σχέδιο). Στη μνήμη του, μια ασπρόμαυρη φωτογραφία έξω από την Ιόνιο Πνοή, περίπου 1960. Καθιστός.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΤΡΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΥ
Από την Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών εκδόθηκε η ακόλουθη ανακοίνωση:

Η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών εκφράζει βαθύτατη λύπη για τον αδόκητο χαμό του κερκυραίου ζωγράφου Γιάννη (Τζίνου) Δημητράτου.

Ο εξαιρετικός καλλιτέχνης, που έφυγε από κοντά μας (1943-24/4/2021), υπήρξε ειλικρινής φίλος της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών και φιλοτέχνησε για το Μουσείο Σολωμού Κερκύρας τρεις προσωπογραφίες, οι οποίες εκτίθενται:

α) μία προσωπογραφία του Διονυσίου Σολωμού σε νεαρή ηλικία, β) μια προσωπογραφία του ζακύνθιου προσολωμικού ποιητή Αντωνίου Μαρτελάου και γ) μια προσωπογραφία του ιταλοδαλματού φίλου του Σολωμού Νικολάου Τομαζέο.

Θα θυμόμαστε πάντα τον καλλιτέχνη, τον εκπαιδευτικό και τον άνθρωπο. Εκφράζουμε τα ειλικρινή συλλυπητήριά μας στην οικογένειά του. Ο Τζίνος Δημητράτος υπήρξε σημαντικός και ανιδιοτελής καλλιτέχνης και κοινωνικός αγωνιστής, που προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες στην Τέχνη.

Η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών θα κάνει μνεία του γεγονότος στην πρώτη δημόσια εκδήλωσή της.

**ΤΑΣΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΑΤΟΣ:
Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ, Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ**

Έφυγε την **1 Μαΐου 2021** από τη ζωή ο **Αναστάσιος Παπαναστασάτος**, ο Τάσος Παπαναστασάτος, όπως τον αποκαλούσαμε προφορικά και γραπτά. Διετέλεσε Αναπληρωτής Καθηγητής στην έδρα Λογιστικής της Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς, έως το 1994, χαρισματικός δάσκαλος, ακέραιος χαρακτήρας, ιδιαίτερα αγαπητός στους φοιτητές. Πέραν των οικονομολογικών του δεξιοτήτων, με εκδόσεις σχετικών συγγραμμάτων, υπήρξε βαθύς γνώστης της Κερκυραϊκής Ιστορίας και παράδοσης, διανοούμενος και άνθρωπος των γραμμάτων, μέλος της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών... Δημοσίευσε άρθρα σε λογοτεχνικά περιοδικά και εφημερίδες.

Νεότερος, είχε εκδώσει το βιβλίο *Ο τουρισμός της Κέρκυρας μέσω των γενικών γραμμών της οικονομίας της* (Αθήνα, Κέντρον Τουριστικών Μελετών, 1959). Αργότερα, τα βιβλία *Το ελληνικό γενικό λογιστικό σχέδιο* (εκδ. Α. Σταμούλη, Πειραιάς, 1992), και *Λογιστική Εταιρειών* (εκδ. Α. Σταμούλη, 2008).

Για να περάσουμε στα Γράμματα, στον Τάσο Παπαναστασάτο, εκτός πολλών άλλων, οφείλουμε τον Πρόλογο στον μεταθανάτιο τόμο του Μ.Ι. Δεσύλλα *Ποίηση* (επιμέλεια Νάσου Δετζώρτζη).

Στο επιστημονικό συνέδριο του *Πόρφυρα* και του Ιονίου Πανεπιστημίου για τα 200 χρόνια από τη γέννηση του Ανδρέα Κάλβου (1992), ο Τάσος Παπαναστασάτος είχε την ανακοίνωση «Η ανακάλυψη του τάφου του Κάλβου από τον Κωνσταντίνο Ε. Σολδάτο».

Στο τεύχος 61-62 (1992) του *Πόρφυρα* ο Τάσος Παπαναστασάτος σχολιάζει εκτενώς την περίπτωση του ποιητή Μ.Ι. Δεσύλλα. Το τεύχος 64-65 του *Πόρφυρα* (1993) είναι αφιερωμένο στον Ανδρέα Κάλβο και περιλαμβάνει την ανακοίνωση του Τάσου Παπαναστασάτου στο παραπάνω συνέδριο. Στο τεύχος 102 (2002), αφιέρωμα στη Μαρή Ασπιώτη, ο Τάσος Παπαναστασάτος έχει μια σημαντική θέση. Στο 109 (2003) ο Τάσος Παπαναστασάτος σκιαγραφεί τον Νάσο Δετζώρτζη. Και στο τεύχος του *Πόρφυρα* 120 (2006) αναφέρεται στον «Σκοτεινό Πύργο» του Louis MacNeice.

Ο Τάσος Παπαναστασάτος ανήκε στην ομάδα του πρωτοποριακού περιοδικού της Κέρκυρας *Πρόσπερος* (1949-1954). Ο Τάσος Παπαναστασάτος για τον *Πρόσπερο*. Μεταφράζει T.S. Eliot και Francis King.

Γεννήθηκε στην Κέρκυρα, γιος του καθηγητή της Δημόσιας Εμπορικής Σχολής Κέρκυρας Σπυρίδωνα Παπαναστασάτου, και σπούδασε Διοίκηση Επιχειρήσεων στην Ανωτάτη Βιομηχανική. Ξεκίνησε τον εργασιακό του βίο στο λογιστήριο του εργοστασίου «Δεσύλλα» και εν συνεχεία έλαβε διδακτορικό τίτλο σπουδών από το Université Catholique de Louvain στο Βέλγιο, ειδικευόμενος σε θέματα Λογιστικής και Χρηματοδοτικής Διοίκησης.

Ιδιαίτερος πρωτοποριακή για την εποχή, θεωρήθηκε η διδακτορική του εργασία σε θέματα μοντελοποίησης της λογιστικής παρακολούθησης Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων. Εργάστηκε επί χρόνια ως Διευθυντής Λογιστηρίου στην Σοκολατοποιία Παυλίδου και στην Ιονική & Λαϊκή Τράπεζα. Ανέπτυξε πλούσιο συγγραφικό επιστημονικό έργο στα αντικείμενα της Λογιστικής Εταιρειών και της Τραπεζικής Λογιστικής και αποτέλεσε εξέχον μέλος της Επιτροπής που εκπόνησε το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών. Το βιβλίο του *Λογιστική Εταιρειών*, που αναφέρουμε παραπάνω, παραμένει από τα συγγράμματα που διδάσκονται στην σχολή μέχρι και σήμερα.

Η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών εξέδωσε ψήφισμα.

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Πληροφορηθήκαμε ότι έφυγε από τη ζωή τα ξημερώματα της **23 Αυγούστου 2021** ο **Ερωτόκριτος Μωραΐτης**, σε νοσοκομείο της Ουαλίας, νικημένος από την επάρατη νόσο. Εκπαιδευτικός και ποιητής, στενός συνεργάτης της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, είχε δώσει αρκετές διαλέξεις στο Μουσείο Σολωμού. Είχε γεννηθεί στην Κέρκυρα το 1951, μεγάλωσε στην Αθήνα, σπούδασε στην Ιταλία, Μ. Βρετανία και Ελλάδα, και δίδαξε αγγλική γλώσσα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και νεοελληνική λογοτεχνία από το 2005 έως το 2012 στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Το διδακτορικό του είχε άξονα τον Ποιητή Γιάννη Δάλλα. Ήταν παντρεμένος και είχε δυο παιδιά. Τραγική συγκυρία, ότι έφυγε λίγες μέρες μετά τον θάνατο του αδελφού του, πολιτικού μηχανικού Σπύρου Μωραΐτη. Είχε εκδώσει δυο ποιητικές συλλογές: το *Εθνικό Κτηματολόγιο* (εκδ. Απόστροφος, 1996) και *Η πόλη των νεκρών* (2004). Είχε εκδώσει επίσης τη μελέτη *Σολωμός. Ταυτότητα και ποιητική* (εκδ. Απόστροφος, 1999) και τις μεταφράσεις, *Seamus Heaney, Η κυβέρνηση της γλώσσας* (εκδ. Πατάκη, 2008) και *(Ανωύμου), Ο Σερ Γκάουεν και ο πράσινος ιππότης / Μια μεσαιωνική μυθιστορία* (εκδ. Απόστροφος, 2000). Επίσης προσέφερε πολύτιμες μεταφράσεις και πρωτότυπες κριτικές παρατηρήσεις. Υπήρξε σεμνός και ακάματος εργάτης των γραμμάτων και του πολιτισμού.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΟΡΔΙΝΑΣ

Ο **Αύγουστος Σορδίνας (1927-11/12/2021)**, με εξειδίκευση στην Προϊστορική Αρχαιολογία και Ανθρωπολογία, στο Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ, καθώς και στην Εθνογραφία του Οικονομικού Βίου, κι αφού δίδαξε σε μια σειρά από αμερικάνικα πανεπιστήμια, επέστρεψε το 1983 στην Ελλάδα και το 1986 εκλέχτηκε καθηγητής στο νεοσύστατο Ιόνιο Πανεπιστήμιο (Τμήμα Ιστορίας), με αντικείμενο την Ιστορία των Προβιομηχανικών Τεχνικών στην Ελλάδα. Έφυγε από τη ζωή ως ομότιμος Καθηγητής του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Εργάστηκε σε ανθρωπολογικές αποστολές, ανασκαφές και έρευνες στη Δ. Αφρική, στην Ήπειρο και στα Ιόνια Νησιά, στην Ιταλία, στη Σαουδική Αραβία, στη Γιουγκοσλαβία, στο Μεξικό, στην Αϊτή, στο Περού-Βολιβία κ.α., και ουσιαστικά καθιέρωσε τη διδασκαλία της Ανθρωπολογίας σε ακαδημαϊκό επίπεδο.

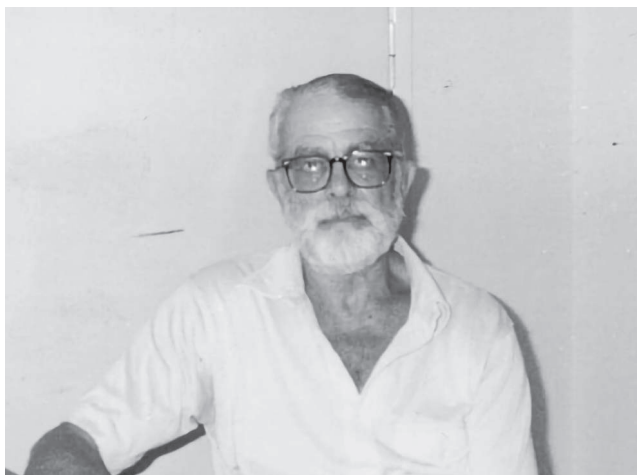
Η εργογραφία του Αύγουστου Σορδίνια, ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση, είναι εκτεταμένη. Μερικές από τις ελληνόγλωσσες επιστημονικές εργασίες του:

- «Προϊστορική έρευνα στην Κέρκυρα κατά το 1965»,
- «Προϊστορική έρευνα στην Κέρκυρα το 1966»,
- «Οι σημερινές τάσεις της ανθρωπολογίας και η κερκυραϊκή έρευνα»,
- «Λίθινα εργαλεία από την προϊστορική Ζάκυνθο»,
- «Τα παλιά λουτροβιά της Κέρκυρας»,
- «Τα λουτροβιά της Κέρκυρας. Το ιστορικό μιας έρευνας»,
- «Προϊστορικά ευρήματα στα Διαπόντια νησιά Β.Δ. της Κέρκυρας»,
- «Η παπυρέλλα, ένα πρωτόγονο μέσο ναυσιπλοΐας στη Δυτική Κέρκυρα»,
- «Οι παραδοσιακοί ανεμόμυλοι της Κέρκυρας (χερόμυλοι, νερόμυλοι, ανεμόμυλοι, αλογόμυλοι)»,
- «Η εθνοαρχαιολογική τεκμηρίωση του προβιομηχανικού εξοπλισμού της Κέρκυρας»,
- «Λίθινα εργαλεία πρωιμότερης τυπολογίας στη Ζάκυνθο»,
- «Λατομείο μολόλιθων στην Κάνουλα, Δραγαωτινών Ν.Δ. Κέρκυρας».

Η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών (Μουσείο Σολωμού) τον είχε τιμήσει με ειδική εκδήλωση στις 12 Απριλίου 2008.

Ο Αύγουστος Σορδίνας συνεργάστηκε και με το περιοδικό *Πόρφυρας*. Στο Νο 45 (1988), είχε δημοσιευτεί ένα πεζογράφημά του.

Η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, της οποίας ο Αύγουστος Σορδίνας διετέλεσε μέλος και Αντιπρόεδρος, εξέδωσε ψήφισμα.

Λουκιανός Ζαμίτ

ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

α) Αυτοσύσταση – β) Το τέλος ενός φίλου

Λουκιανός Ζαμίτ: ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

α) Αυτοσύσταση

Γεννήθηκα στην Κέρκυρα, στην περιοχή του Καμπιέλου, στις 29 Ιανουαρίου του 1931, ξημερώνοντας της εορτής των Τριών Ιεραρχών, στον δεύτερο όροφο οικοδομής που βρίσκεται απέναντι της κύριας εισόδου της εκκλησίας της Παναγίας της Αντιβουνιώτισσας και δίπλα στο αρχοντικό Σαούλη. Τον τοκετό είχε αναλάβει η γνωστή μαία Τζατζαδάκη, που είχε ξεγεννήσει και τις δύο μεγαλύτερες αδελφές μου, Έλσα και Αντωνία. Εγώ ήμουν το μοναδικό αγόρι της οικογένειας, γεγονός που χαροποίησε ιδιαίτερα την οικογένεια. Δύο χρόνια μετά γεννήθηκε και η μικρότερη αδελφή μου, η Θάλεια. Και σ' αυτή τη γέννα είχε βοηθήσει και μια συγκάτοικος, που, μη έχοντας δικά της παιδιά, έτρεφε ιδιαίτερη αδυναμία για μας. Και μετά την κάθε γέννα έφτιαχνε σούπα για τη λεχώνα.

Τόση ήταν η χαρά του πατέρα μου, που μου αγόρασε τετράτροχο καρότσι, για πιο άνετο περίπατο κι όχι στην αγκαλιά της μητέρας, όπως ήταν το πιο συνηθισμένο τότε, κυρίως για οικονομικούς λόγους.

Όταν ήμουν κάπου τριών ετών όπως μου διηγόντουσαν αργότερα, παίζοντας στο πλακάδο, έξω από το σπίτι, ξέφυγα προς τα σοκάκια που οδηγούν στα Μουράγια, κι όταν οι αδελφές μου το αντιλήφθηκαν πρώτες, σήμαναν συναγερμό, και μαζί με τη μητέρα ξεχύθηκαν στην περιοχή φωνάζοντας το όνομά μου. Τελικά ένας γείτονας, που είχε προσφερθεί να ψάξει κι αυτός, με βρήκε καθώς είχα προσπεράσει το σπίτι του Σολωμού στη στροφή του Μεγάλου του δικηγόρου Σπύρου Μυλωνόπουλου, έχοντας βάλει πλώρη για τη «Σπηλιά», για «εξερεύνηση» της περιοχής προφανώς.

Ο πανικός που δημιουργήθηκε ήταν δικαιολογημένος, γιατί πριν μερικά χρόνια ένα βρέφος, ανηψιός της μητέρας μου, πρωτότοκος γιος της αδελφής της Καλλιόπης Βλαχοπούλου, σκοτώθηκε παρασυρμένο από το άλογο μιας λύσσας (τετράτροχο κάρο συρόμενο από άλογο) στην περιοχή της «Τέζας», στο παλιό λιμάνι. Και από τότε η θεία Καλλιόπη είχε πάθει ανεπούλωτο νευρικό κλονισμό, παρά τα επτά άλλα παιδιά που απέκτησε στη συνέχεια – με ταξύ αυτών και τη Ρένα.

Από μικρή ηλικία, ήδη από τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού, βοηθούσα τον πατέρα μου, που ήταν εργολήπτης χρωματιστικών και κοσμηματογραφικών εργασιών, στη φιλοτέχνηση επιγραφών, δουλειά που απαιτούσε, βέβαια, κάποια ιδιαίτερη επιδεξιότητα και καλλιτεχνική κλίση.

Με την έκρηξη του ελληνο-ιταλικού πολέμου ήμουν δέκα ετών. Ο πατέρας μου, που είχε υπηρετήσει παλαιότερα στη νεοσύστατη Αστυνομία Πόλεων, επιστρατεύτηκε, ως έφεδρος, μέχρι που η Κέρκυρα καταλήφθηκε από τους Ιταλούς, που του πρότειναν να τον χρησιμοποιήσουν ως μεταφραστή, δεδομένου ότι ήταν ιταλομαθής, πράγμα που φυσικά αρνήθηκε. Αργότερα η Καραμπινιερία τον χαρακτήρισε «αντιφασίστα, που ενεργούσε ενάντια στις επιδιώξεις τους». Το σχετικό ντοκουμέντο απέσπασε από τους φακέλους της Καραμπινιερίας και του το παρέδωσε ένας συνάδελφός του, ονόματι Δελλαπόρτας, που είχε δεχτεί την ιδιότητα του μεταφραστή της, και έχει περιέλθει στα χέρια μου.

Τις κατοχικές περιπέτειες λίγο-πολύ τις έχω περιγράψει με άλλες ευκαιρίες.

Επί Ιταλών, μεταξύ άλλων εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, εφαρμόστηκε η τετραετής φοίτηση στο Δημοτικό, για όσους θα συνέχιζαν για το Γυμνάσιο, που έγινε οκτατάξιο, ενώ για άλλους το Δημοτικό εξακολουθούσε να είναι εξατάξιο. Με τη συνοδεία του πατέρα μου γράφτηκα στο Α' Γυμνάσιο, που στεγαζόταν στο κτήριο της πρώην Ιταλικής Σχολής.

Από ενωρίς είχα δείξει μια ιδιαίτερη αγάπη για τον αθλητισμό – και μάλιστα τον κλασικό. Πιο συγκεκριμένα, για τους δρόμους παρατεταμένης ταχύτητας. Από την εβδόμη τάξη περιλήφθηκα στη σχολική ομάδα με πολύ καλές επιδόσεις και διαδοχικές νίκες, που ενθουσίασαν τον γυμναστή μας Ν. Καστάνια, που με έγραψε στον Κερκυραϊκό Γυμναστικό Σύλλογο· και με την ομάδα του έλαβα μέρος στους Πανελλήνιους Εφηβικούς Αγώνες, το 1947 και 1948, στο Παναθηναϊκό Στάδιο, αποσπώντας πανελλήνια νίκη στα 800 μ.

Τελειώνοντας το Γυμνάσιο είχα μπροστά μου τη στρατιωτική μου υποχρέωση, που τότε έφτανε τους 24 έως και τους 28 μήνες. Για να τελειώσω όσο γινόταν ενωρίτερα, κατατάχτηκα ως εθελοντής στην Αεροπορία, όπου μετά τη σχετική εκπαίδευση τοποθετήθηκα στο Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας, στην οδό Αμερικής, αποσπασμένος στην ΕΑΒ και συγκεκριμένα στο αγγλικό κλιμά-

κιο, που ήταν ενταγμένο σ' αυτήν για τον εφοδιασμό των απαιτούμενων ανταλλακτικών των αεροσκαφών Σπιτφάιερ, με τα οποία ήταν εξοπλισμένη τότε η Αεροπορία μας. Από κει με επέλεξαν για το 13ο Σμήνος Μεταφορών, που στάλθηκε στην Κορέα, λόγω ειδικότητας αλλά και γνώσεων της αγγλικής. Τα της εκεί υπηρεσίας μου έχω δημοσιεύσει στο έργο μου *Στην Κορέα και την Ιαπωνία / Με το 13ο Σμήνος Μεταφορών...*

Όταν απολύθηκα έλαβα μέρος σε εξετάσεις για πρόσληψη στην Εμπορική Τράπεζα, και βάσει του Νόμου 1836/52. Έτσι ξεκίνησα την επαγγελματική μου σταδιοδρομία, που κράτησε 33 ολόκληρα χρόνια.

Από την ηλικία των 17 ετών, παράλληλα με τον αθλητισμό, επιδόθηκα συστηματικά με την εκμάθηση ξένων γλωσσών: της αγγλικής με τον οικοδιδάσκαλο Σπύρο Μείντάνη και της γαλλικής με τη Σοφία Τσιλιμπάρη, απόφοιτη της Γαλλικής Σχολής, στο σπίτι της. Τα αγγλικά τα συνέχισα μέχρι την κατάταξή μου στην Αεροπορία, ενώ τα γαλλικά τα συνέχισα και μετά την αποστράτευσή μου, γιατί τα αγαπούσα ιδιαίτερα και γιατί με τη δασκάλα μου είχε αναπτυχθεί μια ξεχωριστή σχέση. Ενώ όταν επέστρεψα από την Κορέα ο αγαπητός δάσκαλος των αγγλικών είχε φύγει από τη ζωή.

Πριν καταταγώ στην Αεροπορία, αλλά και μετά την απόλυσή μου (Απρίλιος 1953) βοηθούσα, όπως πάντα, τον πατέρα μου σε εργολαβίες του μητροπολιτικού ναού της Κέρκυρας και ενός ναού των Φιλιατών, στο τέμπλο και στις κολώνες με απομιμήσεις μαρμάρου και επιχρυσώσεις με φύλλο χρυσού 24 καρατίων σε μπροντούρες φλάμπουρων εκκλησιών, κορνιζών τέμπλων, ακόμη και της βάσης όπου εναποτίθεται το Άγιο Σκήνωμα όταν εκτίθεται στη θύρα Του. Τα μπρατσόλια δηλαδή και την κορώνα της,

Για την επαγγελματική μου αποκατάσταση ο πατέρας μου είχε εξασφαλίσει την κατάταξή μου στην Αστυνομία Πόλεων, μέσω του τότε αρχηγού του Σώματος Θ. Λεονταρίτη, με τον οποίο υπήρξαν συμμαθητές κατά την πρώτη λειτουργία της Σχολής στην πόλη μας στα κτήρια του Νέου Φρουρίου υπό αγγλική διεύθυνση. Αυτό το ενδεχόμενο μου το απέκρουσε, επιδιώκοντας κάτι καλύτερο που θα με κρατούσε και στην Κέρκυρα. Όπως και έγινε. Κατά τη διάρκεια της μακροχρόνιας υπηρεσίας μου στην τράπεζα, μου έγιναν πολλές προτάσεις να μετακινηθώ ως διευθυντής είτε σε άλλα επαρχιακά καταστήματα ή ακόμη και της Γερμανίας, όπου

η τράπεζα είχε αναπτύξει εκτεταμένο δίκτυο καταστημάτων. Αλλά επειδή αφενός δεν ήθελα να φύγω από την Κέρκυρα αλλά και διότι είχα νυμφευθεί με τη συνάδελφό μου Αγγελική, το γένος Αρταβάνη, με την οποία αποχτήσαμε τον μοναχογιό μας Νίκο-Σπύρο και τα δίδυμα εγγόνια μας τον συνονόματο Λουκιανό και τη Μαρία-Λιλή, αρνήθηκα επανειλημμένως κάθε τέτοια εξέλιξη.

Με την πρόσληψή μου στην τράπεζα σταμάτησα να ασχολούμαι αγωνιστικά με τον αθλητισμό, όμως δεν έπαψα ποτέ να προσφέρω τις υπηρεσίες μου, είτε ως διοικητικό μέλος του Κερκυραϊκού Γυμναστικού Συλλόγου είτε ως κριτής αγώνων. Ακόμη και στους Α' Παγκόσμιους Εφηβικούς Αγώνες, με πτυχίο του ΣΕΓΑΣ.

Αλλά, ας μη μακρηγορήσω άλλο και ας περιοριστώ στα της ενασχόλησής μου με την πεζογραφία, κυρίως, και παράλληλα με εργασίες κατά κύριο λόγο κερκυραϊκού ιστορικού ενδιαφέροντος.

Το αρχικό ενδιαφέρον μου, παρακίνησαν τα κλασικά μυθιστορήματα που υπήρχαν στο σπίτι, όπως *Οι άθλιοι*, *Ο κόμης Μοντεχρήστος*, το *Κατηγορώ* του Ζολά, διηγήματα του Γκόρκι κ.ά. Επίσης έβλεπα τον πατέρα μου ν' ασχολείται με την ποίηση και νουβέλες, που δημοσίευε κατά καιρούς, ενώ αργότερα ο φίλος του Γιάννης Τζεβελίκας, ιδιοκτήτης-διευθυντής της καθημερινής εφημερίδας *Ελευθερία*, του είχε διαθέσει τη θέση της επιφυλλίδας, όπου δημοσίευε διάφορες ιστορίες συναισθηματικού και κοινωνικού περιεχομένου, που τις παρακολουθούσαν μ' ενδιαφέρον αρκετοί συμπολίτες.

Άλλη αφορμή υπήρξε όταν φοιτούσα στην εβδόμη Γυμνασίου και ο καθηγητής μας, Νέων Ελληνικών και Λατινικών, Κωνσταντίνος Γρόλλιος (ο μετέπειτα ακαδημαϊκός) μας ανέθεσε ν' αναπτύξουμε στο μάθημα της Έκθεσης ένα ελεύθερο θέμα. Εγώ έγραφα μια φανταστική ιστορία μ' έναν παππού που γλύτωσε τον εγγονό του και τους φίλους του από βέβαιο πνιγμό, όταν είχαν ξανοιχτεί μεσοπέλαγα με τα κουπιά, έχοντας πάρει κρυφά τη βάρκα του και τους έπιασε δυνατό μπουρίνι. Ο γέρος τότε δεν δίστασε, πήρε μια ξένη βάρκα και τους έφτασε, και με τεράστια προσπάθεια τους ρυμούλκισε στο ασφαλές λιμάνι.

Αυτή η ιστορία τράβηξε το ενδιαφέρον του καθηγητή μας και μ' έβαλε να τη διαβάσω στην τάξη, λέγοντάς μου να συνεχίσω να γράφω. Και τον άκουσα, βάζοντας στόχο όταν θα σταματούσα

τον αθλητισμό να ασχοληθώ με το γράψιμο. Αργότερα, υπηρετώντας στην Κορέα, και μεταφέροντας με τα ντακότα μας νεκρούς και τραυματίες Αμερικανούς, και έχοντας μπροστά στα μάτια μου τα φρικτά αποτελέσματα του πολέμου, μου δόθηκε η αφορμή να γράψω ένα αντιπολεμικό διήγημα, με τίτλο «Η τελευταία βάρδια», και το έστειλα, από εκεί, σε αθηναϊκή εφημερίδα, η οποία και το δημοσίευσε, χωρίς καν να σκεφτώ πως μπορούσα να έχω πολύ δυσάρεστες συνέπειες, όχι μόνο κατά το υπόλοιπο της θητείας μου αλλά και αργότερα.

Όταν απολύθηκα, τον Απρίλιο του 1953, υπήρχε στην Κέρκυρα πνευματική κίνηση ιδίως με την έκδοση του περιοδικού *Πρόσπερος*, που εξέδιδε το Βρετανικό Συμβούλιο, με συνεργασίες των: Λίλη Δεσύλλα, Μαρίας Ασπιώτη, Ιάσωνα Δεπούνη, Γεράσιμου Χυτήρη, Νίκου Λευθεριώτη κ.ά. Το 1954, με πρωτοβουλία του Λέοντος Λοΐσιου και φίλων του, άρχισε να εκδίδεται το βραχύβιο λογοτεχνικό περιοδικό με τον τίτλο *Το Πρώτο Σκαλί*, με συνεργασίες, και πάλι, Ειρήνης Δενδρινού, Ιάσωνα Δεπούνη, Γεράσιμου Χυτήρη, Σπύρου και Δημήτρη Κατόμιη, δικής μου αλλά και διαπρεπών τότε συγγραφέων, όπως του Ηλία Βενέζη, του Στρατή Μυριβήλη, του Στρατή Δούκα και πολλών άλλων.

Είχε προηγηθεί η έκδοση των *Φιλολογικών Νέων* του Κώστα Δαφνή, το 1945, των οποίων εκδόθηκαν, μέσα στον χρόνο αυτό, έξι τεύχη, από τον Μάρτιο έως τον Αύγουστο, οπότε σταμάτησε η έκδοση, προφανώς λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος από συνδρομητές. Κι εκεί βρίσκουμε συνεργασίες των: Μιχαήλ Ι. Δεσύλλα, Νίκου Καρύδη, Γ. Στεριώτη, Τέλλου Άγρα, Θεόδωρου Μακρή, Αχιλλέα Απέργη κ.ά.

Στο *Πρώτο Σκαλί* δημοσιεύτηκαν κάποια διηγήματά μου. Ένα απ' αυτά, και πάλι με θέμα κάποιες από τις συνέπειες του κορεατικού πολέμου, σχετικά με συμπατριώτες μας, που γύρισαν από εκεί φυματικοί.

Το 1954 άρχισε η συνεργασία μου με την *Εφημερίδα των Ειδήσεων* του Γιώργου Βραδή, που συνεχίστηκε μέχρι τον θάνατο του εκδότη της, το 1970. Σ' αυτή δημοσιεύτηκαν περί τα 40 διηγήματά μου, σε συνέχειες, κάποια από τα οποία περιλήφθηκαν αργότερα σε συλλογές μου. Παράλληλα δημοσιεύτηκαν και σε άλλες εφημερίδες, τοπικές και Αθηνών, όπως: *Κερκυραϊκά Νέα*, *Τηλέγραφος*, *Ελευθερία*, *Φως της Κέρκυρας*, *Σημερινή*, *Τραπεζικό Βήμα*,

Καθολική κ.ά. Το διήγημά μου με τίτλο «Κρυστάλλινη φυλακή» βραβεύτηκε με πρώτο βραβείο μαζί με άλλον συνάδελφο σε πανελλήνιο διαγωνισμό μεταξύ τραπεζικών υπαλλήλων.

Τότε, διευθυντής Προγράμματος του νεοϊδρυθέντος Ραδιοφωνικού Σταθμού Βορειο-Δυτικής Ελλάδος, με έδρα την Κέρκυρα, ήταν ο εξαιρετικός καλλιτέχνης του βιολιού Τάσος Νικοκάβουρας, σύζυγος της Αβιγαήλ Νικοκάβουρα-Λούντζη, με τους οποίους είμαστε γείτονες. Ο αξιόλογος αυτός άνθρωπος μου πρότεινε να κάνουμε μια εκπομπή με θέματα σχετικά με θρύλους και παραδόσεις της Κέρκυρας. Έτσι, προέκυψαν διάφορες εκπομπές, όπως: «Οι θρύλοι της Κασσιώπης», «Πιέρρης και Ναζλή», «Ο θρύλος του Αχιλλείου», «Ο θρύλος του Άι-Μαθιά» κ.ά.

Το 1955 εκδόθηκε το πρώτο μου βιβλίο, η νουβέλα *Μιντόρι*, με θέμα μια παραλλαγή της «Μπατερφλάι», με επιμέλεια του Κώστα Δαφνή. Μια ιστορία που την έζησα στην Ιαπωνία, μεταξύ μιας ιαπωνίδας και ενός φίλου μου Αμερικανού, του Ρού Κούπερ.

Το 1958 εκδόθηκε η συλλογή μου διηγημάτων με τίτλο *Η πρώτη μέρα ενός ανθρώπου*.

Το 1981 εκδόθηκε η μελέτη μου *Η οικονομία της Επτανήσου επί Αγγλικής Προστασίας (1815-1864)*, εμπλουτισμένο κείμενο δύο ομιλιών μου από το βήμα της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, που με την προτροπή του τότε δημάρχου Σπύρου Ραθ, ο οποίος τις παρακολούθησε, εκδόθηκε από την Εταιρεία εγκαινιάζοντας τη σειρά «Δημοσιεύματα της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών», που έχει φθάσει τις 32 εργασίες, μεταξύ άλλων των Γερ. Χυτήρη, π. Α.Χ. Τσίτσα, Α. Αγοροπούλου, Γιώργου Ανδρειωμένου, Κ. Δαφνή, Γ. Κεντρωτή, Δημήτρη Κονιδάρη, Ι. Πιέρρη, Θ. Πυλαρινού, Π. Παγκράτη και άλλων. Μεταξύ αυτών και 6 δικά μου πονήματα.

Το 1986 κυκλοφόρησε μια άλλη συλλογή διηγημάτων μου, με επιμέλεια και πρόλογο και πάλι του Κώστα Δαφνή και τίτλο *Η μπόρα*, από το πρώτο ομότιτλο διήγημα. Στον Κ. Δαφνή άρεσαν ιδιαίτερα τα διηγήματα που είχαν και λίγο κερκυραϊκό χρώμα.

Το 2004 ακολούθησε το *Η Κέρκυρα στις λεπτομέρειές της (αρχές 19ου αιώνα)*, σε δική μου μετάφραση-απόδοση του εξαιρετικού έργου του Εμμανουήλ Θεοτόκη *Détails sur Corfou*, έκδοση 1826, που παρέμενε αμετάφραστο, παρότι περιείχε πολύτιμες πληροφορίες για την Κέρκυρα. Να που, εκτός από την τράπεζα, χρησίμευσαν

και σ' αυτό τα γαλλικά μου. Την επόμενη χρονιά κυκλοφόρησε και η μονογραφία μου για τον Εμμανουήλ Θεοτόκη – τον άνθρωπο, το έργο και την εποχή του.

Το 2008 εκδόθηκε η συλλογή διηγημάτων μου με τίτλο *Άνθρωποι του χθες*, από τις εκδόσεις Γαβριηλίδη, που έτυχαν καλής υποδοχής. Το 2012 εκδόθηκε από την Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών η εργασία μου *Διαπρεπείς Κερκυραίοι 16ου-19ου αιώνα*. Είχε προηγηθεί η πραγματεία *Οι Μαλτέζοι στην Κέρκυρα και στον ευρύτερο μεσογειακό χώρο*, 1995, και δεύτερη έκδοση το 2014, επίσης από την Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών.

Το 2014 από τις εκδόσεις Γαβριηλίδης εκδόθηκε το έργο μου *Στην Κορέα και την Ιαπωνία*, ένα βιοματικό χρονικό. Το έτος 2016 κυκλοφόρησε η τρίτη συλλογή διηγημάτων μου με τον τίτλο *Τα χελιδόνια ξανάρθαν*, από τις εκδόσεις Κοράλλι, με προλόγισμα και επιμέλεια του καθηγητή Θεοδόση Πυλαρινού. Το 2019 εκδόθηκε το βιβλίο με τίτλο *Οι οικοδεσπότες του Αχιλλείου / Η αυτοκράτειρα Ελισάβετ και ο Κάιζερ Γουλιέλμος Β΄*, ενώ το 2020 εκδόθηκε από την Εταιρεία, στη σειρά των δημοσιευμάτων της, τιμητικά για μένα η νουβέλα μου με τίτλο *Ο άρχοντας και η λιομαζώχτρα*, με θέμα τις συνθήκες ζωής της κερκυραίας αγρότισσας μέχρι τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια και την εκμετάλλευσή της από τους γαιοκτήμονες.

Σε δύο ξεχωριστά τεύχη των *Κερκυραϊκών Χρονικών*, με πρωτοβουλία του παπα-Θανάση Τσίτσα το πρώτο (αντί της δικής μου πρότασης για τέλεση μνημοσύνου για τους πρωτεργάτες της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών), κατέγραψα το χρονικό ίδρυσης της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών και τη διαδρομή της κατά τα πρώτα σαράντα χρόνια της (μέχρι το έτος 1993). Το 2013, με προτροπή του προέδρου Περικλή Παγκράτη συνέλεξα στοιχεία και επιμελήθηκα την έκδοση του δεύτερου τεύχους για τα επόμενα είκοσι χρόνια της πορείας της, με τον τίτλο *Από τα 40 στα 60 χρόνια αδιάλειπτης πνευματικής προσφοράς*.

Πολλές ομιλίες μου είχαν πραγματοποιηθεί στην Αναγνωστική Εταιρεία Κερκύρας, και, βέβαια, στην Εταιρεία μας. Αρκετές απ' αυτές δημοσιεύτηκαν στο *Δελτίο* του Ροταριανού Ομίλου και περισσότερες στα ετήσια τεύχη των *Χρονικών* της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών. Ομιλίες μου έγιναν και από το βήμα του Πνευματικού Κέντρου της Ιεράς Μητροπόλεως Κερκύρας και της Καθολικής Αρχιεπισκοπής, η οποία με τίμησε σε ειδική εκδήλωση,

προσφέροντάς μου και τιμητική πλακέτα, με θερμότατα λόγια και ευχές.

Κατά καιρούς κλήθηκα και διάβασα διηγήματά μου, κυρίως με βιωματικές εμπειρίες από την περίοδο του πολέμου και της κατοχής. Όπως στο Δημοτικό Θέατρο και άλλες αίθουσες, ενώ άλλα διαβάστηκαν σε εκπομπές του τοπικού Ραδιοφωνικού Σταθμού, όπως το χαρακτηριστικό «Μέρες φρίκης», που το απέδωσε καταπληκτικά η κυρία Σοφία Δαγκλή, ενώ το ίδιο διήγημα που αναφέρεται στον εμπρησμό της Κέρκυρας από τους Γερμανούς διάβασα στο Δημοτικό Θέατρο στα πλαίσια ειδικής εκδήλωσης για τις ανυπολόγιστες καταστροφές που επέφερε στην πόλη μας.

Τα τελευταία χρόνια είχα συμμετοχή σε δύο συνεχόμενα Πανιόνια Συνέδρια: στο I' Διεθνές Πανιόνιο, της Κέρκυρας, του 2014, και στην Κεφαλληνία το ΙΑ', του έτους 2018. Σε παλαιότερο της Λευκάδας, για το οποίο είχα λάβει πρόσκληση, δυστυχώς δεν μπόρεσα να μεταβώ.

Διηγήματά μου περιλήφθηκαν σε συλλογικές εκδόσεις, όπως στο *Επτανησιακό Ημερολόγιο*, σε δύο τόμους που κυκλοφόρησαν το 1962 και 1963. Επίσης, σε *Ανθολογία Λόγου και Τέχνης Τραπεζικών*, Αθήνα 1977. Σε αφιερωματικό τόμο για τη λογοτεχνία της Κέρκυρας των εκδόσεων Μεταίχμιο, το 2003, με επιλογή κειμένων από τον Θεοδόση Πυλαρινό. Επίσης, σε αφιερωματικό τόμο των εκδόσεων Ένεκεν, με ενδεικτικά έργα κερκυραίων λογοτεχνών το 2016.

Στα *Ιονικά Ανάλεκτα*, του 2012 καταχωρήθηκε το κείμενο εργασίας μου με τίτλο «Οι Ιόνιοι της διασποράς στην Οθωμανική Αυτοκρατορία υπό την προστασία των Άγγλων Προξένων (1815-1864)». Στο περιοδικό *Ιστορία* (τεύχος Φεβρουαρίου 2015), έγινε εκτενής αναφορά στην έκδοση της Κορέας και Ιαπωνίας. Για το ίδιο έργο έγινε μνεία από τον δημοσιογράφο και συγγραφέα Ηλία Μαγκκλίνη στην *Καθημερινή*, ο πατέρας του οποίου υπηρέτησε επίσης ως πιλότος στον πόλεμο της Κορέας. Επίσης, στο περιοδικό *Ένεκεν* δημοσιεύτηκε κριτική για το ίδιο βιβλίο από τον Φίλιππο Φιλίππου (τεύχος Σεπτεμβρίου 2014). Στα *Επτανησιακά Φύλλα* (φθινόπωρο-χειμώνας 2008) περιλαμβάνεται εξασέλιδη κριτική του Θεοδόση Πυλαρινού για το *Άνθρωποι του χθες*.

Στην εφημερίδα *Πελοπόννησος* των Πατρών δημοσιεύθηκε ολοσέλιδη αναφορά και κριτική για το βιβλίο μου *Άνθρωποι του χθες*, των εκδόσεων Γαβριηλίδης.

Στην *Εφημερίδα των Συντακτών* ολοσέλιδη μνεία και κριτικά σχόλια για το έργο *Οι οικοδεσπότες του Αχιλλείου*, από τη φιλόλογο Σταυρούλα Τσούπρου, καθηγήτρια του Ανοιχτού Πανεπιστημίου.

Συμμετοχή μου στον αφιερωματικό τόμο της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών με κείμενο 22 σελίδων για τον Κώστα Δαφνή, με τον οποίο είχα συνεργαστεί στο πλαίσιο της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών. Εκτός αυτού όμως είχε αναπτυχθεί μεταξύ μας και μια ειλικρινής φιλία. Με πρότασή του, άλλωστε, καθώς και του Γεράσιμου Χυτήρη, επιλέχθηκα ως υποψήφιο διοικητικό μέλος της Εταιρείας το έτος 1962, και ειδικότερα στη θέση του ταμιά, το έτος 1963 από την οποία και εξακολουθώ να προσφέρω τις υπηρεσίες μου μέχρι και σήμερα (2021). Για την πρόωγη απώλειά του, από την ΕΡΤ μου ζητήθηκε συνέντευξη για τον άνθρωπο, το έργο του και την προσφορά του στην κερκυραϊκή ιστοριογραφία και στο δημιουργημά του την Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών.

Επίσης, είχα συμμετοχή στον τόμο της Αναγνωστικής Εταιρείας Κερκύρας, του 2008, εις μνήμη Γεράσιμου Χυτήρη, με βιογραφικό κ.λπ. 30 σελίδων, κι ακόμη κατά το μνημόσυνό του, εκπροσωπώντας την Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, μίλησα περιεκτικά και βέβαια με συγκίνηση για τον άνθρωπο και το έργο του. Η τελετή είχε λάβει χώρα στην εκκλησία του χωριού του, στους Κουραμάδες. Το ίδιο έγινε και κατά την ανακομιδή των οστών του από το Υορκ της Αγγλίας.

Επικήδειο επίσης εκφώνησα, ως εκπρόσωπος της Εταιρείας, κατά την εξόδιο Ακολουθία στον μητροπολιτικό ναό της πόλης μας για τον αείμνηστο πρόεδρο της Εταιρείας μας, πρωτοπρεσβύτερο Αθανάσιο Χ. Τσίτσα, εξαίροντας το πλουσιότατο και επιστημονικής αξίας πνευματικό του έργο.

Όταν προγραμματιζόταν η έκδοση του περιοδικού *Πόρφυρας*, οι εκδότες του Περικλής Παγκράτης και Δημήτρης Κονιδάρης με επισκέφτηκαν στην τράπεζα και μου ζήτησαν συνεργασία, για την οποία και προθυμότητα ανταποκρίθηκα, με τη δημοσίευση διηγήματός μου με τίτλο «Μια σφαίρα για τον καθένα» στο 6ο τεύχος. Έκτοτε, και μέχρι το 66ο τεύχος δεν υπήρξε άλλη συνεργασία μας. Πάντως από το 1994 η συνεργασία μας υπήρξε πλούσια έχο-

ντας δημοσιευτεί σ' αυτό το περιοδικό δέκα διηγήματά μου, κριτικές και λοιπές συχνές αναφορές.

Κάποτε ο Κώστας Δαφνής μου είχε αναθέσει να μεταφράσω την «Ιστορία της Τραπεζής της Αγγλίας», γραμμένη από τον Ανδρέα Ανδρεάδη, με σκοπό να την εκδώσει ο ίδιος. Όμως, ενώ ενθουσιάστηκε όταν του την παρέδωσα, πληροφορήθηκε ότι το έργο είχε ήδη μεταφραστεί παλαιότερα στα ελληνικά κι έτσι ο κόπος μου πήγε χαμένος.

Το 1986, έχοντας παραιτηθεί από την τράπεζα, συνταξιοδοτηθείς πρόωρα, ανέλαβε ο Κ. Δαφνής και πάλι να επιμεληθεί την έκδοση της δεύτερης συλλογής διηγημάτων μου, την οποία προώθησε για έκδοση στην Αθήνα, στο τυπογραφείο Προμηθεύς, προλογίζοντάς την.

Δυστυχώς για τα κερκυραϊκά γράμματα και την επτανησιακή ιστοριογραφία, ο Κ. Δαφνής έφυγε, το έτος 1987, ενώ είχε ακόμα πολλά να προσφέρει, προδομένος από την καρδιά του. Και κατά παραγγελία του, ήμουν ο πρώτος που ειδοποιήθηκε για το θλιβερό γεγονός και έσπευσα να συμπαρασταθώ στην αγαπητή σύζυγό του.

Επειδή ο Γεράσιμος Χυτήρης γραμματέας και παλαιότερο μέλος του Δ.Σ. της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών δεν δέχτηκε την πρόταση των υπολοίπων μελών ν' αναλάβει τη θέση του προέδρου, συμφωνήσαμε να προταθεί ο παπα-Θανάσης Τσίτσας, αξιολογότερος λόγιος και συγγραφέας ιστορικών μονογραφιών, ο οποίος και δέχτηκε να επωμισθεί τη σχετική ευθύνη. Μετά τον θάνατό του το 2001 τον διαδέχτηκε ο γνωστός πνευματικός άνθρωπος και γνώστης της κερκυραϊκής ιστορίας Γιάννης Πιέρης. Μετά την εκλογή του Γιάννη Πιέρη στην προεδρία της Αναγνωστικής Εταιρείας Κερκύρας, την οποία επιθυμούσε, το έτος 2005 τη σκυτάλη παρέλαβε ο νυν πρόεδρος Περικλής Παγκράτης, γόνιμος συγγραφέας και κοινωνικός παράγων, εξαιρετικά δραστήριος, έχοντας καθιερώσει και ετήσια λογοτεχνικά συνέδρια, για σύγχρονους ή τεθνεώτες δημιουργούς: ποιητές και πεζογράφους, με πλούσια συμμετοχή αξιολογών μελετητών ως συνέδρων.

Οι πρώτες δημοσιεύσεις διηγημάτων μου απέσπασαν το ενδιαφέρον των πνευματικών ανθρώπων της εποχής (Θεόδωρου Μα-

κρή, Ειρήνης Δενδρινού, Νίκου Λευθεριώτη, Λίλη Δεσύλλα, Νάκη Πιέρρη κ.ά.).

Ο Τάσος Νικοκάβουρας μού έκλεισε ραντεβού με την Ειρήνη Δενδρινού, και την επισκέφθηκα στη βίλλα των Δενδρινών, στην οδό Ναυσικάς, στη γωνία του δρόμου προς την Ανάληψη, όπου αργότερα στη θέση της οικοδομήθηκε συγκρότημα διαμερισμάτων. Αφού μείναμε για κάμποση ώρα στον κήπο, μου πρότεινε να περπατήσουμε προς το Κανόνι. Και καθ' όλη τη διαδρομή, που γινόταν με αργό βηματισμό και συνεχείς στάσεις, μου μιλούσε για τον Καλοσγούρο και τον Θεοτόκη.

Ένα βράδυ, πριν τη συνάντησή μας, την είχα παρακολουθήσει ν' απαγγέλει ποιήματά της στο θέατρο Φοίνικας, στα πλαίσια κάποιας σχετικής εκδήλωσης. Μου είχε κάνει εντύπωση που το ακροατήριο τη χειροκρότησε μ' ενθουσιασμό, αναγνωρίζοντας το έργο της.

Ο Μ.Ι. Δεσύλλας, αξιόλογος ποιητής, με είχε προσκαλέσει στο σπίτι του, στην οδό Τιμοξένους, και αφού συζητήσαμε για κάποια διηγήματά μου και γενικότερα για την πνευματική κίνηση, με συμβούλευσε αφού τα γράφω να τα αφήνω για λίγο στο συρτάρι και αργότερα να τους ρίχνω μια ακόμα ματιά.

Με τον Νίκο Λευθεριώτη βρεθήκαμε αρκετές φορές στο κατάστημα του πατέρα μου, στην οδό Δημάρχου Μπιτζάρου (στη Μητρόπολη) με τον οποίο ήσαν φίλοι. Κι αυτός μου μίλησε με ενθαρρυντικά λόγια για τη γραφή και τα θέματα που καταπιανόμουν.

Η γνωριμία μου με τον Ιάσονα Δεπούνη έγινε μέσω της εφημερίδας του Βραδή, στην οποία δημοσίευσε κι αυτός κάποια πεζογραφήματα. Έκτοτε ανταλλάσαμε τα βιβλία μας. Όταν του είχα στείλει τη *Μπόρα*, με παραξένεψε που δεν έλαβα κάτι σχετικό, έστω για τη λήψη της. Η απορία μου λύθηκε όταν ήλθε στην Κέρκυρα και μου αποκάλυψε ότι ο λόγος της παράλειψής του ήταν επειδή το βιβλίο δεν ήταν γραμμένο με το μονοτονικό σύστημα.

Άλλη αξιόλογη γνωριμία μου ήταν με τη Μαρία Ασπιώτη, που τότε διατηρούσε τουριστικό γραφείο, το Corfu Travel. Κι όταν, το 1959, εξέδωσε τη νουβέλα της *Οι δύο της Δεσφίνας*, μου την έφερε στην τράπεζα, με την οποία και συνεργαζόταν, με σχετική αφιέρωση.

Άλλη ενδιαφέρουσα γνωριμία μου υπήρξε αυτή με τον Φίλιππο Βλάχο, ενθουσιώδη νεαρό, που ήθελε να οργανώσουμε ομιλίες και

εκδηλώσεις «προοδευτικού» περιεχομένου, κάτι που εγώ, βέβαια, απέφευγα και εξαιτίας της υπαλληλικής μου ιδιότητας. Ο Φ. Βλάχος ήταν πολύ δημιουργικός και μετακομίζοντας στην Αθήνα, ως γνωστόν, ασχολήθηκε με εκδόσεις: τα περίφημα Κείμενα.

Την ίδια εποχή δημοσιογραφούσε σε τοπική εφημερίδα και έφτασε διευθυντής του *Βήματος* των Αθηνών ο Γιώργος Ρωμαίος, ενώ, όπως επίσης είναι γνωστό, ασχοληθείς και με την πολιτική, έχοντας εκδώσει και αξιόλογες μελέτες, κυρίως για τις περιπέτειες της σύγχρονης Ελλάδας. Το 1961-63 με δική του πρωτοβουλία εκδόθηκαν οι τρεις τόμοι του *Επτανησιακού Ημερολογίου*, στο οποίο συνεργαστήκαμε και λόγω της γνωριμίας μας από τα μαθητικά μας χρόνια. Στα τεύχη που κυκλοφόρησαν περιλαμβάνονται τρία διηγήματά μου.

Την ίδια περίοδο γνωριστήκαμε και με τον Σπύρο Κατσιμή, που είχε εκδώσει ένα πεζογράφημα με τον τίτλο *Ο ηλίθιος*. Και έκτοτε μας συνδέει μια ειλικρινής φιλία. Φυσικά δεν παραλείπουμε να ανταλλάσουμε τα βιβλία μας, και όταν έρχεται στην Κέρκυρα φροντίζουμε να συναντιόμαστε. Μετά τα πρώτα βήματα στην πεζογραφία ο Σπ. Κατσιμής ασχολήθηκε με τη δημοσιογραφία και κυρίως με την ποίηση, έχοντας καταγράψει ένα πλούσιο και πολύ αξιόλογο έργο.

Τα βιβλία μας ανταλλάσαμε και με τον παλιό συμμαθητή μου, τον ποιητή Ορέστη Αλεξάκη, του οποίου φυλάσσω τις ευχαριστήριες επιστολές του, με τις εκάστοτε κρίσεις και την έκφραση των φιλικών του αισθημάτων.

Ας αναφέρω ακόμη τη γνωριμία μου με την Αλεξάνδρα Τζώρα, ποιήτρια και πεζογράφο, καθώς και με την Αγάθη Νικοκάβουρα, λογία και τότε γραμματέα της Αναγνωστικής Εταιρίας Κερκύρας, η οποία μου έστειλε τα πονήματά της, με τις πιο θερμές αφιερώσεις.

Ο Κώστας Μούχας, συγγενής της συζύγου μου, κατά τη διάρκεια της προεδρίας του στην Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας, κι ενόσω ανήκα στο διοικητικό συμβούλιο της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, μου πρότεινε ν' αναλάβω καθήκοντα ταμιά και σ' αυτή, πράγμα που, βέβαια, αρνήθηκα, κρίνοντας ως ασυμβίβαστη την προσφορά υπηρεσιών σε δύο παρεμφερή ιδρύματα. Λίγο πριν είχα εκλεγεί μέλος της Αναγνωστικής, στην ιδιαίτερη κατηγορία των εχόντων δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

Την ίδια περίπου περίοδο εκλέχτηκα μέλος της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας, στην κατηγορία των θεμελιωτών και στη Φιλαρμονική Εταιρεία Μάντζαρος, παραμένοντας στους υποστηρικτές των μέχρι και σήμερα ως μέλος-συνδρομητής.

Από το έτος 1973 είμαι μέλος του Ροταριανού Ομίλου Κερκύρας, στη διοίκηση του οποίου θήπευσα από διάφορα πόστα (κοσμήτορας, αντιπρόεδρος κ.λπ.). Το έτος 1990 εκλέχτηκα πρόεδρος με ανανέωση τη θητείας μου για έναν ακόμη χρόνο. Από τότε με δική μου εισήγηση καθιερώθηκαν οι ετήσιες βραβεύσεις των αριστούχων μαθητών της Μέσης Εκπαίδευσης με χρηματικό ποσόν. Και χαίρομαι διότι οι βραβεύσεις όχι μόνο συνεχίζονται αλλά έχουν καθιερωθεί και αντίστοιχες για τους αριστούχους των Σχολών του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών τη δεκαετία του '50, δηλαδή από την ίδρυσή της, στεγαζόταν σ' ένα χώρο, μια αίθουσα, του κτηρίου του παλαιού Φρουραρχείου, στην Άνω Πλατεία, ύστερα από ενέργειες του Κώστα Δαφνή, τότε γραμματέα της. Με πρωτοβουλία της Εταιρείας και μελών της, διοργανώνονταν εκεί κάποιες ομιλίες αλλά και ποιητικές βραδιές, τις οποίες φρόντιζα να παρακολουθώ.

Η Εταιρεία διέθετε στη βιβλιοθήκη της την *Εγκυκλοπαιδεία του Ηλίου*, και αυτός ήταν ένας άλλος λόγος να επισκέπτομαι τον χώρο της. Γιατί η απόκτηση εγκυκλοπαιδείας τότε δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Θυμάμαι ότι στα μαθητικά μου χρόνια, ο συμμαθητής μας Γιώργος Αθανάσινας, που είχε στο σπίτι του την παλιά *Εγκυκλοπαιδεία του Πυρσού*, λογιζόταν τυχερός, γιατί την αξιοποιούσε για πληροφορίες πέραν των σχολικών βιβλίων. Αργότερα απέκτησα κι εγώ όχι μία αλλά τρεις – η μία γαμήλιο δώρο των συναδέλφων στην τράπεζα, από το βιβλιοπωλείο του Ιπποκράτη Λυκούδη.

Οι περισσότερες ομιλίες, την περίοδο αυτή, γίνονταν στη Δημόσια Βιβλιοθήκη εντός των ανακτόρων, με είσοδο από το αίθριο της δυτικής πλευράς. Μια από τις ομιλίες, και το ακροατήριό της, μου είχε δώσει την αφορμή να γράψω το διήγημα με τον τίτλο «Επί τέλους...».

Αφορμή για να γράψω κάποια διηγήματα υπήρξε και η περίοδος του β' παγκοσμίου πολέμου και της ιταλικής κατοχής, καθώς και ο εμπρησμός της πόλης μας από τους Γερμανούς, ο παρ' ολίγο

γ' παγκόσμιος πόλεμος εξ αιτίας των ρωσικών πυραύλων στην Κούβα, ο λιμός στην Ινδία, με άνω του ενός εκατομμυρίου νεκρούς τη δεκαετία του '60, ο πόλεμος του Βιετνάμ και βέβαια ο πόλεμος της Κορέας, του οποίου έζησα τη φρίκη.

Η φιλία μου με τον Κώστα Δαφνή υπήρξε για μένα πολύτιμη, βασισμένη στην αμοιβαία εκτίμηση και τον σεβασμό μου προ την προσωπικότητά του. Στα πλαίσια της Εταιρείας αναπτύχθηκε και η φιλία μου με τον πολυτάλαντο αείμνηστο Γεράσιμο Χυτήρη: πεζογράφο, ποιητή, ιστορικόν ερευνητή, λαογράφο, χρονικογράφο και ακούραστο δημιουργικό πνεύμα μέχρι το, σχετικά, πρόωρο τέλος του. Η φιλία συνεχίστηκε με τους αγαπητούς γιους του, Θεόδωρο, ομότιμο πλέον καθηγητή πανεπιστημίου στην Αγγλία, και τον γνωστό ποιητή, πεζογράφο και πολιτικόν άνδρα Τηλέμαχο. Το ν' ασχοληθώ με τους Μαλτέζους της Κέρκυρας – και η έκδοση της σχετικής εργασίας από την Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών – οφείλεται σε παρότρυνση του Γεράσιμου Χυτήρη.

Όπως ανέφερα και παραπάνω, κατά τις έξι δεκαετίες που προσφέρω τις υπηρεσίες μου στο Δ.Σ. της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, είχα την καλή τύχη να συνεργαστώ άμεμπτα όχι μόνο με τους εκάστοτε προέδρους αλλά και με τα λοιπά μέλη των Δ.Σ. Είναι ευτύχημα που η Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών συνεχίζει να είναι όχι μόνο ένα ζωντανό πνευματικό ίδρυμα αλλά και εξαιρετικά δραστήριο, με τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει, με εμπνευστή τον νυν πρόεδρό της Περικλή Παγκράτη, πεζογράφο και μελετητή του σολωμικού έργου. Μια απ' αυτές τις πρωτοβουλίες αφορά στα ετήσια Συνέδρια που διοργανώνονται στην Κέρκυρα, για τη μελέτη του έργου όχι μόνο προσωπικοτήτων που έχουν φύγει από τη ζωή, αλλά και ανθρώπων που εξακολουθούν να εμπλουτίζουν τα ελληνικά Γράμματα με τα ποιητικά και πεζογραφικά τους έργα.

Μια άλλη ξεχωριστή φιλία που αναπτύχθηκε, στα πλαίσια πάντα της Εταιρείας, είναι με τον γνωστότατο ποιητή και κριτικό Δημήτρη Κονιδάρη, επιμελητή πολλών εκδόσεων της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, όπως των *Πρακτικών του Ι' Διεθνούς Πανιωνίου Συνεδρίου* και της σειράς των *Χρονικών* της, καθώς και αρκετών από τα δικά μου βιβλία, αφιλοκερδώς. Και εκτιμώ ιδιαίτερα την ταλαιπωρία στην οποία τον υποβάλλω, με τις αλλεπάλληλες διορθώσεις κατά τη μεταφορά των κειμένων μου, από τα δακτυλόγραφα στον Η/Υ.

Ας μου δικαιολογηθεί ένα ακόμη πισωγύρισμα:

Ξεφυλλίζοντας τα *Φιλολογικά Νέα*, το *Πρώτο Σκαλί* και το *Επτανησιακό Ημερολόγιο*, διαπιστώνουμε τη δίψα των παλαιότερων πνευματικών ανθρώπων, αλλά και νεοτέρων, να δημιουργούν και να δημοσιεύουν πνευματικό έργο σε αυτά. Παραθέτω κάποια ενδεικτικά ονόματα: Γεράσιμος Χυτήρης, Μ.Ι. Δεσύλλας, Ειρήνη Δενδρινού, Ιάσων Δεπούντης, Σπύρος Κατσίμης, Στρατής Δούκας, Ηλίας Βενέζης, Στρατής Μυριβήλης, Γιώργος Κάρτερ, Φίλιππος Βλάχος, Άλκης Θρύλος, Αντώνης Σαμαράκης, Ματθαίος Μουντές, Κλέων Παράσχος, Κατίνα Παπά, Ορέστης Αλεξάκης... Τρία δικά μου διηγήματα δημοσιεύτηκαν στο *Πρώτο Σκαλί*, το «Γυρεύοντας τη λησμονιά» (ταξιδεύοντας για την Κορέα), το «Το κτήνος» και το «Ένα κομμάτι γη».

Στην *Ανθολογία Λόγου και Τέχνης Τραπεζικών* – Αθήνα 1977, περιλαμβάνεται βιογραφικό και απόσπασμα του διηγήματός μου «Και ξαφνικά άλλαξαν όλα».

Επτανησιακό Ημερολόγιο – 1962, επιμέλεια-διεύθυνση Γιώργος Ρωμαίος: Περιλαμβάνει το διήγημα μου «Πιέρρης και Ναζλή». Συνεργασίες, μεταξύ άλλων, Νίκου Βεντούρα (χαλκογραφίες), Γεωργίου Βαλέτα, Δημήτρη Γαλάνη (χαρακτικά), Ειρήνης Δενδρινού, Ιάσονος Δεπούντη, Γιώργου Κάρτερ, Σπύρου Καββαδία, Κατίνας Παπά, Τάσου Κόρφη, Γεράσιμου Χυτήρη, Σπύρου Πλασκοβίτη κ.ά.

Στο επόμενο τεύχος, του 1963, περιλαμβάνεται το διηγημά μου «Το τάμα». Άλλες συνεργασίες: Αγάθης Νικοκάβουρα, Ιάσονος Δεπούντη, Γεράσιμου Χυτήρη, Γιώργου Αλισανδράτου, Μαρίας Ασπιώτη, Μιχαήλ Δεσύλλα, Ιωάννη Σαρακηνού, Ειρήνης Δενδρινού, Θεοδώρου Μακρή... Περιλαμβάνεται επίσης το διηγημά μου «Και ξαφνικά άλλαξαν όλα».

Αυτοτελείς φιλολογικές εκδόσεις για τα *Φιλολογικά Νέα* και *Το Πρώτο Σκαλί* έχουν εκδοθεί από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, με επιμέλεια του Θεοδόση Πυλαρινού.

Τιμητικές εκδηλώσεις με την ευκαιρία έκδοσης κάποιων βιβλίων μου, ή άλλων επετείων, διοργάνωσαν, εκτός από την Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, ο Ροταριανός Όμιλος, η Αρχιεπισκοπή Καθολικών, Το Πνευματικό Κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων και η Κερκυραϊκή Ένωση Αθηνών. Επίσης, μου ζητήθηκαν συνεντεύξεις από διάφορες εφημερίδες,

ραδιοφωνικούς σταθμούς και τηλεοπτικά δίκτυα, ενώ στο περιοδικό *Κοράλλι* η δρ. Σοφία Μωραΐτη δημοσίευσε εκτενές άρθρο με τίτλο «Ο Λουκιανός Ζαμίτ ως διηγηματογράφος».

**Ονόματα κριτικών, συγγραφέων και πνευματικών
ανθρώπων που έγραψαν για βιβλία του Λουκιανού Ζαμίτ
κατά χρονολογική σειρά εκδόσεων**

Για τα βιβλία και τη γραφή μου έχουν γράψει αρκετοί αξιόλογοι άνθρωποι του πνεύματος και της κριτικής. Αποσπάσματα έχω συγκεντρώσει σε δύο τευχίδια. Αναφέρω ονόματα ενδεικτικά:

Για τη νουβέλα *Μιντόρι*:

Κώστας Δαφνής, *Κερκυραϊκά Νέα* – Νίκος Πανδής, *Εφημερίς των Ειδήσεων*, *Εφημερίδα Δημοκρατικό Βήμα* – Τάκης Δόξας, *εφημερίδα Η Αυγή* (Πύργου Ηλείας) – Άγγελος Φουριώτης – Βελισσάριος Μουστάκας, *Νέα Εποχή* (Χανίων Κρήτης) – Γιάννης Καραλής, ραδιοφωνική εκπομπή *Καλλιτεχνικά Νέα*.

Για την *Πρώτη μέρα ενός ανθρώπου*:

Το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών στο *Αναλυτικό Δελτίο Ελληνικής Βιβλιογραφίας* – Ειρήνη Δενδρινού – Γεράσιμος Λύχνος, δημοσιογράφος, πολιτικός – Νάκης Πιέρρης, συλλέκτης επτανησιακής βιβλιογραφίας – Μαρία Σταμ. Δεσύλλα, Δήμαρχος Κερκυραίων – Τάσος Παπαναστασάτος, ασχολούμενος με τα κερκυραϊκά γράμματα – Αγάθη Νικοκάβουρα, συγγραφέας – *Εφημερίδα Εφεδρικός Κόσμος* – Πέτρος Γιοχάλας, μουσικολόγος – Ιάσων Δεπούνητης, ποιητής – Θεόδωρος Μακρής, ιστορικός, πρόεδρος της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών – *Εφημερίδα Το Βήμα* (Αθηνών) – *Εφημερίδα Φως της Κέρκυρας* – Β. Καλλιπολίτης, προϊστάμενος της Εφορείας Αρχαιοτήτων – Γεράσιμος Χυτήρης (εκτεταμένη κριτική, που πολύ με ενθάρρυνε) – Γιώργος Ρωμαίος, *εφημερίδα Ελευθερία* – Άγγελος Φουριώτης, *εφημερίδα Απογευματινή* – *Εφημερίδα Ανεξάρτητος Τύπος* (Αθηνών) – Κώστας Φωτεινός, *εφημερίδα Λευκαδίτικα* – Α. Περγάρης, *εφημερίδα Ελευθερία* (Λευκωσίας Κύπρου) – Δημ. Πλάκας, *εφημερίδα Μεσόγειος* (Κρήτης) – Περιοδικό *Εικόνες* (Φεβρ. 1963) – Φώτος Γιοφύλλης (Σπ. Μουσούρης), *εφημερίδα Ελευθερία* – Ε.Δ. Μουρέλλος, *εφημερίδα Ελευθερία* – Γλαύ-

κος Αλιθέροσης, εφημερίδα Σφίγγ (Καΐρου) – Τάκης Δόξας, εφημερίδα *Ελευθερία*.

Για την Οικονομία της Επτανήσου επί Αγγλικής Προστασίας (1815-1864):

Εφημερίδες: *Ελευθερία*, *Ο κόσμος μας*, Χάρης Μαυρομαμάτης – (Τραπεζικό Βήμα), *Σημερινή*, *Αλήθεια*, Δημήτρης Κονιδάρης (Ενημέρωση) – Νίκος Σπάτουλας (*Φως της Κέρκυρας*), Περικλής Παγκράτης (*Πόρφυρας*).

Για τη συλλογή διηγημάτων *Η μπόρα* (με τον τίτλο του πρώτου διηγήματος):

Περικλής Παγκράτης, πεζογράφος – Εφημερίδα *Κερκυραϊκά Νέα* (Κώστας Δαφνής) – Πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Τοίτσας – Εφημερίδα *Ελευθερία* – Ι.Ν. Κουγιούλης, ποιητής – Δημήτρης Κονιδάρης, ποιητής-κριτικός (ραδιοφωνική εκπομπή ΕΡΤ Κέρκυρα) – Μαριέττα Σκιαδοπούλου, εφημερίδα *Κέρκυρα* – Αλεξάνδρα Τζώρα, ποιήτρια-πεζογράφος – Αυγή Μακρή-Αργυρού, (εφημερίδα *Ελευθερία*) – Εφημερίδα *Ελληνικός Βορράς* – Αρσένης Γερωντικός (εφημερίδα *Αλήθεια*) – Σπύρος Πλασκοβίτης, πεζογράφος – Ορέστης Αλεξάκης, ποιητής - Κ.Ν. Τριανταφύλλου (εφημερίδα *Η Ημέρα των Πατρών*) - Δημήτρης Κονιδάρης (εφημερίδα *Ενημέρωση*) - Τάσος Παπαναστασιάτος (επιστολή) - Εφημερίδα *Μακεδονία* - Εφημερίδα *Πελοπόννησος* - Εφημερίδα *Ελευθερία* (Λάρισας) - Εφημερίδα *Σιφναϊκή Φωνή* - Γιώργος Κάρτερ, ποιητής - Περιοδικό *Ευθύνη* - Σπύρος Καβαδιάς, συγγραφέας-φιλόλογος.

Για τους Μαλτέζους στην Κέρκυρα και τον ευρύτερο μεσογειακό χώρο:

Κωνσταντίνος Σγούρος, ιστορικός ερευνητής - Δημήτρης Κονιδάρης, ποιητής, κριτικός - Εφημερίδα *Κερκυραϊκό Βήμα* - Κώστας Σουέρεφ, ποιητής, αρχαιολόγος - Τοπικές εφημερίδες: *Σημερινή*, *Φως της Κέρκυρας* - Περιοδικό *Βιβλιοφιλία* (Στέλιος Μουζάκης) - Dr. John Whittaker, καθηγητής κλασικών σπουδών, Καναδάς.

Η Κέρκυρα στις λεπτομέρειές της (αρχές του 19ου αι.) του Εμμ. Θεοτόκη (μετάφραση-σχόλια Λουκιανός Ζαμίτ).

Γιώργος Ζούμπος, εφημερίδα *Ενημέρωση* - Ντίνος Κιούσης, εφημερίδα *Η Καθημερινή* της Κυριακής - Τοπικές εφημερίδες: *Κερκυ-*

ραϊκά Νέα, Κερκυραϊκό Βήμα - Μιχάλης Ρούσσος, περιοδικό *Σύγχρονα Θέματα* - Στέφανος Κολάγγης, εφημερίδα *Κερκυραϊκής Ένωσης Αθηνών*.

Συλλογή διηγημάτων *Άνθρωποι του χθες*

Κώστας Στεργιόπουλος, συγγραφέας - Θεόδωρος Χυτήρης, καθηγητής Πανεπιστημίου, York Αγγλίας - Νίκιας Λούντζης, συγγραφέας - Νίκος Α. Καββαδίας, συγγραφέας - Νίκος Ντόκας - Βασίλης Καλαμαράς, εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* - Γιώργος Κάρτερ, ποιητής - Νίκος Δήμου, συγγραφέας - Vincenzo Rotolo, Παλέρμο, καθηγητής Βυζαντινού Ινστιτούτου - Ορέστης Αλεξάκης, ποιητής - Τάσος Παπαναστασάτος, καθηγητής Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς - Αύγουστος Σορδίνας, καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου - Κρύστη Κουνινιώτη, εφημερίδα *Πελοπόννησος (Πατρών)* - Σπύρος Γαούτσης, περιοδικό *Συνάντηση* - Τηλέμαχος Χυτήρης, συγγραφέας, ποιητής, πολιτικός - Γιώργος Βέης, συγγραφέας - Γιώργος Ρωμαίος, ιστορικός, πολιτικός, δημοσιογράφος - Νάσος Μαρτίνος, συγγραφέας - Θεοδόσης Πυλαρινός, καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου - Νάσος Βαγενάς, ποιητής, κριτικός - Σπύρος Κατσιμής, ποιητής, δημοσιογράφος - Θανάσης Νιάρχος, συγγραφέας - Δημήτρης Κονιδάρης, ποιητής, κριτικός.

Για τους *Διαπρεπείς Κερκυραίους 16ου-19ου αιώνα*

Εφημερίδα *Κερκυραϊκά Νέα* - Νίκος Τρούσας - Γιώργος Κάρτερ, ποιητής - Νάσος Βαγενάς, ποιητής, κριτικός - Νίκιας Λούντζης, συγγραφέας.

Για το αφήγημα *Στην Κορέα και την Ιαπωνία με το 13ο Σμήνος Μεταφορών*

π. Μιχάλης Ρούσσος, περιοδικό *Σύγχρονα Θέματα* - π. Ιωάννης Σπιτιέρης, Καθολικός Αρχιεπίσκοπος - Μητροπολίτης Νεκτάριος (Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων) - Ταξίαρχος Δημήτριος Λαμπράκης, δ/ντής επιτελικού γραφείου ΓΕΑ - Νασούο Νισσιμπαγιάτσι, πρόεδρος της Ιαπωνίας - Νικολαΐς Πέννα, φιλόλογος - Πάνος Πρωτοπαππάς, πεζογράφος - Γιώργος Ζούμπος, ιστορικός ερευνητής, εφημερίδα *Ενημέρωση* - π. Μιχάλης Ρούσσος, εφημερίδα *Καθολική Αθηνών* - Εφημερίδα *Ανοιχτοί Ορίζοντες* (Αθήνα) - Ηλίας Μαγκλίνης, εφημερίδα *Καθημερινή* - Δημήτρης Κονιδάρης, περιοδικό

Πόρφυρας - Περιοδικό Ιστορία (εκδοτικός οργανισμός Πάπυρος) - Φίλιππος Φιλίππου, περιοδικό *Ενεκεν*.

Για τη συλλογή *Τα χελιδόνια ξανάρθαν*

Νίκιας Λούντζης, συγγραφέας - Γιώργος Μύαρης, φιλόλογος, Λευκωσία - Νάσος Βαγενάς, ποιητής, κριτικός - Γιώργος Βέης, συγγραφέας - Σπύρος Κατσιμής, ποιητής - Διονύσης Φλεμοτόμος, ποιητής, ιστορικός ερευνητής - Διονύσης Σέρρας, ποιητής - Στέλιος Γραμμένος, συγγραφέας - Μιχαήλα Ιατρού, φιλόλογος - Μητροπολίτης Νεκτάριος (Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων) - π. Μιχάλης Ρούσσο, καθηγητής, διευθυντής περιοδικού *Σύγχρονα Βήματα* - Πάνος Πρωτοπαππάς, πεζογράφος - Φίλιππος Φιλίππου, "fractal", «Η γεωμετρία των ιδεών» - Δημήτρης Κονιδάρης, περιοδικό *Πόρφυρας* - Γιώργος Ζούμπος, εφημερίδα *Ενημέρωση* - Θεοδόσης Πυλαρινός, καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου - Βασ. Μωραΐτης, πρόεδρος Κερκυραϊκής Ένωσης Αθηνών - Εφημερίδα *Η Κέρκυρα σήμερα* - Αλεξάνδρα Δεληγιώργη, συγγραφέας - Φωτεινή Δημουλή, εφημερίδα *Ενημέρωση* - Απόστολος Κουρουπάκης, περιοδικό *Ο Σίσυφος* - Vincenzo Rotolo, Istituto Siciliano Di Studi Bizantini e Neellenici Palermo - Γεώργιος Μπαμπινιώτης, πρόεδρος Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας - Διονύσης Βίτσος, εκδόσεις Περίπλους.

Για τους *Οικοδεσπότες του Αχιλλείου*

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κερκύρας - Σπύρος Κατσιμής, ποιητής - Διονύσης Σέρρας, ποιητής, συγγραφέας - Θεόδωρος Αγγελόπουλος, πάντα φίλος και παλαιός συμμαθητής - Αλεξάνδρα Σουρβίνου, σύζυγος του ποιητή Δημήτρη Ι. Σουρβίνου - Νίκη Τουρική, παιδαγωγός - Συνέντευξη προς τον Ελπιδοφόρο Ιντζέμπελη, διευθυντή εφημ. *Μαχητής* (Άρτας) - Εφημερίδα *Ενημέρωση* (Κυριακή), παρουσίαση από τον Γιώργο Ζούμπο - Επίσης, Γιώργος Ζούμπος στο <https://www.corfuhistory.eu> - Φίλιππος Φιλίππου, συγγραφέας, παρουσίαση στο <https://www.fractalart.gr> - Εφημερίδα *Ενημέρωση* [Πολιτισμός] - Κατερίνα Σχοινά, φιλόλογος, συγγραφέας.

Για το *Ο άρχοντας και η Λιομαζώχτρα*

Νέλλα Πανταζή, φιλόλογος - Διάλεξή μου στις 4-12-2019 σχετική με το θέμα του βιβλίου. - Corfu History, παρουσίαση Γιώργου Ζούμπου - Εφημερίδα *Ενημέρωση* [Πολιτισμός] - Στην ίδια εφημερίδα,

παρουσίαση από τον Γιώργο Ζούμπο - Νίκος Παπαδημητρίου, καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου - Διονύσης Σέρρας, ποιητής, συγγραφέας - Κατερίνα Σχοινά, με φωτογραφία του βιβλίου στο face book - Θεόδωρος Χυτήρης, καθηγητής Πανεπιστημίου, York Αγγλίας - Εφημερίδα *Κερκυραϊκή Ένωση* Αθηνών - Κατερίνα Σχοινά, ολοσέλιδος σχολιασμός - Εκδήλωση 19 Οκτ. 2019 στην αίθουσα της Κερκυραϊκής Ένωσης Αθηνών. Μίλησαν, ο Νίκος Κουρκουμέλης, δρ. Ιστορίας, Γεώργιος Αλαμάνος, εκπαιδευτικός, μέλος Δ.Σ. της Ένωσης, Βασίλειος Μωραΐτης, πρόεδρος της Ένωσης, Δημοσθένης Παναγιώτου, ψυχολόγος, Σοφία Μωραΐτη, δρ. Φιλοσοφίας, Ερμιόνη Δελή-Αλαμάνου, πτυχιούχος Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, Τζωρτζίνα Τζίλιου, θεατρική συγγραφέας (διάβασε αποσπάσματα διηγημάτων μου) - Αναλυτική ενημέρωση στον αθηναϊκό τύπο - Νίκος Στούπης, συντάκτης του *Corfuland* - Ενημερωτική αναφορά στο <https://enimerosi.com> details - Σοφία Μωραΐτη, δρ. Φιλοσοφίας, το κείμενό της που διάβασε στην εκδήλωση, δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Κοράλλι* - Εφημερίδα *Κερκυραϊκή Ένωση*. Άρθρο «Προσωπικότητες που τιμούν το νησί μας, αναγγελία εκδήλωσης» - Εφημερίδα Ενημέρωση, αναγγελία διάλεξής μου στο Μουσείο Σολωμού.

β) Το τέλος ενός φίλου (αφήγημα)

Από καιρό είχα στον νου μου να ξαλαφρώσω τη ντουλάπα μου από ρούχα που δεν φορούσα πλέον. Όπως, ας πούμε, το γαμπριάτικο κουστούμι, σακάκια, πανταλόνια, που από καιρό η μέση τους δεν με χωρούσε, μια καπαρντίνα της φίρμας «Μπαλάσκα», αγορασμένη από του Πλασκασοβίτη, πουκάμισα που επίσης με στένευαν και δεκάδες γραβάτες. Και κάτι ξεχωριστό: ένα παλτό, που μου 'χε φέρει από την Ιταλία ένας φίλος μου αστυνομικός, που ταξίδευε συχνά στο Πρίντεζι με το φέρυ μπόουτ «Εγνατία», για τον έλεγχο, εν πλω, των διαβατηρίων των ξένων επισκεπτών της χώρας μας, που έκανε τα πρώτα της βήματα στον μαζικό τουρισμό. Τόσο ωραίο ήταν αυτό το παλτό, που το ζήλευαν οι φίλοι μου.

Ένα άλλο κουστούμι, από αγγλικό ύφασμα, αγορασμένο από το εμπορικό κατάστημα του Γκίνου, γκρι ριγέ, είναι πια περασμένης μόδας. Κι ακόμη ένα καλοκαιρινό μαύρο, που ήταν απαραίτητο για κάποιες πιο επίσημες εμφανίσεις.

Γιατί τα γράφω όμως αυτά; Μα γιατί το κάθε ρούχο με γυρίζει σε άλλες περιόδους της σύντομης ζωής μας, που δεν τις νιώθουμε και τόσο μακρινές. Τότε, που τις Κυριακές και τις γιορτές έπρεπε να κυκλοφορούμε κουστουμαρισμένοι και γραβατάδοι. Αυτό εμένα, που είχα μεγαλώσει στον στίβο, δεν μου πήγαινε· και κάποιο κυριακάτικο απόγευμα έκανα την επανάστασή μου. Και βγήκα με κοντομάνικο πουκάμισο, παρά την αντίθετη γνώμη των ηλικιωμένων της οικογένειας.

Ψάχνοντας προς το βάθος της ντουλάπας ανακάλυψα, μέσα σε προστατευτική νάυλον σακούλα, ένα ξεχασμένο σύνολο: άσπρο σακάκι με μαύρο πανταλόνι, που είχε να φορεθεί από τη δεκαετία του '50. Καθώς το ξεκρέμασα και το περιεργαζόμουν, ζωντάνεψαν στη μνήμη μου κάποιες ευτυχισμένες νεανικές κι ανέμελες στιγμές. Ο ράφτης μου, είναι αλήθεια, είχε προσπαθήσει, όχι και λίγο, για να με πείσει να μου το φτιάξει, γιατί θεωρούσα πως δεν πήγαινε στον τύπο μου.

Ένα παρόμοιο ρούχο είχε φροντίσει ν' αποκτήσει κι ένας συνάδελφος και φίλος (που θα μας απασχολήσει στη συνέχεια), ο Γιώργος ο Αγγελόπουλος, ένας συνομήλικος από την Αμαλιάδα.

Η μοντέρνα αυτή εμφάνιση ανέβαζε τις μετοχές των νέων στις βραδινές τους εξόδους, για τα διοργανούμενα πάρτι στην πλαζ του Μον Ρεπό, με ζωντανή μουσική και τραγούδι. Εκεί δινόταν, βέβαια, και η ευκαιρία για γνωριμίες και φλερτ. Αυτές οι καλοκαιρινές έξοδοι, μαζί με την περίοδο του καρναβαλιού, ήταν που έδιναν την ευκαιρία στους νέους και στις νέες, της εποχής, να ξεσκάσουν. Τότε, η εμφάνιση και το επάγγελμα μετρούσαν πολύ. Σήμερα περισσότερο μετράει το δεύτερο.

Τις πρώτες μέρες που έπιασα δουλειά στην τράπεζα, στον Γιώργο ανέθεσαν να με κατατοπίσει, ως προς τα έντυπα και τις διαδικασίες στο τμήμα που με τοποθέτησαν. Και καθώς ήμουν εξοικειωμένος με τη γραφομηχανή, από την υπηρεσία μου στο αγγλικό κλιμάκιο της Ελληνικής Βασιλικής Αεροπορίας, μετέφερε ευνοϊκά σχόλια στους προϊσταμένους. Έτσι άρχισε η φιλία μας.

Να σας δώσω μια σύντομη εικόνα του: ήταν μελαχρινός και είχε μια ιδέα από Ομάρ Σαρίφ ή πρωταγωνιστή ιταλικής ταινίας της εποχής του Αμεντέο Νατσάρι. Ποτέ αξύριστος και πάντα καλοχτενισμένος, ούτε τρίχα να ξεφεύγει. Μάτια κάπως χαμογελαστά και καλοσυνάτα. Δεν είχε ξεσπάσματα θυμού, κι ό,τι προέκυ-

πτε στην υπηρεσία ή κι έξω απ' αυτή, το αντιμετώπιζε με ψυχραιμία και διάθεση συνδιαλλαγής και συγκατάβασης. Το χειμωνιάτικο ντύσιμό του δεν περιλάμβανε κουστούμι κι ούτε πανωφόρι. Μόνο σπορ σακάκι, γκρι πανταλόνι και ζιβιάγκο. Στην τσέπη του σακακιού απαραίτητο το μαντηλάκι και ασορτί με το πουλόβερ. Γενικά η φυσιογνωμία και η εμφάνισή του σχημάτιζαν την εικόνα ενός ελκυστικού νέου, χωρίς όμως αυτό να τον κάνει υπερόπτη. Στις εφήμερες γνωριμίες μας με φίλες ή και αδελφές (είχε συμβεί κι αυτό μία-δύο φορές) μου είχε παραχωρήσει το προνόμιο της επιλογής. Ο Γιώργος ήταν δίδυμος με αδελφό συνάδελφο. Εκείνος, ο Μίμης, είχε σπουδάσει δάσκαλος, αλλά προτίμησε την τράπεζα. Είχαν και δύο αδελφές. Κι αυτές τραπεζοϋπάλληλοι. Στην ίδια τράπεζα. Είχαν έναν θείο που υπηρετούσε εδώ ως επόπτης εργασίας κι είχε γνωστό τον προσωπάρχη· έτσι εξασφάλισε τον διορισμό τους και στη συνέχεια την υπηρεσιακή τους εξέλιξη. Το ωραίο ήταν που, παρά την ιδιότητά του, για την τήρηση του ωραρίου κ.λπ. για την εξυπηρέτησή του επέλεγε να έρχεται στο κατάστημα, αφού είχε λήξει το κανονικό ωράριο.

Τότε, το Κλαμπ Μεντιτερανέ, στη Δασιά, ήταν στο φόρτε του. Επειδή τους εξυπηρετούσαμε στην αγορά του συναλλάγματος, που δραχμοποιούσαν οι κατασκηνωτές του χωριού, μας έδιναν προσκλήσεις για την παρακολούθηση των βραδινών παραστάσεων, επιθεωρησιακού περιεχομένου και των ρεσιτάλ τραγουδιού που οργάνωναν δυο-τρεις φορές την εβδομάδα. Σε μια απ' αυτές τις παραστάσεις εμφανίστηκε μια νεαρή χορεύτρια, πανέμορφη και ξεχωριστή στην τέχνη της Τερψιχόρης. Μετά τις παραστάσεις ακολουθούσε χορός, κι ο Γιώργος, ξετρελαμένος πριν αποχωρήσει η χορεύτρια την πρόλαβε και της ζήτησε να χορέψουν. Τη λέγανε Τουνέτ κι αυτή ήταν η αρχή ενός παράφορου έρωτα και εκ μέρους της. Η νέα έπεισε τη μητέρα της να παρατείνουν τη διαμονή τους στο νησί και σύντομα κατάφερε να μπει στον κύκλο του «καλού κόσμου», δίνοντας ρεσιτάλ στις βίλες και στ' αρχοντικά του. Το εμπόδιο της γλώσσας για τον Γιώργο κάπως ξεπεράστηκε μ' εντατικά μαθήματα γαλλικών. Όλα πήγαιναν μια χαρά μεταξύ των δύο ερωτευμένων, όμως η μητέρα της δεν έβλεπε με καλό μάτι τούτο το ειδύλλιο. Αυτή είχε όνειρα μεγάλα για την κόρη της: ανώτερες σπουδές σε μεγάλες σχολές χορού της Αμερικής, την

ήθελε σολίστ σε φημισμένα μπαλέτα, σε μεγάλα χορευτικά συγκροτήματα, και άλλα πολλά. Στο μεταξύ επωφελούνταν κι αυτή με εκδρομές, ξεναγήσεις και γεύματα. Όλα έδειχναν πως πήγαιναν μια χαρά, μέχρι που κάποια μέρα η Τουνέτ και η μητέρα της εξαφανίστηκαν χωρίς καμιά εξήγηση. Το γεγονός αυτό του Γιώργου του στοίχησε πολύ, γιατί είχε τιμηθεί για τα καλά. Όμως δεν άργησε και πολύ να παρηγορηθεί με κάποιο άλλο κορίτσι του τόπου.

Τώρα που γράφω γι' αυτόν τον καλό φίλο, μου 'ρχεται στη μνήμη ένα περιστατικό που δυνάμωσε τη φιλία μας εκ μέρους του: σ' έναν χορό καρναβαλιού στη λέσχη του Ορειβατικού Συνδέσμου στο παλιό Φρουραρχείο, παρ' ολίγο να γίνει καυγάς μεγάλος και να χαλάσει το γλέντι. Τι είχε συμβεί; Ο Γιώργος, ενώ ήταν αγαπητός σε όσους τον γνώριζαν, είχε και κάποιες ζηλόφθονες αντιπάθειες, εξαιτίας των ερωτικών του επιτυχιών. Στη διάρκεια του χορού, απ' ό,τι μου είπε αργότερα, ανταλλάξαν κάποιες ματιές με τη συνοδό ενός γνωστού μου· κι όταν αυτός το αντιλήφθηκε, αντί να επαναφέρει στην τάξη την παρτενέρ του, κατευθύνθηκε με άγριες διαθέσεις προς το μέρος του. Μόνο που ο Γιώργος δεν ήταν συνηθισμένος σε καυγάδες και θορυβήθηκε. Όμως, ευτυχώς, η παρέμβαση μου ανάμεσά τους αποφόρτισε την ένταση. Ωστόσο, η βραδιά μας χάλασε για τα καλά. Φεύγοντας προς τη Γαρίτσα, μου αποκάλυψε πως η κοπέλα, τελευταία, τον είχε βάλει στο μάτι.

Μετά απ' αυτό το περιστατικό έγινε πιο προσεχτικός στις σχέσεις του, ενώ αισθανόταν ευγνώμονας προς εμένα, γιατί στάθηκα προστατευτικός σε μια δύσκολη περίστασή του.

Καθώς αναφέρομαι σ' εκείνα τα χρόνια, μου 'ρχονται στον νου δύο άλλες περιπτώσεις που χρειάστηκαν να επέμβω.

Η πρώτη: νεοσύλλεκτος στην αεροπορική βάση του Άραξου. Στην ίδια «σειρά», 1η του 1951, είχε καταταγεί κι ένας γνωστός μου συντοπίτης, ο Λάκης ο Σπυράκος, που πίστευε ότι ήταν καλός τραγουδιστής με φωνή τενόρου· και μια φορά, σ' ένα διάλειμμα των ασκήσεων, τον άκουσαν να σιγοτραγουδάει μια άρια από την οπερέτα «Μυριέλλα», του Αλέξανδρου Γκερκ, που είχαν ανεβάσει ντόπιοι ηθοποιοί και τραγουδιστές στον θερινό κινηματογράφο του «Φοίνικα». Παίρνοντας αφορμή απ' αυτό, κάποιοι άρχισαν να κάνουν πλάκα μαζί του. Και το βράδυ ο θαλαμοφύλακας, ενώ εί-

μαστε ξεθεωμένοι και ψόφιοι για ύπνο, τον έβαζε να τραγουδάει όρθιος στην κουκέτα του και οι άλλοι χειροκροτούσαν, φωνάζοντας «κι άλλο!... κι άλλο!...» Αυτό στην αρχή του Λάκη του καλάρωσε και καμάρωνε. Κάποτε όμως αγανάκτησε και παρακάλεσα τους συναδέλφους να σταματήσει αυτό το παιγνίδι. Και ο Λάκης μέχρι που τελείωσε η εκπαίδευσή μας δεν ξανατραγουδούσε.

Κάτι ανάλογο έγινε ταξιδεύοντας για την Κορέα. Ένας υποσημνίας, μηχανικός από τον Πειραιά, Λαναράς το επώνυμο, με αδελφό απόστρατο αξιωματικό που ζούσε στο νησί μας, είχε αρχίσει τα γνωστά πειράγματα που κάνουν στον στρατό προς τους συμπατριώτες μας· κι ενοχλούσε έναν καλό συνάδελφο, Σπύρος Κομιανός τ' όνομά του. Και σ' αυτή την περίπτωση η παρέμβαση μου, όχι βέβαια με παλληκαρισμούς, μόνο με σοβαρότητα και πειθώ, έφερε αποτέλεσμα.

Αλλά παρασύρθηκα και ξεμάκρυνα απ' το θέμα.

Ο Γιώργος, λοιπόν, όπως και μερικοί άλλοι υπάλληλοι, τελωνιακοί, δύο δάσκαλοι, ένας συνταξιούχος κι ένας ταχυδρομικός ήταν μόνιμοι πελάτες κι έτρωγαν μεσημέρι-βράδυ, στο εστιατόριο του Δαπέργολα, στην αρχή από το καντούνι του Μπίζη (τη σημερινή οδό Μανιαρίζη και Αρλιώτη), με καλή κουζίνα και φιλικό περιβάλλον. Οι περισσότεροι πελάτες φυσικά ήταν εργένηδες, και πλήρωναν με τον μήνα. Ενώ ο εστιατοράς φρόντιζε το καθημερινό μενού να μην υπερβαίνει τις οικονομικές τους δυνατότητες.

Κάθε μεσημέρι, ύστερα από δική του παράκληση, ο Δαπέργολας του έβαζε τα υπολείμματα του φαγητού σε μια σακούλα, για να ταϊστούν μερικές γάτες που τον περίμεναν έξω από την είσοδο του σπιτιού του, τη συγκεκριμένη ώρα. Πράγμα που τον Γιώργο, φιλόζωος καθώς ήταν, τον ευχαριστούσε ιδιαίτερα.

Πολλές φορές του έκανα παρέα στο βραδινό φαγητό και μετά, ανάλογα με τον καιρό και την εποχή, βγαίναμε για έναν περίπατο στον παραλιακό δρόμο. Ο συνηθισμένος τόπος περιπάτου, τους καλοκαιρινούς μήνες, ήταν η Άνω Πλατεία, όπου τα βράδια οι δύο, τότε, φιλαρμονικές της πόλης έδιναν συναυλίες, εναλλάξ, κάθε εβδομάδα στο Πάλκο. Ο κόσμος πολύς, ιδίως τις Κυριακές, παρακολουθούσε με θρησκευτική ευλάβεια. Όταν ο καιρός ψύχραινε, τόπος περιπάτου γινόταν η οδός Νικηφόρου Θεοτόκη, μέχρι τη δια-

σταύρωση με την οδό Καποδιστρίου. Μια διαδρομή καμιά εκατοστή μέτρα. Το «νυφοπάζαρο», όπως το αποκαλούσαν οι κακεντρέχεις. Στην ουσία ήταν ένας τόπος όπου η νεολαία, κυρίως, και των δύο φύλων, είχε την ευκαιρία για κάποιες γνωριμίες ή να καμαρώσουν τα κορίτσια για ένα καινούργιο τους φουστάνι, ενώ οι νεαροί τις ακολουθούσαν πετώντας κάποιο πείραγμα ή υπονοούμενο.

Μια και αναφέρομαι στο κέντρο της αγοράς, την «πιάτσα» ή «Πίνια», ας αλιεύσω και μερικές άλλες ενδιαφέρουσες πληροφορίες για τον χώρο, από την κατατοπιστική μελέτη, βασισμένη στα βενετικά αρχεία, με τον τίτλο «Νοσταλγικές αναδρομές», του αείμνηστου † Α.Χ. Τσίτσα. Σύμφωνα μ' αυτές, το όνομα «Πίνια» οφείλεται στην τοποθεσία Κουκουνάρα (στα ιταλικά, Pigna, όπου βρισκόταν ο πρώτος ναός του Αγίου Σπυριδώνα, από το 1456 μέχρι το 1528, οπότε γκρεμίστηκε για τον τοιχισμό της πόλης. Ο ναός αυτός βρισκόταν στη θέση Αβράμη, κοντά στα ιουδαϊκά μνήματα. Όταν χτίστηκε ο μέχρι σήμερα ναός το Αγίου, συμπαρέσυρε στην περιοχή και το τοπωνύμιο της παλιάς. Και βέβαια δεν φυτεύτηκε και καμιά κουκουναριά στην περιοχή, τη στόλισαν όμως με τέσσερις κουκουναρές μεταλλικές ή ανάγλυφες σε πέτρα σε διάφορα οικοδομήματα του κέντρου, του λεγόμενου και «Φόρου».

Η Πίνια στα μέσα του τελευταίου αιώνα της βενετικής κυριαρχίας είχε 65 καταστήματα με τα 62 εν λειτουργία. Είναι ενδιαφέρον νομίζω ν' αναφερθεί ότι απ' αυτά, τα 11 ήταν ελαιοαποθήκες (μπουτελιά), 9 ταβέρνες, 7 κουρεία, 7 τυροπωλεία, 7 οπωροπωλεία, 7 εμπορικά (πώλησης υφασμάτων), 3 φούρνοι, 3 καφενεία και από ένα υποδηματοποιείο, περουκοποιείο, πιλοποιείο και μανεστροποιείο, και τέλος 4 φαρμακεία (spiceria) τα οποία φιλοξενούσαν επί μονίμου βάσεως και τους σπουδασμένους στην Πάντοβα κορφιάτες ντοτόρους, οι οποίοι εξέταζαν και τους ασθενείς τους σε ιδιαίτερο χώρο, που αγόραζαν επιτόπου και τα φάρμακά τους. Κάτι που ίσχυε ακόμη προπολεμικά στα φαρμακεία του Κόλλα και του Δελεονάρδου.

Το πρώι οι εύποροι (καλοστεκούμενοι) Κερκυραίοι, οι λεγόμενοι *benestante*, πήγαιναν στην Πίνια για τα ψώνια της ημέρας (τη σπέζα), που τα μετέφεραν στα σπίτια, σε φαρδιά καλάθια, οι λεγόμενοι «πινιατόροι» (από το Πίνια) έναντι πολύ χαμηλής αμοιβής.

Τις βραδινές όμως ώρες η Πίνια μεταβαλλόταν σε χώρο περιπάτου, όπως είπαμε, ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες, όταν δεν προ-

σφερόταν και τόσο το Λιστόν· ο καθιερωμένος τόπος βραδινού περιπάτου, η Πίνια ανελάμβανε να τον αντικαταστήσει σε όλη του τη λειτουργικότητα.

Όταν τ' ανέφερα όλα αυτά του Γιώργου, καθώς κάναμε κι εμείς τον βραδινό μας περίπατο, έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον και αφήναμε τη φαντασία μας ν' αναπλάσει τον μοναδικό αυτόν χώρο, με ζωή τουλάχιστον έξι αιώνων.

Άλλες φορές πάλι φεύγοντας από το εστιατόριο πηγαίναμε σινεμά. Τον χειμώνα στο μοναδικό, το «Εθνικόν». Για τους Κορφιάτες τότε ένα κινηματογραφικό έργο ήταν η καλύτερη διασκέδαση. Εκεί, κατά την περίοδο του καρναβαλιού, δίνονταν και θεατρικές παραστάσεις, κυρίως Επιθεωρήσεις. Για να εξασφαλίσει κανείς εισιτήρια, ακόμη και για κινηματογραφικές προβολές, ιδίως της Κυριακάτικες, έπρεπε να τα προαγοράσει, και με το ανάλογο φιλοδώρημα του κυρ-Κώστα, του ταμιά, που τσεκάριζε τις θέσεις στην «πιάντα» (το αποτύπωμα της κάτοψης της αίθουσας με τη διάταξη των θέσεων) και έκοβε τα εισιτήρια αριθμημένα. Πολύ αργότερα δημιουργήθηκαν δύο νέοι χειμερινοί κινηματογράφοι: το «Παλλάς» και ο «Ορφέας», ενώ το «Εθνικόν» έγινε πολυκατοικία. Θερινοί λειτουργούσαν πέντε: Η «Οαση», ο «Φοίνικας», ο «Ορφέας», το «Άλσος», στις παρυφές του λόφου των φυλακών, καθώς και το «Παλλάς» στην ταράτσα του κτηρίου του χειμερινού.

Για τη διαμονή του ο Γιώργος είχε νοικιάσει ένα δωμάτιο στο σπίτι της κυρα-Μάρως, στην πλατειούλα της οδού Φιλελλήνων. Ένα άλλο δωμάτιο η μεσόκοπη γυναίκα το είχε επινοικιάσει σ' έναν άλλο συνάδελφο από ανταγωνίστρια τράπεζα, με τον οποίο μάλιστα ο Γιώργος είχε αναπτύξει φιλικές σχέσεις. Οι άλλες δύο κάμαρες του διαμερίσματος χρησίμευαν για ιδιόχρηση: καθιστικό και υπνοδωμάτιο για την ίδια. Στο σπίτι η κυρα-Μάρω είχε βάλει τους δικούς της κανονισμούς: τις πρωινές ώρες, που οι νοικάρηδες έλειπαν, δεχόταν κάποιες επισκέψεις γειτονισσών αλλά και γνωστών της ευρύτερης περιοχής, «για να τους ψήσει καφεδάκι», όπως έλεγε. Η ακόμη και να τους διαβάσει το φλιτζάνι, που ισχυριζόταν πως ήξερε να το ερμηνεύει, κερδίζοντας κι απ' αυτό το «παραμύθι» ένα έξτρα φιλοδώρημα. Στο ισόγειο της οικοδομής στεγαζόταν το μπακάλικο του πιο τακτικού επισκέπτη, και η κυρα-

Μάρω είχε εξασφαλίσει απ' αυτό τα ψώνια του μήνα, σε ανταπόδοση των «διευκολύνσεων» που του παρείχε.

Τα απογεύματα, που συνήθως οι νοικάτορες έμεναν στο σπίτι ή αργούσαν να κατέβουν, εκείνη φρόντιζε να απουσιάζει, ώστε «να μη βρίσκεται στα πόδια τους», και να έχουν κι αυτοί την ευκαιρία να δέχονται τις φίλες ή τους φίλους τους, ενώ ο Γιώργος συνέχιζε στο σπίτι τα μαθήματα των γαλλικών με τον κυρ-Άγγελο τον Γραμμένο.

Κάποτε είχε αρρωστήσει από βαριά πνευμονία. Τρεις μέρες και το σαράντα δεν υποχωρούσε. Και καθώς δεν είχε άλλον να τον φροντίσει, να φέρει γιατρό, φάρμακα, νοσοκόμο για τις πενικιλίνες και σπιτικές σούπες, που η γυναίκα μου προθυμοποιήθηκε να του φτιάχνει, έδειχνε μεγάλη ευγνωμοσύνη. Κι όταν ανέρρωσε όλο έλεγε για πολύ καιρό: «Μου σώσατε τη ζωή, φίλε μου». Και δεν ήξερε πώς να μας το ξεπληρώσει.

Κάποια φορά προσκάλεσε να 'ρθουν στο νησί τ' αδέρφια του: τον δίδυμο και τις δύο αδελφές του. Και όλοι έμειναν κατάπληκτοι με τις φυσικές ομορφίες του τόπου. Όπως μου αποκάλυψε αργότερα, ήλπιζε ότι θα έδειχνα κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον, για τη μικρότερη μάλλον. Όμως εγώ δεν είχα σκοπό να μπερδέψω τη φιλία μας με συγγενική σχέση. Δεν ήμουν άλλωστε ώριμος για οικογένεια.

Κάποτε, ο θείος τους ενήργησε, εν αγνοία του Γιώργου, να μετατεθεί ως διευθυντής σε άλλο επαρχιακό κατάστημα, στη Χαλκίδα συγκεκριμένα. Για αντίρρηση ούτε λόγος. Ακύρωση απόφασης που είχε ληφθεί θα ήταν αδύνατο να εγκρίνει ο γερο-Κυριακόπουλος, γενικός διευθυντής, κέρβερρος σωστός, του συγκροτήματος Ανδρεάδη, που όλα περνούσαν από το χέρι του, έχοντας τον πλήρη έλεγχο.. Αυτή η απροσδόκητη εξέλιξη πολύ μας στενοχώρησε. Αλλά, «ο γέγονε, γέγονε». Με τη μετάθεσή του έχασαν κι οι γάτες τον τροφοδότη τους. Παρ' όλα αυτά, συνέχισαν για δυο-τρεις μέρες να μαζεύονται στην εξώπορτα της κυρα-Μάρως, περιμένοντάς τον· και όταν πια απογοητεύτηκαν, σκόρπισαν στα γύρω καντούνια, ψάχνοντας σ' αυτά άλλον ζωόφιλο.

Η επαφή μας συνεχίστηκε με συχνά τηλεφωνήματα, ενημερώνοντας ο ένας τον άλλον για τα νέα του και μιλώντας για τις ωραίες στιγμές που είχαμε ζήσει τον περασμένο καιρό. Στη Χαλκίδα, λοιπόν, δεν άργησε να καλοπαντρευτεί με μια γιατρό και σύντομα έγινε και πατέρας.

Κάποτε συνέβη κάτι το αναπάντεχο. Έφτασε ένα γράμμα στη διεύθυνση της τράπεζας, με παραλήπτη τον Γιώργο και αποστολέα την Τουνέτ. Ανέλαβα εγώ να του το στείλω, ενημερώνοντάς τον. Επειδή ανυπομονούσε να μάθει το περιεχόμενο, μου ζήτησε να το ανοίξω και να του το μεταφράσω. Κι οι δυο μας «πέσαμε από τα σύννεφα». Με λίγα λόγια, τον πληροφορούσε ότι είχε πάψει ν' ασχολείται με τον χορό, πως η μητέρα της είχε ξαναπαντρευτεί, πως ήταν ασυγχώρητη για τη συμπεριφορά της αλλά τώρα ήταν αποφασισμένη να ξανάρθει στην Ελλάδα και να επανασυνδεθούν. Και ήλπιζε πως, αν κι είχε περάσει αρκετός καιρός, η πρότασή της θα έβρισκε ανταπόκριση ώστε να ζήσουν μια ζωή ονειρεμένη για πάντα.

Αυτή η απρόσμενη εξέλιξη πολύ τον τάραξε. Ωστόσο, την αντιμετώπισε ψύχραιμα, στέλνοντάς της, και πάλι με τη μεσολάβησή μου, μια λιγόλογη απάντηση, ευχαριστώντας την για τις καλές της προθέσεις, για τα ωραία αισθήματα που έτρεφε ακόμη γι' αυτόν και για τις ξεχωριστές αναμνήσεις που διατηρούσε από τον σύντομο δεσμό τους και τον τόπο μας, που την είχε «μαγέψει». Δεν παρέλειψε, βέβαια, να την πληροφορήσει ότι είχε ήδη κάνει οικογένεια.

Εκείνη, φυσικά, δεν επανήλθε, και το κεφάλαιο «Τουνέτ» έκλεισε οριστικά, παρ' όλη την αναστάτωση που του προξένησε αυτό το απρόσμενο γεγονός. Έκτοτε αφοσιώθηκε ακόμη περισσότερο στην οικογένειά του. Όμως το άγχος του, για να πιάσει τους στόχους που κάθε τόσο έθετε η υπηρεσία: αύξηση καταθέσεων, είσπραξη δανείων, ασφαλιστικά συμβόλαια, και οι ανάλογες ευθύνες που είχε επωμισθεί, είχαν δυσάρεστες επιπτώσεις στην υγεία του. Χρειάστηκε τότε να πάει στην Αμερική για να υποβληθεί σε επέμβαση ανοιχτής καρδιάς. Ευτυχώς όλα πήγαν καλά και επέστρεψε υγιής, παρότι αυτού του είδους οι επεμβάσεις ήταν σε κάπως πρώιμο στάδιο.

Ωστόσο, προέκυψε ένα άλλο πρόβλημα, που είχε να κάνει με οικονομική εκκρεμότητα με το Νοσοκομείο του εξωτερικού. Κι αυτό γιατί το Ταμείο μας Υγείας, δεν κάλυπτε το σύνολο της σχετικής δαπάνης, υποχρεώνοντάς τον να καλύψει τη διαφορά «εξ ιδίων». Πράγμα τελείως αδύνατο., λόγω του ύψους της οφειλής. Όμως, όπως μου εκμυστηρεύτηκε, βρήκε τη λύση. Κάλεσε πέντε-έξι επιχειρηματίες-μεγαλοπελάτες της τράπεζας και τους έθεσε το θέμα ωμά: «Εγώ σας βοήθησα όσο μπορούσα... Τώρα είναι η σειρά σας

να με βοηθήσετε να βγω από μια πολύ δύσκολη θέση... Κι εγώ, να 'σαστε βέβαιοι, θα το αναγνωρίσω εμπράκτως...». Κι εκείνοι δεν φάνηκαν αχάριστοι κι ανταποκρίθηκαν με το παραπάνω.

Έκτοτε, κατά διαστήματα, πότε έπαιρνε εκείνος τηλέφωνο, πότε εγώ· κι εκτός από τα τρέχοντα νέα μας, μας δινόταν κι η ευκαιρία να αναθυμηθούμε περιστατικά που είχαμε ζήσει και πρόσωπα που είχαμε γνωρίσει κατά την εδώ παραμονή του: την καλύτερη, πιστεύω, και για τους δύο, περίοδο των νεανικών μας χρόνων. Συχνά ανταλλάσαμε και δώρα. Εγώ, ας πούμε, του έστειλα ένα καινούργιο μου βιβλίο συνοδευόμενο από ένα κουτί κουμ-κουάτ, που τα λάτρευε, κι εκείνος, συνήθως, ένα-δυο μπουκάλια κρασί τοπικής παραγωγής. Και πάντα μ' ένα σημείωμα: «Να το πιεις, φίλε μου αγαπημένε, στην υγεία μας», έγραφε. «Και να μας έρχονται πάντα όλα ευνοϊκά». Κάποια φορά μου είχε πει πως σκόπευε να επισκεφτεί και πάλι το νησί μας και να ξαναβρεθούμε, αλλά, δυστυχώς, αυτό δεν πραγματοποιήθηκε.

Το τελευταίο διάστημα άργησα πολύ να τον πάρω. Μεγάλοι άνθρωποι πια... Η πανδημία μάς αποσυντόνισε όλους. Τώρα είχαμε άλλα να μας απασχολούν: καραντίνα, λοκντάουν, μάσκες, τεστ, εμβόλια. Χιλιάδες κρούσματα καθημερινά και θάνατοι πολλοί. Ασύλληπτοι αριθμοί.

Τελικά αποφάσισα να του τηλεφωνήσω. Το προηγούμενο βράδυ έβαλα ένα σημείωμα στο γραφείο μου. Μια υπενθύμιση: «Αύριο να πάρω τον Γιώργο». Το άλλο πρωί σκέφτηκα: «Να τον πάρω αργότερα, μήπως και τον ξυπνήσω...». Τέλος, πριν βγω για κάποια θελήματα, πήρα τη θέση μου δίπλα στο τηλέφωνο και καθισμένος αναπαυτικά, με πολύ ευχάριστη διάθεση, επειδή θα τον άκουγα επιτέλους, σχημάτισα τον αριθμό του, ενώ τον έφερα μπροστά μου γελαστό και χαρούμενο για την έκπληξη, να μου απαντάει με τη ζωηρή, όπως πάντοτε, φωνή του: «Έλα ρε παλιόφιλε, με ξέχασες...». Αντί όμως για τον Γιώργο απάντησε η γυναίκα του: «Μπορεί να μην είναι στο σπίτι», σκέφτηκα. Ήταν μια υποδειγματική σύζυγος και μητέρα δύο αγοριών, που ευτύχησαν ν' αποκτήσουν. Είχαν σμίξει οι οικογένειές μας σ' ένα ταξίδι μας στην Αθήνα και με την ευκαιρία πεταχτήκαμε και για ένα διήμερο στη Χαλκίδα. Πάνε πολλά χρόνια από τότε.

«Εμπρός», επανέλαβε.

«Γεια σου, Τασούλα... τι κάνεις;», ρωτώ.

«Ποιος είσαι;» ρωτάει κι εκείνη.

«Περίεργο», σκέφτηκα. «Τόσο πολύ έχει αλλάξει η φωνή μου, που δεν αναγνωρίζεται;»

Είπα το όνομά μου και φάνηκε να ξαφνιάζεται.

«Μου δίνεις τον Γιώργο, σε παρακαλώ;», λέω μ' ανυπομονησία.

Ακολούθησε μικρή σιωπή.

«Τι γίνεται; Κόπηκε η γραμμή;», απόρησα φωναχτά.

«Όχι! Όχι! Εντάξει είναι η γραμμή. Αλλά δεν το 'χεις μάθει;...»

Ήταν αυτό που πάντα φοβόμουν.

«Τι να μάθω;... Πες μου σε παρακαλώ», ψέλλισα με σπασμένη φωνή.

«Πάει, έφυγε ο Γιώργος μας... Τον χάσαμε», είπε, και συνέχισε:

«Η πανδημία, χρυσέ μου... Πού τον άρπαξε τον κορονοϊό, που ήταν τόσο προσεκτικός, δεν ξέρω... Δυστυχώς δεν πρόλαβε το εμβόλιο. Ενάμισι μήνα έμεινε διασωληνωμένος... Ούτε να μας βλέπει, ούτε να τον πλησιάζουμε. Ζωντανός-νεκρός. Τυραννίστηκε... Κι άφησε την τελευταία του πνοή χωρίς κανέναν μας κοντά του. Στο τέλος τον παραδώσανε σ' ένα σάκο για να ταφεί, "με σύντομες διαδικασίες". Κι ούτε καν μας επέτρεψαν να τον ιδούμε για τελευταία φορά... Δράμα, αγαπητέ μου;... Δράμα μεγάλο... Ποιος να το φανταζόταν ένα τέτοιο τέλος για τον Γιώργο μας...».

Την άκουγα και δεν κατάφερα ν' αρθρώσω λέξη. Το χέρι μου χαλάρωσε και άφησε το ακουστικό να κρεμαστεί στο πάτωμα.

Μόνο την άλλη μέρα της ξανατηλεφώνησα να μάθω περισσότερες λεπτομέρειες και να της πω δύο παρηγορητικά λόγια. Είχαν περάσει άλλωστε κάτι μήνες από την «αναχώρηση» του αξέχαστου φίλου και είχε κρυσώσει το πράγμα. Ακόμη και η απώλεια προσφιλούς προσώπου είναι κάτι που συνηθίζεται. Απ' ό,τι μου είπε, αυτό που δεν της φεύγει από τον νου είναι που μόνο ένας παπάς τον έψαλε ενώ η οικογένεια τον χαιρέτησε από απόσταση.

Όσο για το νεανικό κουστούμι, που μου ζωντάνεψε όλες τούτες τις μνήμες, που μοιράστηκα μαζί σας, αποφάσισα να μη το αποχωριστώ, αλλά απλά να ξαναπάρει τη θέση του στο βάθος της ντουλάπας. Αφήστε που κανείς δεν θα βρισκόταν να το φορέσει, τόσο ντεμοντέ που είναι...

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Αγοροπούλου Α., *Το έργο του Κερκυραίου αρχιτέκτονα Ι. Χρόνη*, Κέρκυρα.
- Αθανάσαινα Α.Γ., *1537 / Η πολιορκία της Κέρκυρας από τον Σουλείμάν τον Μεγαλοπρεπή και τα ταξίδια του Σαιν Μπακάρ στις ελληνικές θάλασσες*, Κέρκυρα 2008
- Ανδρειωμένου Γιώργου, *Ο άγγλος περιηγητής Henry Holland στα Επτάνησα (1812-1813)*, Κέρκυρα 2004
- Δαφνή Κώστα, *Μάνθος Μεταληνός - Ηλίας Κουμετάκης. Δύο άνθρωποι μιας άλλης εποχής*, Κέρκυρα 1981
- Δαφνή Κ., *Γεώργιος Θεοτόκης*, Κέρκυρα 1998
- Ζαμίτ Λ., *Η οικονομία της Επτανήσου επί Αγγλικής προστασίας (1815-1964)*, έκδοση β', με νέες προσθήκες στοιχείων, Κέρκυρα 1981
- Ζαμίτ Λ., *Οι Μαλτέζοι στην Κέρκυρα και στον ευρύτερο μεσογειακό χώρο. Συνθήκες που τους οδήγησαν σε μετανάστευση*, Κέρκυρα 1995, β' έκδοση βελτιωμένη και επαυξημένη 2018
- Ζαμίτ Λ., *Διαπρεπείς Κερκυραίοι 16ου-19ου αιώνα / Η ζωή και το έργο τους*, Κέρκυρα 2012
- Ζαμίτ Λουκιανού, *Οι οικοδεσπότες του Αχιλλείου / Η αυτοκράτειρα Ελισάβετ και ο κάιζερ Γουλιέλμος Β'*, Κέρκυρα 2019
- Ζαμίτ Λουκιανού, *Ο άρχοντας και η λιομαζώχτρα (νουβέλα)*, σειρά Κερκυραίοι Δημιουργοί, Κέρκυρα 2020
- Θεοτόκη Εμμανουήλ, *Η Κέρκυρα στις λεπτομέρειές της (αρχές του 19ου αιώνα). Μετάφραση και σχόλια Λ. Ζαμίτ*, Κέρκυρα 2004
- Θεοτόκη Κωνσταντίνου, *Ο Φαίδωνας*, Έκδοση κειμένου – Εισαγωγή – Γλωσσάρι: Θεοδόσης Πυλαρινός, Κέρκυρα 2009
- Καρδάμη Κ., *Νικόλαος Χαλικιόπουλος Μάντζαρως / «Ενότητα μέσα στην πολλαπλότητα»*, Κέρκυρα 2008
- Κεντρωτή Γ., *«Που γλυκολαμπυρίζει ωσάν το λάδι...»*. Ο Διονύσιος

Σολωμός εντρυφεί στον Όμηρο και μεταφράζει στίχους από την Ιλιάδα, Κέρκυρα 1999.

Κονιδάρη Δημήτρη, *Με τις ευχές του Κάλβου*, Κέρκυρα 2019

Κουρνούτου Γ., Π., *Τα Επτάνησα ανάμεσα σ' ανατολή και δύση*, Κέρκυρα 1982

Λινάρδου Γ., *Αγγελόκαστρο. Το βυζαντινό κάστρο της δυτικής ακτής*, Κέρκυρα 1981

Λινάρδου Γ., *Η κερκυραϊκή κοινωνία κατά τη βενετοκρατία και οι εξεγέρσεις των κερκυραίων χωρικών του 1640*, Κέρκυρα.

Λουκάτου Σπύρου, *Η ιστορική ενότητα και ταυτότητα των Επτανήσων*, Κέρκυρα 2016

Norgaard Lars, *Δημοτικά ανέκδοτα από τις συλλογές του κερκυραίου Γεωργίου Α. Κοντού*, Κέρκυρα 2000

Παγκράτη Περικλή, *Η Επανεκκίνηση / Πτυχές της μεταπολεμικής πνευματικής Κέρκυρας*, Κέρκυρα 2020

Πιέρη Ι., *Ο Θωμάς Φλαγγίνης και η Κέρκυρα*, Κέρκυρα 1993

Πυλαρινού Θ., *Δημήτρης Σουρβίνος / «Ο ασκούμενος της νυκτός»*, Κέρκυρα 2006

Πυλαρινού Θ., *Οι ανέκδοτες επιστολές του κερκυραίου λαϊκού ποιητή Σπύρου Περούλη προς τον δημοτικιστή δάσκαλο και λογοτέχνη Ηλία Σταύρου (1905-1915)*, Κέρκυρα 1998.

Πυλαρινού Θ., *Ηλίας Αλ. Σταύρου / «Ο Κερκυραίος Δημοτικιστής Λογοτέχνης»*, Κέρκυρα 2009

Πυλαρινού Θεοδόση – Απόστολου Κουρουπάκη, *Η οικογένεια Παναγιώτη Σαμαρτζή (Ο γενάρχη και τα επιφανή μέλη της)*, Κέρκυρα 2010

Ρωμαίου Γιώργου, *Κερκυραίοι πολιτικοί και στρατιωτικοί στη δίνη της Ιστορίας / Κερκυραίοι δημοσιογράφοι που έγραψαν Ιστορία*, Κέρκυρα 2020

Σολωμού Διονυσίου, *Sonneti/ Δεκατετράστιχα (μετάφραση Αρ. Καψοκέφαλου –επιμέλεια Γ. Κεντρωτή)*.

- Σολωμού Διονυσίου, *Sonett/ Δεκατετράστιχα*, εισαγωγή – παρουσίαση Γιώργος Κεντρωτής, Κέρκυρα 2006
- Σταμάτη-Μπόμπου Β. – Πυλαρινού Θ., *Κωνσταντίνου Τυπάλδου Πρετεντέρη /Ποιήματα*, Κέρκυρα 2008
- Σταύρου Ηλία, *Τα ευρισκόμενα / φιλολογική επιμέλεια-εισαγωγή: Θεοδόσης Πυλαρινός*, Κέρκυρα 2008
- Τζώρα Α., *Το κερκυραϊκό δημοτικό τραγούδι. Πηγές και επιδράσεις (συγκριτική μελέτη)*, Κέρκυρα 1986.
- Τσίτσα Α., *Σύμμικτα Κερκυραϊκά (Ο ναός του Αγίου Σπυριδώνος κάτω από την τσαρική προστασία - Ο Σιτοβολώνας (Fondego) – San Rocco - Οι περιπέτειες του παπά Ιωάννη Βούλγαρη - Ο ρόλος του Ιούδα στην τελετή του Ιερού Νιπτήρα –Σχόλια σ' ένα Post Scriptorum - Στην Αγία Σοφία στο Πέραμα)*, Κέρκυρα 1981.
- Τσίτσα Α., *Βενετοκρατούμενη Κέρκυρα – θεσμοί*, Κέρκυρα 1989.
- Τσίτσα Α., *Γύρω από τον ναό και το ιερό Λείψανο του Αγίου Σπυριδώνος Miscellanea (Τετρακόσια χρόνια από την ανέγερση του ναού)*, Κέρκυρα.
- Τσίτσα Α., *Η απαγωγή της Ραχήλ Vivante (χρονικό)*, Κέρκυρα 1993.
- Τσίτσα Α., *Η αποκατάσταση του επισκοπικού θρόνου στην Κέρκυρα*, Κέρκυρα 1987.
- Τσίτσα Α., *Κέρκυρα: Νοσταλγικές αναδρομές (Η Πίνια - Κορφιάτικα Χριστούγεννα)*, Κέρκυρα.
- Τσίτσα Α., *Κερκυραίοι ιππότες του Αγίου Μάρκου*, Κέρκυρα 1992.
- Τσίτσα Α., *Μακάριος Δαμασκηνός, Χρύσανθος Μασσέλος (Μητροπολίτες Κερκύρας)*, Κέρκυρα 1996.
- Τσίτσα Α., *Συμβολή των Κερκυραίων στους αγώνες των Βενετών κατά των Τούρκων*, Κέρκυρα.
- Τσίτσα Α., *Σύμμικτα Κερκυραϊκά (σειρά δεύτερη)*, Κέρκυρα 2002.
- Τσίτσα Α., *Το Diarío της πολιορκίας της Κέρκυρας από τους Ρωσοσοτούρκους (1798-1799), γραμμένο από τον Πέτρο Βούλγαρη (Διακόσια χρόνια από τη Γαλλική Επανάσταση)*, Κέρκυρα 1989.

- Τσίτσα Α., *Το μοιραίο εγχείρημα των αδελφών Bandiera. Εκατόν πενήντα χρόνια αργότερα (1844-1994)*, Κέρκυρα 1995.
- Τσίτσα, Α., *Το Ρωσικό Προξενείο της Βενετίας στην Κέρκυρα 1800-1802*, Κέρκυρα 2001.
- Τσίτσα, Α., *Γράμματα του Leonardo Grattagliano στον Giovanni Acton, μεταγραφή Δημ. Κονιδάρη, φιλολ. επιμέλεια Νέλλας Πανταζή, φροντίδα ιταλικών κειμένων Dr. Diego D'Orta*, Κέρκυρα 2011
- Χρυσικοπούλου Κωνσταντίνας, *Το θέατρο στην Κέρκυρα / Σύντομη αναδρομή στη θεατρική ζωή της Κέρκυρας από τους μυθικούς χρόνους έως και τον 19ο αιώνα*, Κέρκυρα 2005
- Χυτήρη Γεράσιμου, *Εφτανησιώτικη Δημοκρατία (Το κράτος των επτά ετών, με τα τρία Συντάγματα)*, Κέρκυρα 1996.
- Χυτήρη Γεράσιμου, *Η Κέρκυρα στα μέσα του 19ου αιώνα (Κοινωνική διάρθρωση, Δημόσια Οικονομία, Ιδιωτική Οικονομία)*, Κέρκυρα 1988.
- Χυτήρη Γεράσιμου, *Η όπερα στο θέατρο τον Σαντζιάκομο της Κέρκυρας -Ένας μακρύς κατάλογος (Πενήντα χρόνια από τον εμπρησμό του Δημοτικού θεάτρου)*, Κέρκυρα 1994.
- Χυτήρη Γεράσιμου, *Η πολιτική των ενδόσεων. Μια φάση της ιστορίας του ιονικού κράτους*, Κέρκυρα 1982
- Χυτήρη Γεράσιμου, *Κερκυραϊκό γλωσσάρι, ακατάγραφες και δίσημες λέξεις, έκδοση γ', συμπληρωμένη*, Κέρκυρα 1992.
- Χυτήρη Γεράσιμου, *Λαογραφικά της Κέρκυρας, έκδοση α', έκδοση β' 1991 - προσυζητημένη, έκδοση γ', επαυξημένη*, Κέρκυρα 1991.
- Χυτήρη Γ., *Τα Λαογραφικά της Κέρκυρας Β'*, Κέρκυρα 2008
- Χυτήρη Γ., *Λορέντζος Μαβίλης, ο ερασιθάνατος*, Κέρκυρα 1992.
- Χυτήρη Γ., *Το κερκυραϊκό αγροτικό πρόβλημα την επομένη της Ενώσεως*.

Συλλογικά

Μνήμη Διονυσίου Σολωμού. Διακόσια χρόνια από τη γέννησή του (1798-1998). Των Γ. Ανδρειωμένου, Γ. Κεντρωτή, Π. Παγκράτη, Γ. Δάλλα, Ν. Μαρτίνου, Κέρκυρα 1998.

Τιμή στον Γιώργο Γ. Αλισανδράτο. Των Μοσχόπουλου Γ., Ν., Σπ. Βρεττού, Π. Παγκράτη, Θ. Πυλαρινού, Π. Πετράτου, Κέρκυρα 2004

Ανδρέας Λασκαράτος (1811-1901). Εκατό χρόνια από τον θάνατό του. Των Γ. Ανδρειωμένου, Θ. Πυλαρινού, Θ. Γλυκοφρύδη-Αθανασοπούλου, Δ. Μεταλληνού, Π. Παγκράτη, Γ. Κεντρωτή, Κέρκυρα 2002.

Κερκυραϊκά Χρονικά

(β' περίοδος, εκδοθέντα από την Ε.Κ.Σ.)

Κερκυραϊκά Χρονικά, τ. Α', 2003 (β' περίοδος), Αφιέρωμα στον Κ. Δαφνή.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τ. Β', 2004 (β' περίοδος), Αφιέρωμα στον Πέτρο Βράιλα-Αρμένη.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τ. Γ, 2005 (β' περίοδος), Τα γράμματα της οικογένειας Ανδρέα Τυπάλδου-Λασκαράτου προς τον Δανό ιερέα Θεόδωρο Χάνσεν.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τ. Δ', 2006, (β' περίοδος), Πρακτικά του Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα «Οψεις της Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Κέρκυρας», του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου και της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών. 7-8 Δεκεμβρίου 2005.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμος Ε', 2010 (β' περίοδος), Πρακτικά του Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα «Καλές Πνοές Παρηγοριά / Σολωμός – Μάντζαρος - Πολυλάς», της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, 10, 11 και 12 Νοεμβρίου 2006.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. ΣΤ', 2012 (β' περίοδος), Λορέντζος Μαβίλης / Εκατό χρόνια από τον θάνατό του, Πρακτικά Επιστημονικής Διημερίδας 28-29 Απριλίου 2012.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. Ζ' (2013) (β' περίοδος), Το πρώτο σκαλί – Κερκυραϊκά Χρονικά – Ευρετήρια.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. Η' (2015) (β' περίοδος), Ι' Διεθνές Πανιόνιο Συνέδριο, Κέρκυρα 30 Απριλίου – 4 Μαΐου 2015, Τα Πρακτικά, Ι. ΙΣΤΟΡΙΑ.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. Θ' (2016) (β' περίοδος), Ι' Διεθνές Πανιόνιο Συνέδριο, Κέρκυρα 30 Απριλίου – 4 Μαΐου 2015, Τα Πρακτικά, ΙΙ. ΙΣΤΟΡΙΑ – ΕΚΚΛΗΣΙΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. Ι' (2017) (β' περίοδος), Ι' Διεθνές Πανιόνιο Συνέδριο, Κέρκυρα 30 Απριλίου – 4 Μαΐου 2015, Τα Πρακτικά, ΙΙΙ. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. ΙΑ' (2017) (β' περίοδος), Ι' Διεθνές Πανιόνιο Συνέδριο, Κέρκυρα 30 Απριλίου – 4 Μαΐου 2015, Τα Πρακτικά, ΙΙΙ. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. ΙΒ' (2017) (β' περίοδος), Ι' Διεθνές Πανιόνιο Συνέδριο, Κέρκυρα 30 Απριλίου – 4 Μαΐου 2015, Τα Πρακτικά, ΙΙΙ. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. ΙΓ' (2017) (β' περίοδος), Ι' Διεθνές Πανιόνιο Συνέδριο, Κέρκυρα 30 Απριλίου – 4 Μαΐου 2015, Τα Πρακτικά, ΙΙΙ. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ.

Κερκυραϊκά Χρονικά, τόμ. ΙΔ' (2021) (β' περίοδος), Όπως τους ζήσαμε... / Μνήμη Κερκυραίων Συγγραφέων (Νίκος Λευθεριώτης – Ειρήνη Δεντρινού – Θεόδωρος Μακρής – Κώστας Δαφνής – Γεράσιμος Χυτήρης – Α.Χ. Τσίτσας – Σπύρος Πλασκοβίτης – Μ.Ι. Δεσύλλας – Μαρία Ασπιώτη – Νάσος Δετζώρτζης – Ιάσων Δεπούντης – Γιώργος Κάρτερ – Ιωάννης Σαρακηνός – Ορέστης Αλεξάκης – Δημήτρης Ι. Σουρβίνος – Τάσος Κόρφης - Νίκος Α. Καββαδίας – Γιάννης Καβάσιλας – Διομήδης Βλάχος).

Γράφουν οι Γιάννης Πιέρης, Λουκιανός Ζαμίτ, Ρένα Κρουαζιέ, Περικλής Παγκράτης, Κώστας Σουέρεφ, Θεοτόκης Ζερβος, Νάσος Μαρτίνος, Δημήτρης Κονιδάρης, Νικολαΐς Πέννα.

Τα βιβλία, καθώς και τους τόμους του Αρχείου Καποδίστρια, μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να τα προμηθευθούν από τα γραφεία της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών, κατά τις εργάσιμες ημέρες πρωινές ώρες

